Historien om Samuel Titmarsh og den store Hoggarty-diamant

William Makepeace Thackeray

Bibliotek 1800

William Makepeace Thackeray

Historien om Samuel Titmarsh

og den store Hoggarty-diamant

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af William Makepeace Thackeray: *Historien om Samuel Titmarsh* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of William Makepeace Thackeray: *Historien om Samuel Titmarsh* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of*

art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1. Man får en beretning om vor landsby og det første glimt af diamanten

Da jeg rejste til London for at tilbringe mit andet år der, forærede min tante Hoggarty mig en diamantbrystnål; det vil sige, dengang var det egentlig ikke nogen brystnål, men snarere en gammeldags kapsel eller medaljon, lavet i Dublin i året 1795, som den afdøde mr. Hoggarty plejede at pryde sig med på vicekongens baller og ved andre højtidelige lejligheder. Han fortalte, at han havde haft den på i slaget ved Vinegar Hill, da hans hårpisk frelste hele hans hoved fra at blive hugget af, – men det kommer nu forresten ikke sagen ved.

Midt i brystnålen prangede Hoggartys portræt i kystmilitsens skarlagensrøde uniform; rundt om portrættet sad der tretten hårlokker, der tilhørte et dusin søstre, som den gamle herre havde, og alle disse lokker havde et stærkt anstrøg af hele familiens rødlige farve: for én med lidt fantasi syntes Hoggartys portræt at være en stor fed, rund oksesteg, omgivet af tretten gulerødder. Disse var serveret på tallerkener af blåt emalje, og det var fra den store Hoggarty diamant (som vi kaldte den i familien), at denne hårsamling ligesom udsprang.

Jeg behøver vel ikke at sige, at min tante var rig; og jeg syntes, at jeg lige så godt som enhver anden kunne arve hende. I den måned, jeg havde haft ferie og været hjemme, var hun særdeles fornøjet med mig; hun lod mig ofte drikke te med sig (skønt der

var en vis anden person i vor landsby, jeg nok kunne have haft lyst til at foretage en spadseretur over hømarkerne med på disse dejlige gyldne sommeraftener); hun lovede mig, hver gang jeg drak hendes *bohea*, at ville gøre noget godt for mig, når jeg igen vendte tilbage til hovedstaden; ja en tre eller fire gange havde hun mig sågar til middag kl. tre og til whist eller cribbage bagefter. Med kortspillet kunne det endda gå an, for skønt vi altid spillede syv timer i træk, og jeg altid tabte, så var mine tab aldrig større end nitten pence pr. aften; men der var en nederdrægtig sur solbærvin, som den gamle dame altid kom frem med ved middagsbordet og sammen med tebakken klokken ti; den turde jeg ikke sige nej til, skønt det på ære og samvittighed gjorde mig meget syg, hver gang jeg drak af det.

Det er jo let at forstå, at jeg i betragtning af min egen forfærdelige opofrelse og min tantes gentagne løfter troede, at den gamle dame i det mindste ville give mig en foræring af en snes guineas (og dem havde hun nok af i sin skuffe); ja, jeg var så sikker på, at jeg ville få en eller anden gave af den beskaffenhed, at en ung dame ved navn miss Mary Smith, som jeg havde drøftet sagen med, formelig hæklede mig en lille grøn silkepung, som hun stak til mig (bag ved Hicks' høstakke, når De drejer til højre op ad Kirkegårdsgyden); og den var indsvøbt i et lille stykke sølvpapir. Skal jeg være ganske ærlig, så var der også noget andet i pungen. For det første så var der en tyk lok af de mest glinsende sorte hår, som De nogensinde har set i hele Deres liv, og for det andet var der tre pence; det vil sige halvdelen af en sølv sekspence, der hang ved et blåt silkebånd til at tage om halsen. Jeg vidste godt, hvor den anden halvdel var, og jeg misundte det lille lykkelige stykke sølv!

Jeg var naturligvis nødt til at hellige min sidste feriedag til mrs. Hoggarty. Min tante var overordentlig venlig, og for rigtig at traktere mig satte hun to flasker af den omtalte solbærvin på bordet og lod mig drikke broderparten af dem. Da alle damerne, der havde været i selskab hos hende om aftenen, var gået med samt deres trætøfler og tjenestepiger, blæste mrs. Hoggarty, der havde gjort tegn til, at jeg skulle blive, først tre af vokslysene i dagligstuen ud, og idet hun tog det fjerde i hånden, gik kun hen og åbnede sin sekretær.

Jeg kan forsikre Dem for, at mit hjerte bankede, skønt jeg lod, som om det var mig ganske ligegyldigt.

"Min kære Sam!" sagde hun, idet hun famlede omkring med sine nøgler, "tag et glas Rosolio til," (således havde hun døbt sin forbandede vin); "det har du godt af."

Jeg gjorde det, og De skulle bare have set, hvor min hånd rystede, idet jeg fyldte glasset. Da jeg havde fået drikken ned, var den gamle dame færdig med at rode omkring i sekretæren og kom nu hen i mod mig med vokslyset i den ene hånd og en stor pakke i den anden.

Nu går det løs, tænkte jeg.

"Samuel, min kære nevø," sagde hun, "du er blevet kaldt op efter din salig onkel, min velsignede mand, og af alle mine nevøer og niecer er du den, hvis opførsel har tiltalt mig mest."

Når man tager i betragtning, at min tante var den ene af syv gifte søstre, at alle Hoggarty'erne var blevet gift i Irland og mødre til store børneflokke, så kan jeg ikke nægte, at tante var overordentlig artig imod mig.

"Kære tante," sagde jeg med lav, bevæget stemme, "jeg har ofte hørt dig sige, at vi var treoghalvfjerds fættere og kusiner i

det hele, og du kan være vis på, at jeg sætter overordentlig megen pris på din mening om mig, men jeg fortjener det virkelig ikke."

"Hvad de væmmelige irske slægtninge angår," sagde min tante med en vis bitterhed, "så tal blot ikke om dem; jeg hader dem og hver eneste en af deres mødre med" (sagen var, at der havde været en proces om Hoggartys efterladenskaber); "men af hele min øvrige familie, så har du, Samuel, været den mest kærlige og hensyntagende imod mig. De folk, som du er hos i London, giver dig det bedste vidnesbyrd for orden og god opførsel. Du har haft firs pund sterling om året (en meget rundelig sum forresten); du har ikke brugt en eneste skilling mere, end du selv har tjent, således som unge mænd så ofte gør; og din ferie har du tilbragt hos din gamle tante, der er dig taknemmelig for det, det kan du være overbevist om."

"Gud, tante!" var alt, hvad jeg formåede at fremstamme.

"Samuel!" vedblev hun, "jeg lovede dig en foræring; her er den. Først tænkte jeg på at give dig nogle penge, men du er en så ordentlig og husholderisk fyr, at du ikke trænger til sligt. Du er hævet over penge, min kære Samuel. Jeg vil derfor forære dig, hvad jeg selv skatter højst her på Jorden, min salig Hoggartys" (tårer) "p... po... portræt, indfattet i en medaljon, på hvilken den værdifulde diamant sidder, som du så ofte har hørt mig tale om. Bær den for min skyld, min kære Sam, og tænk på din onkel i Himlen og på din stakkels gamle tante Susy."

Hun gav mig den meget omtalte genstand. Den var omtrent af størrelse som låget på et almindeligt barberbækken, og det kunne lige så lidt falde mig ind at bære denne prydelse som at gå med trekantet hat og pisk i nakken.

Da jeg genvandt min åndsnærværelse, pakkede jeg nålen (det var en stor nål! Den var lige så stor som hængelåsen til en ladedør) ud af det stykke papir, den var indsvøbt i, og stak den langsomt foran i min skorte.

"Mange tak, tante!" sagde jeg med en skælm bag øret; "jeg vil altid holde denne gave højt i ære på grund af dig, der gav mig den, og den skal altid minde mig om mine tretten tanter i Irland."

"Nej, som den er, skal du ikke bære den," skreg mrs. Hoggarty, "du skal på ingen måde slæbe om med disse ækle røde fruentimmers hår. Tag de røde hår væk."

"Ja, men så bliver det hele spoleret, tante."

"Det gør ingen ting, du kan lade den indfatte på ny."

"Ja, eller tænk, om jeg lod være at indfatte portrættet," sagde jeg, "det er lidt for stort i forhold til den nuværende mode. Jeg kunne jo lade det sætte i kamme og hænge det op over kaminen ved siden af dit. Det er sådant et dejligt miniatureportræt."

"Dette portræt," sagde mrs. Hoggarty højtideligt, "var den store Mulcahys *chef d'œuvre*" (det var et af min tantes yndlingsord og udgjorde tilligemed ordene *bongton* og *ally mode de Parry* hele hendes kendskab til det franske sprog). "Du kender vistnok den franske kunstners skrækkelige historie? Da han havde fuldført dette vidunderlige portræt for afdøde mrs. Hoggarty fra *Castle Hoggarty*, grevskabet Mayo, bar hun det på sit bryst på vicekongens bal, hvor hun spillede et parti piquet med den øverstbefalende over tropperne. Hvad der kunne have bevæget hende til at anbringe sine simple døtres hår rundt omkring Micks portræt, det ved jeg såmænd ikke, men hun havde altså gjort det, og der sad disse totter, akkurat som du ser

dem nu. – Madame, siger generalen, hvis det ikke er min ven Mick Hoggartys portræt, så må De kalde mig en hollænder. Det var netop Hans Herligheds ord. Mrs. Hoggarty fra *Castle Hoggarty* tog brystnålen af og viste ham den.

"Hvad hedder kunstneren?" siger Hans Herlighed. "Det er den vidunderligste lighed, som jeg nogensinde har set."

"Mulcahy fra *Ormonde's Quay*," siger hun.

"Han skal minsæl have min søgning," siger Hans Herlighed; men på engang blev hans ansigt mørkt, og han gav portrættet tilbage med en utilfreds mine. "Der er en fejl ved dette billede," sagde Hans Herlighed, der holdt strengt over disciplinen, "og det forundrer mig, at min ven Mick, der var en dygtig militær, kan have overset den."

"Hvad er det?" siger mrs. Hoggarty fra *Castle Hoggarty*.

"*Madame*, han er blevet malet *uden sit livgehæng!*" og generalen tog vredt sine kort op fra bordet og endte spillet uden at ytre et ord mere.

Dagen derpå erfarede mr. Mulcahy det passerede, og den ulykkelige kunstner blev *øjeblikkelig sindsforvirret!* Han havde ventet sig en fremtids berømmelse af dette portræt og havde erklæret, at det skulle blive uden en eneste fejl. Ja, så nær til sit modtagelige hjerte tog han den omtalte ytring! Da mrs. Hoggarty døde, tog din onkel portrættet og bar det altid selv. Hans søstre sagde, at det var på grund af diamanten, men de utaknemmelige tingester burde have vidst, at det kun var på grund af deres hår og så på grund af hans agtelse for de skønne kunster. Hvad den stakkels maler angår, min kære ven, så sagde jo rigtignok nogle, at det var den overstadige brug af stærke

drikke, der fremkaldte hans *delirium tremens*, men det tror jeg ikke. Tag et glas Rosolio mere."

Hver gang min tante fortalte denne historie, kom hun altid i et rigtigt perlehumør, og da hun nu var blevet færdig med den, lovede hun at betale for diamantens indfatning, idet hun udtalte det ønske, at jeg straks efter min ankomst til London skulle bringe den til den store juveler mr. Polonius og sende hende regningen bagefter.

"Du må forresten vide," sagde hun, "at den nuværende indfatning i det allermindste er fem guineas værd, og du kan få diamanten indfattet på ny for to. Men behold bare de tiloversblevne penge, Sam, og køb dig for dem, hvad du har lyst til."

Med disse ord sagde den gamle dame mig farvel. Klokken slog tolv, idet jeg gik ned igennem landsbyen, for historien om Mulcahy tog altid en stiv time, og jeg begav mig hjem i bedre lune, end jeg var i, da foræringen først var blevet mig overrakt.

Når alt kommer til alt, tænkte jeg, så er en diamantnål en meget rar genstand at eje, og den vil kaste en vis glans over mit udseende, selv om mine klæder er nok så lurvede (og lurvede var de, det kunne ingen nægte). Og for de tre guineas, som jeg får til overs, vil jeg kunne købe mig nogle par unævnelige, som jeg mellem os sagt trængte umådelig meget til, idet jeg nemlig lige nu var blevet udvokset, mens benklæderne var blevet lavet for atten måneder siden.

Nå, jeg spadserede altså ned igennem landsbyen med hænderne i bukselommerne. Jeg havde stakkels Marys pung i den ene af dem, idet jeg havde taget de småting, som hun havde givet mig den foregående dag, ud af den og gemt dem, – ja, det

kan nu være lige meget hvor! De må nemlig vide, at jeg virkelig dengang havde et hjerte, og det oven i købet et meget varmt ét. Marys pung havde jeg holdt rede til at modtage tantes forventede gave, der imidlertid jo ikke viste sig i den attråede skikkelse, og da mit eget lille forråd af penge end yderligere var blevet formindsket på grund af mrs. Hoggartys spillepartier, så udregnede jeg, at jeg, når jeg havde betalt rejsen til London, ikke ville have mange skillinger til overs, når jeg var ankommet dertil.

Jeg gik så hurtigt ned igennem landsbyen, at jeg ville have indhentet klokken ti, hvis det blot havde været muligt, men klokken havde allerede slået ti for to timer siden, mens jeg sad hos min tante og lyttede til hendes velsignede historier og nippede til hendes rædsomme Rosolio. Rent ud sagt, så skulle jeg klokken ti have givet møde under en vis persons vinduer, der skulle have set på Månen på den tid med sin nydelige lille pibede natkappe på og med papillotter i sit søde hår.

Nu var vinduet lukket, og jeg kunne ikke se så meget som et lys indenfor; og skønt jeg rømmede mig og hostede og fløjtede ind over det lille stakitværk uden for huset og foredrog en sang, som en vis person holdt meget af, og endog kastede en lille sten op på vinduet, der blev ramt udmærket – så vækkede jeg ingen uden et stort bæst af en porthund, der gøede og hylede og sprang op på stakitværket, så at jeg hvert øjeblik troede, den ville have fået min næse i klemme mellem sine tænder.

Jeg var derfor nødsaget til at skynde mig bort lige så hurtigt, som jeg var kommet, og næste morgen klokken fire havde min moder og min søster morgenmaden færdig til mig, og kl. fem

kom diligencen, som skulle til London, og jeg kravlede op på taget af den uden at have set Mary Smith.

Da vi passerede huset, syntes det, som om gardinet i hendes værelse blev trukket lidt til side. Sikkert er det, at vinduet nu var åbent, mens det havde været tillukket den foregående aften, men diligencen rullede afsted, og landsbyen, villaen, kirkegården og Hicks' høstakke forsvandt hurtigt for mit blik.

"Det kan nok være, at det er en brystnål, der kan forslå noget!" sagde en staldkarl, der stod og røg på en cigar, til konduktøren, idet han så på mig og lagde fingeren på sin næse.

Sagen er, at jeg slet ikke havde klædt mig af, siden jeg havde været hos min tante, og da jeg tillige havde haft uro i min sjæl og skulle pakke alt mit tøj ned og havde haft meget andet at tænke på, så havde jeg aldeles forglemt mrs. Hoggartys brystnål, som jeg havde sat i min skjorte den foregående aften.

2. Hvorledes diamanten kommer til London og vækker den største opmærksomhed såvel i City som i West End

De begivenheder, der berettes i denne fortælling, fandt sted for flere år siden, da, som læseren måske vil kunne erindre, der i London var en ren mani for at stifte aktieselskaber af alle arter, ved hjælp af hvilke mange mennesker tjente store formuer.

Da det ikke kan nytte at stikke noget under stolen, vil jeg lige så godt straks fortælle, at jeg dengang var den trettende fornemste ud af fireogtyve unge herrer, der besørgede de uhyre store forretninger, som West Diddlesex Brand- og Livsassurance-Selskab gjorde i sit pragtfulde lokale i Cornhill. Moder havde indbetalt 400 pund sterling for at sikre sig en livrente hos selskabet, og hun fik ikke mindre end 36 pund i årlig rente, skønt intet andet selskab i London ville have tænkt på at betale hende mere end fireogtyve. Formanden i bestyrelsen var den store mr. Brough af firmaet Brough & Hoff, Crutchedfriars. Det var et nyt firma men det gjorde en umådelig stor forretning i figener og svampe og en større i korender end noget andet firma i City.

Brough var en stor mand blandt dissenterne, og man kunne træffe på hans navn i spidsen for alle indsamlinger, idet han tegnede sig for en større sum, hver gang disse gode mennesker

satte sig i bevægelse i anledning af velgørende øjemed. Han havde ni fuldmægtige på sit kontor i Crutchedfriars; han antog ikke en eneste uden en anbefaling fra præsten og skolemesteren i vedkommendes fødeby, og disse embedsmænd måtte til det yderste garantere for den unge mands moralske vandel. Der var i den grad rift om disse pladser, at han fik et gratiale af 4 à 500 pund sterling for hver af de unge fyre, som han lod slide ti timer om dagen, og som han til gengæld indviede i sin forretnings hemmeligheder. Han var også en stor mand på Børsen, som vekselmæglernes fuldmægtige fortalte os unge fyre (vi plejede at spise til middag sammen i *Hanen og Uldsækken*, et rigtig godt sted, hvor man fik et udmærket stykke kød, brød, grøntsager, ost og et glas porter for en shilling, og så havde man endda en penny tilovers til opvarteren). De fortalte os om de uhyre spekulationer i spanske, græske og columbiske papirer, som Brough gjorde. Hoff havde ikke noget at bestille med disse spekulationer, men blev roligt på kontoret for udelukkende at hellige sig til husets egentlige forretninger. Han var en meget rolig og adstadig fyr. Han var kvæker og var kommet i kompagniskab med Brough for en ubetydelighed af 30.000 pund sterling, og det var såmænd en god handel for ham, for i den største fortrolighed blev der mig fortalt, at huset det ene år med det andet tjente sine gode syv tusinde pund; af dem fik Brough halvdelen, Hoff fik to sjettedele, og resten gik til gamle Tudlow, der havde været Broughs første fuldmægtig, førend det omtalte kompagniskab begyndte. Tudlow gik altid omkring og så meget lurvet ud, og vi anså ham alle sammen for at være en gammel gnier. En af vore unge fyre ved navn Bob Swinney plejede altid at sige, at Tudlows part var en ren humbug, og at

Brough tog det alt sammen; men Bob gjorde sig rigtignok altid til af at vide mere end andre mennesker; han plejede at være iført en grøn rundskødet frakke og havde fri adgang til Covent Garden-teatret. Nede i "butikken," som vi kaldte det, (det var forresten aldeles ingen butik, men så skønt et kontor som noget i hele Cornhill) talte han altid om Vestris og miss Tree og sad og nynnede:

> The bramble, the bramble,
> the jolly, jolly bramble!

en af Charles Kembles bekendte sange i *Maid Marian*, en komedie, der dengang gjorde stormende lykke og hvis sujet var taget fra en berømt bog af en vis Peacock, der var ansat i det ostindiske kompagnis tjeneste, hvor han havde en udmærket god plads.

Da Brough hørte, hvorledes den unge Swinney omtalte ham, og at han havde fri adgang til teatret, kom han en dag ind på kontoret, hvor vi alle fireogtyve sad, og holdt en af de skønneste taler, jeg nogensinde i mit liv har hørt. Han sagde, at han var hævet over bagtalelse, det var noget, enhver offentlig personlighed var udsat for, når han havde sine egne principper, og når han handlede ifølge dem, men hvad han derimod brød sig om, det var, hvorledes enhver af de unge herrer, der udgjorde en del af West Diddlesex Brand- og Livsassurance-Selskabet, opførte sig. Tusinders velfærd beroede på dem, millioner af penge gik daglig gennem deres hænder; byen, ja hele landet, anså dem som repræsentanter for orden og hæderlighed. Og hvis han iblandt dem, han betragtede som sine børn – dem, han elskede, som om det var hans eget kød og blod – fandt, at nogen kastede på nakken af den omtalte orden,

at denne hæderlighed ikke holdtes i hævd, at det gode eksempel, som de skulle give alle, blev til intet (mr. Brough talte altid med eftertryk) – hvis han fandt, at hans børn afveg fra moralitetens, religionens og velanstændighedens strenge regler – hvis han fandt – hvad enten det var hos den høje eller den ringe – hos fuldmægtigen med seks hundrede pund om året eller hos karlen, der vaskede trapperne – hvis han fandt det mindste spor af udsvævelse i en hvilken som helst retning, så ville han fornægte vedkommende – ja, var det end hans egen søn, han ville fornægte ham!

Idet mr. Brough sagde disse sidste ord, brast han i gråd, og vi, der ikke vidste, hvad der nu ville komme, blev så blege som hvidroer og så på hinanden; alle, undtagen Swinney, den tolvte fuldmægtig, der lod, som om han fløjtede. Da mr. Brough havde tørret sine øjne og fattet sig lidt, vendte han sig om og … gudbevares, hvor mit hjerte bankede, da han så mig stift i ansigtet! … og hvor følte jeg mig lettet, da han derpå med tordenstemme brølede:

"Mr. Robert Swinney!"

"Til tjeneste!" siger Swinney så koldblodigt som mulig, og et par af vore fyre begyndte at fnise.

"Mr. Swinney!" brølede Brough endnu højere end før, "da De blev optaget på dette kontor, … i denne familie, … ja, for således betragter jeg det hele, og jeg er stolt af det … så fandt de treogtyve så hæderlige og adstadige unge mennesker, som nogensinde har arbejdet sammen, og som dette store land … denne mægtige hovedstad nogen sinde har betroet sin velfærd til. De fandt ædelmodighed, regelmæssighed og dekorum; ingen profane sange genlød nogensinde fra dette sted, der er

helliget … *helliget* forretninger; ingen bagtalelse blev nogensinde udslynget imod chefen for etablissementet, – men jeg forbigår dette, gudskelov, jeg kan forbigå dette … ingen verdslig samtale eller letfærdig spøg bortdrog disse herrers opmærksomhed fra deres arbejde eller besmittede den fredelige scene for deres beskæftigelse. De fandt kristne og gentlemen!"

"Jeg betalte for min plads ligesom alle de øvrige," sagde Swinney. "Tog min gamle ikke straks akt…"

"Stille! Deres værdige hr. fader har part i denne institution, og denne part vil også engang indbringe ham en betydelig sum. Han har part i den, ellers ville De heller aldrig have været her. Jeg sætter en stolthed i at sige, at enhver af mine unge venner her enten har en fader, en broder, en nær slægtning eller en ven, der på lignende måde står i forhold til vort prisværdige etablissement, og at de alle er besjælede af interesse for at få andre til at træde til som aktiehavere … Men, jeg er chefen for det hele; Deres ansættelse må have min underskrift, ligesom jeg, John Brough, også har magt til at sætte den ud af kraft. Forlad os! … Forlad os! … Forlad en familie, ved hvis barm De ikke længere tør hvile! – Mr. Swinney, jeg har grædt, jeg har bedt til Gud, før jeg har fattet denne beslutning, jeg har nøje overvejet dette skridt, og jeg har bestemt mig. *Forlad vor kreds!*"

"Ikke med mindre jeg får tre måneders gage. Nej, mr. Brough, den går ikke på den måde!"

"Pengene skal blive indbetalt til Deres hr. fader!"

"Min fader kan gå pokker i vold! … Jeg skal sige Dem noget, Brough, jeg er myndig, og hvis De ikke betaler mig mit tilgodehavende, så lader jeg Dem arrestere, det ved Gud jeg gør. De skal komme i kachotten, så sandt jeg hedder Bob Swinney."

"Skriv en anvisning, mr. Roundhand, på tre måneders gage for denne fordærvede unge mand."

"Enogtyve pund og fem shilling, Roundhand, og jeg vil ikke betale noget for stemplet!" råbte den dumdristige Swinney. "Det er rigtigt! … De behøver ikke at sende bud til min bankier … Og hvis nu nogen af Dem, mine herrer, skulle ønske et glas punch i aften kl. otte, så er Bob Swinney mand for at betale … Måske mr. Brough også gør mig den fornøjelse? … Sig bare ikke nej!"

Denne sidste frækhed var for meget for os, og vi brast alle ud i en homerisk latter.

"Forlad øjeblikkelig dette hus!" brølede mr. Brough, der var blevet ganske blå i ansigtet; derpå tog Bob sin hvide hat ned af knagen og slentrede afsted med sit kakkelovnsrør, som han kaldte det, på snur. Da han var borte, holdt mr. Brough et længere foredrag for os, som vi alle besluttede at drage lære af, og så gik han hen til Roundhands pult, lagde sin arm om hans hals og så i hovedbogen.

"Hvor mange penge er der blevet indbetalt i dag, Roundhand?" sagde han meget venligt.

"Enken bragte sine penge … ni hundrede og fire pund ti shilling, seks pence. Kaptajn Sparr indbetalte også sin andel, men han brummede og sagde, at, nu ville han ikke mere … halvtredsindstyve aktier – to indbetalinger …"

"Han brummer altid."

"Han siger, at han nu ikke ejer en hvid at leve for, førend vi udbetaler vore renter."

"Er der mere?"

Mr. Roundhand løb bogen igennem og opgjorde det for dagen indbetalte til nitten hundrede pund. Vi gjorde en

ypperlig forretning nu, endskønt vi, da jeg kom på kontoret, plejede at sidde at le og fjase og læse aviser hele dagen igennem og lade, som om vi havde umådelig travlt, hver gang en ny kunde kom ind. Dengang brød Brough sig ikke det mindste om, at vi gjorde kommers eller sang, og han var også meget fine venner med Bob Swinney; men det var jo rigtignok længe siden, og før vi var kommet rigtig i trit.

"Nitten hundrede pund kontant og tusinde pund i aktier … Bravo, Roundhand, bravo! Mine herrer! Glem ikke, at for hver aktie, De skaffer os, får De straks fem procent! … Glem ikke jeres venner … Vær standhaftige til jeres arbejde … Vær akkurate … Jeg håber, at ingen af jer glemmer at gå i kirke … Hvem skal indtage mr. Swinneys plads?"

"Mr. Samuel Titmarsh."

"Mr. Titmarsh, jeg lykønsker Dem … Ræk mig Deres hånd. De er nu den tolvte fuldmægtig i denne forretning, og Deres gage bliver forhøjet med fem pund om året … Hvorledes befinder Deres værdige moder sig … Deres kære, fortræffelige moder? … Jeg håber godt. Og det er mit inderlige ønske, at hun endnu i lang, lang tid må få sine årlige indtægter udbetalt fra vort kontor. Glem ikke, at hun – hvis hun har flere penge at skyde ind – nu kan få endnu højere renter, da hun jo er blevet et år ældre, og at De, min unge ven, kan få fem procent … hvorfor ikke De lige så godt som enhver anden. Unge mennesker er unge mennesker, og en ti pundseddel gør såmænd ingen skade … Er det ikke sandt, mr. Abednego?"

"Nej, det forstår sig," siger Abednego, der var tredje fuldmægtig. Det var ham, der havde angivet Swinney, og han begyndte straks at le, hvilket vi for øvrigt alle sammen gjorde,

når mr. Brough sagde noget, der lignede en vittighed; vittigt var det sandelig aldrig, men efter hans ansigt at dømme kunne vi altid se, når det skulle være det.

"Å, *à propos*, Roundhand," siger han, "lad mig tale et par ord med Dem om forretninger, mrs. Brough vil gerne vide, hvorfor De aldrig besøger os i Fulham."

"Gud, hvor det er smukt af fruen!" siger mr. Roundhand meget beæret.

"Hvornår kommer De så, min kære ven? Lad os bestemme lørdag, og tag så Deres natskjorte med."

"Hvor det er smukt af Dem … Det ville være mig en stor fornøjelse, men …"

"Ingen men, min kære ven! Jeg vil blot sige Dem, at finansministeren gør os den ære at spise hos os den dag, og jeg ønsker, De skal gøre bekendtskab med ham. Jeg har gjort mig til af Dem overfor Hans Excellence som den bedste bogholder i de forenede kongeriger."

Roundhand kunne umuligt sige nej til en sådan indbydelse, skønt han allerede havde fortalt os, at han og mrs. Roundhand skulle tilbringe lørdag og søndag i Putney, og vi, der vidste, hvorledes den stakkels fyr sad i det, vidste også, at han ville få en ordentlig gardinprædiken af sin bedre halvdel, når hun fik at høre, hvad han havde indladt sig på. Hun kunne ikke fordrage mrs. Brough, fordi denne holdt hest og vogn og sagde, at hun aldrig kunne besøge mrs. Roundhand, fordi hun ikke vidste, hvor Pentonville var, skønt Gud skal vide, hendes kusk havde såmænd nok fundet vejen derud.

"Å, det er sandt, Roundhand," vedblev vor chef, "er De så god at skrive en veksel på syv hundrede pund … Hvorfor ser De så

forundret ud, min kære? Jeg har ikke i sinde at løbe bort! … Tak! – syv hundrede og skriv lige så godt halvfems til, mens De er ved det. På lørdag holder repræsentanterne jo møde; alt skal nok være i orden, før De kører hjem med mig. Vi skal hente finansministeren i Whitehall."

Med disse ord stak mr. Brough vekslen i lommen, gav mr. Roundhand meget venskabeligt hånden og sprang ind i sin med fire heste forspændte vogn (han kørte altid med fire, selv i City, hvor det er et temmelig halsbrækkende stykke arbejde), der holdt uden for kontordøren.

Bob Swinney sagde altid, at det var assuranceselskabet, der holdt de to heste, men Bob sagde så meget; man kunne aldrig rigtig stole på ham, han var en ægte gavtyv.

Jeg ved ikke rigtig, hvad det kom sig af, men jeg og en anden ung herre, der hed Hoskins (nr. 11 på kontoret), som boede sammen med mig i Salisbury Square, Fleet Street, hvor vi beboede to rigtig pæne værelser, fandt det den aften meget kedeligt at spille vor fløjte-duet, og da vejret var smukt, gik vi os en tur henad West End til. Da vi gik forbi Covent Garden-teatret og befandt os lige i nærheden af *Globe Tavern*, huskede vi på Bob Swinneys venlige indbydelse. Vi troede egentlig ikke, det havde været hans alvor, men da vi var så nær ved, kunne vi lige så godt kigge ind, – det var der da ikke noget ondt i.

I den inderste stue sad Bob, som han havde sagt, ved enden af et bord, midt i en tæt tobaksrøg og omringet af atten af vore unge kontorister, der sad og bankede med deres glas i bordet.

Hvilket brøl de satte op, da vi trådte ind.

"Hurra!" råber Bob, "der er to til! … to stole til, Mary, to glas til, to omgange varmt vand og to omgange gin … Hvem i al

verden skulle have troet, at Tit ville komme herned?"

"Det er også rent tilfældigt," sagde jeg.

Ved disse ord brølede de endnu højere, og det blev uomstødeligt bevist, at de alle atten havde sagt, at de kom derned ved et rent tilfælde. Tilfældet forskaffede os imidlertid en glad aften, og den gæstfrie Bob Swinney betalte hele gildet.

"Mine herrer," sagde han, idet han betalte regningen, "skulle vi ikke tømme et glas for John Brough *Esquire* og takke ham for de en og tyve pund og fem shilling, som han forærede mig i formiddags. Hvad er det, jeg siger, en og tyve pund og fem shilling? Nej, alt det og så en måneds gage, som jeg skulle have betalt i bøde for at forlade "knejpen," som jeg alligevel havde haft i sinde at gøre i morgen tidlig. Jeg har nemlig fået en ny plads – en glimrende plads, kan I tro. Fem guineas om ugen, seks rejser om året, min egen hest og gig, og så skal jeg rejse omkring i det vestlige England på olie og spermacet. Ned med gassen og længe leve Messrs. Gann & Co. i Thames Street, London!"

Jeg har været lidt omstændelig i min beretning om West Diddlesex Assurance-Selskab og om mr. Brough, den ledende chef (jeg har naturligvis hverken benævnet selskabet eller chefen ved det rette navn), fordi min diamant-brystnål på en forunderlig måde er knyttet til begge, hvilket jeg snart skal fortælle.

Det er bedst, at jeg straks sætter Dem ind i, at jeg var højt anskreven iblandt de unge herrer i Diddlesex Assurance-Selskab, fordi jeg havde en finere familie end de fleste andre af dem, fordi jeg havde fået en klassisk opdragelse, og frem for alt fordi jeg havde en rig tante, mrs. Hoggarty, som jeg må tilstå,

jeg gjorde temmelig meget væsen af. Så vidt jeg kan indse, er der ikke noget ondt i at være anset her i verden, og når man ikke slår lidt på tromme for sig selv, så kan man være temmelig sikker på, at heller ingen anden gør det.

Da jeg derfor kom tilbage til kontoret, efter at have været på besøg hjemme, og igen indtog min plads ved den gamle pult overfor det mørke vindue, der vender ud til Birchingyden, så sørgede jeg snart for at lade kammeraterne vide, at skønt mrs. Hoggarty ikke havde givet mig en stor sum penge, som jeg havde ventet – jeg havde endog lovet et dusin stykker af dem en lille sejltur, hvis den forventede rigdom var tilfaldet mig – så havde hun foræret mig en mageløs diamant, der mindst var sine tredive guineas værd, og jeg tilføjede, at jeg en skønne dag ville forevise den på kontoret.

"Å ja, lad os se den," siger Abednego, hvis fader var guldtrækker og solgte uægte diamanter i Hanway Yard, og jeg lovede ham, at han skulle få den at se, så snart den var indfattet. Da mine lommepenge var sluppet op (jeg havde betalt rejsen både frem og tilbage, da jeg sidst var hjemme, havde givet vor egen pige fem shilling og min tantes pige og tjener ti, havde tabt femogtyve shilling i whist og købt en sølvbroderesaks til en vis persons søde små fingre), bad den skikkelige Roundhand mig til middag, og betalte mig forud min månedsgage, £ 7. 1 sh. 8 p. Det var i Roundhands hjem, Myddelton Square, Pentonville, ved en kalvesteg og kogt skinke med et glas portvin til, at jeg kom under vejr med, hvorledes hans kone behandlede ham. Stakkels fyr! – Vi andre på kontoret syntes alle sammen, at det måtte være dejligt at sidde ved sin egen pult og have 50 pund om måneden ligesom Roundhand;

men jeg har en svær mistanke om, at når Hoskins og jeg blæste duetter på fløjte sammen på anden sal i Salisbury Square, så havde vi det en hel del hyggeligere end vor foresatte og levede mere harmonisk med hinanden, på trods af, at vi ikke spillede videre godt på fløjte.

En dag bad Hoskins og jeg Roundhand, om vi måtte gå klokken tre, da vi havde *vigtige forretninger* i West End. Han vidste, at det var i anledning af den store Hoggarty-diamant, og gav os straks lov. Derpå gik vi. Da vi nåede St. Martins Lane, tændte Gus en cigar for at se *distingué* ud og gik og røg den lige til Coventry Street, hvor som bekendt mr. Polonius har sin butik.

Døren stod åben, og en mængde ekvipager med damer i holdt udenfor. Gus stak hænderne i sine lommer – benklæderne var dengang meget vide, med store poser og åbninger forneden, for at de fine støvler eller "blücherne" kunne komme igennem, (de formuende gik naturligvis med fine støvler, men vi unge fyre fra City, der kun havde 80 pund om året, nøjedes med "blüchere"), og idet han spilede benklæderne så langt som muligt ud fra hofterne og dampede sin havana, mens han trampede med sine støvlehæle i stenbroen og havde meget stærke bakkenbarter for så ung en herre, så han virkelig meget aristokratisk ud og blev af alle anset for at være et særdeles distingveret ungt menneske.

Han ville imidlertid ikke gå ind i butikken, men blev stående udenfor og betragtede guld- og sølvtingene i vinduet. Jeg gik ind, og efter at have rømmet mig et par gange – jeg havde nemlig aldrig før været på et så fashionabelt sted – spurgte jeg

en af herrerne i butikken, om jeg kunne komme til at tale med mr. Polonius.

"Hvad befaler De?" spørger mr. Polonius, der stod lige ved siden af og handlede med tre damer – en meget gammel dame og to unge, der med stor opmærksomhed undersøgte et perlehalsbånd.

"Mr. Polonius," sagde jeg og tog min diamant op af lommen, "denne diamant har vist tidligere været i Deres hænder; den har tilhørt min tante, mrs. Hoggarty til *Hoggarty Castle*."

Den gamle dame, der stod ved siden af mig, vendte sig om.

"Jeg solgte en guldkæde og et guldur til hende i året 1795," sagde mr. Polonius, der lod, som om han huskede alting meget nøje, "og jeg solgte en sølv puncheske til kaptajnen. Hvorledes har obersten … majoren … generalen det?"

"Generalen!" svarede jeg, "det gør mig ondt at måtte sige Dem" (jeg var i grunden stolt af, at denne mand talte således til mig), "at mr. Hoggarty er død. Min tante har imidlertid foræret mig dette smykke, der, som De vil se, indeslutter hendes mands portræt, som jeg vil bede Dem passe godt på for mig – og hun ville gerne bede Dem indfatte denne diamant rigtig smukt."

"Smukt og elegant, det forstår sig!"

"Smukt og moderne … og så sende hende regningen. Der er jo en hel del guld her i smykket, og det er De jo nok så god at trække fra."

"Hver eneste smule," sagde mr. Polonius og bukkede, idet han betragtede diamanten. "Det er en ganske udsøgt fin sten; … se dog på den, Deres Nåde. Det hele er irsk arbejde, det er fra året 95 og vil måske fremkalde mindet om Deres Nådes tidligste ungdom?"

"Å, gå væk! mr. Polonius!" sagde den tiltalte, en lille vissen gammel dame, med hele ansigtet fuldt af rynker, "hvor kan De sige sådan noget snak til en gammel kone som mig? I 95 var jeg halvtreds år gammel, – og i 96 var jeg bedstemoder," føjede hun til med udpræget irsk accent. Hun stak derpå en lille vissen rystende hånd frem, tog smykket, undersøgte det opmærksomt og udbrød derpå leende: "Så sandt jeg lever, det er den store Hoggarty-diamant!"

Gud i himlen! Hvad var det for en talisman, jeg var kommet i besiddelse af?

"Se, børn," vedblev den gamle dame, "det er den største diamant i Irland. Denne mand med det røde ansigt, der sidder her i midten, er den stakkels Mick Hoggarty, en af mine fætre, der i året 84 var forelsket i mig, på samme tid omtrent som jeg mistede jeres kære bedstefader. Disse tretten røde lokker repræsenterer hans tretten navnkundige søstre – Biddy, Minny, Thedy, Widdy, Freddy, Izzy, Tizzy, Mysie, Grizzy, Polly, Dolly, Nell og Bell – alle sammen gifte, alle sammen grimme og alle sammen rødhårede … Af hvem er De en søn, unge mand? … De ligner forresten ikke nogen af familien."

De to smukke unge damer så på mig med to par smukke sorte øjne og ventede på mit svar, som de også snart skulle have fået, hvis den gamle dame ikke havde begyndt på en masse historier om de omtalte tretten damer, om alle deres elskere, alle deres skuffelser og om alle Mick Hoggartys dueller. Hun var en repræsentant for skandalen for halvtreds år tilbage. Til sidst blev hun afbrudt af et voldsomt anfald af hoste, hvorpå mr. Polonius meget ærbødigt spurgte om, hvorhen han skulle sende brystnålen, og om jeg ønskede at bevare håret.

"Nej tak!" sagde jeg, "bryd Dem bare ikke om håret."

"Og brystnålen?"

Jeg var først lidt flov over at skulle sige min adresse, men for pokker, tænkte jeg, hvorfor skulle jeg ikke? … Hvorfor skulle jeg bryde mig om at lade disse damer høre, hvor jeg boede?

"Vil De have den godhed at sende den til mr. Titmarsh, nr. 3, Bell Lane, Salisbury Square, tæt ved St. Brides kirke, Fleet Street. Og vil De ringe to gange," sagde jeg.

"Hvad for noget?" siger mr. Polonius.

"Hvad for noget!" udbrød den gamle dame. "Mr. Hvad for noget? … *Mais, ma chère, c'est impayable* … Følg med – Her er vognen! Deres arm, mr. Hvadfornoget … Stig ind med og fortæl mig alt, hvad De ved om Deres tretten tanter."

Hun greb min arm og haltede ud af butikken så hurtigt, som det var hende muligt; de unge damer fulgte leende bagefter.

"Kom ind med, hører De?" sagde hun og stak sin spidse næse ud af vinduet.

"Jeg kan ikke, frue," siger jeg, "der er en ven, som venter på mig."

"Å, blæse være med ham! … Stig ind!" og før jeg kunne sige et eneste ord, løftede en stor pudret fyr mig næsten op ad vogntrinnet og smækkede døren i.

Jeg kastede et eneste blik på Hoskins, idet vognen kørte bort, og jeg skal aldrig glemme hans ansigt. Der stod Gus med åben mund, stirrende øjne og en rygende cigar i hånden og så i høj grad forbavset ud over, hvad der tildrog sig med mig.

"Hvem er det, Titmarsh?" siger Gus, "ved alle guder, der er en krone på vogndøren!"

3. Hvorledes diamantens ejermand blev skubbet ind i en elegant vogn, og hvorledes lykken vedblev at være med ham

Jeg sad på bagsædet i vognen ved siden af en meget nydelig ung dame, omtrent på alder med min lille Mary – altså sytten trekvart år – og lige over for os sad den gamle grevinde og hendes andet barnebarn, der også var smukt, men ti år ældre. Jeg erindrer, at jeg den dag var iført min blå kjole med blanke knapper, nankins benklæder, hvid vest og en af Dandos nyeste silkehatte fra året 22, der glinsede en hel del mere end den bedste filthat.

"Og hvad var det for et skrækkeligt uhyre" – således udtrykte Hendes Nåde sig – "den afskyelige vulgære person med de jernbeslåede støvlehæle, den store mund og den uægte urkæde, der stod og stirrede på os, mens vi steg i vognen?"

Hvorledes mon hun kunne vide, at Gus' kæde var uægte? Den *var* det, vi havde købt den for otte dage siden hos M'Phail i St. Pauls Churchyard og kun givet 25 shilling og 6 pence for den. Men jeg holdt ikke af, at der blev gjort nar af min ven, og jeg tog derfor hans parti.

"Deres Nåde," sagde jeg, "den unge herres navn er Augustus Hoskins. Vi bor sammen, og man kan ikke tænke sig et bedre eller elskværdigere menneske."

"Det er smukt af Dem, at De forsvarer Deres ven," sagde den anden dame, hvis navn lod til at være lady Jane, men hendes bedstemoder kaldte hende forresten "lady Jene."

"Det er det også, lady Jene, og jeg kan godt lide sligt hos unge mennesker … Så han hedder Hoskins? … Jeg kender alt, hvad der hedder Hoskins i hele England. Der er Hoskins fra Lincolnshire og Hoskins fra Shropshire; man fortæller, at admiralens datter Belle var forelsket i en sort tjener eller matros eller sådan noget, men verden er så bagtalerisk … Så er der gamle doktor Hoskins fra Bath, der behandlede stakkels Drum, da han havde halsbetændelse. Og den stakkels gamle elskværdige Fred Hoskins, generalen med podagra; i året 84 var han så slank som en poppel og så bevægelig som en harlekin, og dengang var han forelsket i mig – ja, hvor var han dog forelsket."

"Hvor du har haft mange tilbedere i dine unge dage, grandmama!" sagde lady Jane.

"Hundrede, kære barn, hundrede tusinde. Jeg var løvinde i Bath og en stor skønhed … Hvis De skal være ærlig, mr. Hvad er det, De hedder – ville De så have troet det, når De nu ser på mig?"

"Nej, frue, det ville jeg rigtignok ikke," svarede jeg, for den gamle dame var så grim som muligt. Idet jeg sagde disse ord, brast de to unge damer i latter, og de to tjenere bag på, med de store bakkenbarter, lo også.

"De er skam oprigtig nok, mr. Hvad er det, De hedder – i høj grad oprigtig; men jeg holder af oprigtighed hos unge

mennesker. Smuk var jeg imidlertid. Spørg blot Deres vens onkel, generalen. Han er en af Hoskins'erne fra Lincolnshire; – det kunne jeg straks se på familieligheden. Er han den ældste søn? Det er en smuk ejendom, skønt den er lidt forfalden, for gamle sir George var en pokkers fyr; – en ven af Hanbury Williams og Lyttleton og de øvrige ækle mennesker … Hvor meget får han, når admiralen engang dør?"

"Det skal jeg ikke kunne sige, Deres Nåde; men admiralen er ikke min vens fader …"

"Ikke hans fader? – Jo vist er han så, jeg tager aldrig fejl … Hvem er da hans fader?"

"Gus' fader, Deres Nåde, er læderhandler i Skinner Street, Snow Hill; – det er et meget agtværdigt hus. Men Gus er kun den tredje søn og kan altså ikke vente at få videre meget efter faderens død."

De to unge damer smilede – den gamle dame sagde: "Hvad for noget?"

"Jeg kan godt lide, De ikke skammer Dem over Deres venner," sagde lady Jane, "i hvilken stilling de så end er her i verden. Hvor ønsker De at blive sat af, mr. Titmarsh?"

"Det er mig ganske det samme, mylady," sagde jeg. "Vi er fri fra kontoret i dag … Det vil sige, Roundhand gav Gus og mig fri, og hvis De kører en tur i parken, vil det være mig en stor fornøjelse at køre med – hvis De tillader det."

"Naturligvis, det vil være os en stor fornøjelse," sagde lady Jane, forresten en lille smule alvorlig.

"Ja, det vil det!" udbrød lady Fanny og klappede i hænderne. "Ikke, grandmama? Og når vi så har kørt i parken, så spadserer

vi lidt i Kensington-haven, hvis mr. Titmarsh vil være så god at ledsage os."

"Nej, Fanny, det gør vi ikke," siger lady Jane.

"Jo vel gør vi så!" skreg lady Drum. "Jeg er nær ved at dø af nysgerrighed efter at høre noget om hans onkel og hans tretten tanter; men I snakker så meget, børn, at hverken jeg eller min unge ven kan få et ord indført."

Lady Jane trak på skuldrene og sagde ikke et ord mere. Lady Fanny, der var så munter som en kattekilling (hvis man tør tale således om et medlem af aristokratiet), lo og rødmede og fnisede og syntes ret at nyde søsterens dårlige humør. Grevinden begyndte med det samme at udspørge mig om de tretten frøkner Hoggarty, og vi var langt fra færdige med dette tema, da vi kørte ind i parken.

Da vi først var der, kom der en masse herrer til hest hen til vognen og talte med damerne. De havde en spøg på rede hånd til lady Drum, der lod til at være en original, et buk til lady Jane og en kompliment til lady Fanny.

Skønt lady Fanny hilste og rødmede, som det anstår sig en ung dame, lod hun til at være optaget af noget ganske andet, for hun stak hovedet ud af vognen og så sig ivrigt omkring iblandt de ridende, som om hun ventede nogen. Aha, lady Fanny! – Jeg vidste meget godt, hvad det betød, når en ung smuk dame var fraværende og på udkik og kun besvarede halvdelen af de spørgsmål, der blev rettet til hende. Samuel Titmarsh er ikke så dum endda; – han forstår det meget godt, og jeg kunne ikke bare mig for at lade lady Jane mærke, at jeg forstod det.

"Den unge dame ser nok efter nogen?" siger jeg.

Nu var turen til *hende* at se forvirret ud; hun blev blussende rød, men efter et øjebliks forløb så den elskværdige lille pige på sin søster, hvorpå begge de unge damer holdt lommetørklædet for ansigtet og begyndte at le, som om jeg havde sagt den største vittighed af verden.

"*Il est charmant, votre monsieur!*" sagde lady Jane til sin grandmama, hvorpå jeg bukkede og sagde:

"*Madame, vous me faites beaucoup d'honneur;*" jeg kan nemlig fransk, og det smigrede mig naturligvis at høre, at disse elskværdige damer syntes godt om mig. "Jeg er kun en ringe fattig fyr, mine damer, ikke vant til det fine selskab i London, og jeg føler med taknemmelighed, hvor smukt det er af Dem, at De giver mig en sådan håndsrækning og tager mig med ud at køre i Deres elegante vogn."

I dette øjeblik kom en herre, meget bleg og med et lille fipskæg, ridende på en sort hest, hen til vognen, og af det lille sæt, som det gav i lady Fanny, der straks vendte sig om til den anden side, vidste jeg, at "man" nu endelig var kommet.

"Lady Drum," sagde han, "Deres ydmygste tjener! Jeg har lige talt med en herre, der nær havde taget livet af sig af kærlighed til den skønne grevinde Drum i året … ja, årstallet er jo ganske ligegyldigt."

"Var det Killblazes?" spurgte den gamle dame; "han er en sød gammel én, og jeg er parat til at løbe bort med ham den dag i dag … eller var det måske den yndige gamle biskop? Han har en lok af mit hår, han fik den, da han var kapellan hos fader; nu ville det være forbundet med lidt vanskelighed at skaffe ham mere af det samme hoved."

"Gudbevares, nådige frue," siger jeg, "det kan De umuligt mene."

"Det er mit ramme alvor," siger hun, "for imellem os sagt så er mit hoved så skaldet som en kanonkugle – spørg Fanny, om det ikke er sandt. Det stakkels barn havde nær fået et tilfælde, da hun en dag kom ind i mit påklædningsværelse og så mig uden paryk."

"Jeg håber, lady Fanny har forvundet den forskrækkelse," sagde "man" og så først på hende, og derpå på mig med et blik, som om han ville sluge mig.

"Jo tak, mylord!" var alt, hvad lady Fanny kunne sige, og disse tre ord sagde hun oven i købet med den samme stemme og forvirring, hvormed vi i skolen fremsagde vor Virgil – når vi ikke kunne den.

Mylord blev ved at se hånligt på mig og mumlede noget om, at han havde håbet at kunne få plads i lady Drums vogn, da han var træt af at ride, hvorpå lady Fanny mumlede noget om "en af grandmamas venner".

"Du skulle hellere sige en af dine venner, Fanny," siger lady Jane. "Vi var såmænd aldrig kommet her ud i parken, hvis Fanny ikke havde været så opsat på at få mr. Titmarsh herud. Må jeg forestille jarlen af Tiptoff og mr. Titmarsh for hinanden."

Men i stedet for at tage hatten af, som jeg gjorde, mumlede Hans Herlighed noget om, at han håbede en anden gang at få lejlighed til at gøre dette bekendtskab, og satte sporerne i sin sorte hest. Hvad i al verden jeg havde fornærmet ham med, var det mig umuligt at fatte. Det lod imidlertid til, at jeg var bestemt til at fornærme alle mennesker den dag, for hvem skulle nu ride hen ved siden af vognen andre end den velbårne

Edmund Preston, en af Hans Majestæts understatssekretærer (det vidste jeg fra Statskalenderen) og lady Janes mand.

Den velbårne Edmund Preston red på en grå hest og var en tyk og bleg mand, der så ud, som om han aldrig kom i den friske luft.

"Hvem Fanden er det?" sagde han til sin kone og så meget gnavent både på hende og mig.

"Å, det er en af grandmamas og Janes venner," sagde lady Fanny, mens den lille skælm så ganske polisk på sin søster, der lod til at blive meget forskrækket og tilkastede hende et bønfaldende blik uden at turde indvende et ord. "Ja," vedblev lady Fanny, "mr. Titmarsh er en fætter af grandmama, på mødrene side, igennem Hoggarty'erne … Kendte du ikke Hoggartys, da du var i Irland med lord Bagwig, Edmund? … Må jeg forestille dig for grandmamas fætter, mr. Titmarsh; mr. Titmarsh, min svoger mr. Edmund Preston."

Lady Jane sad under alt dette og trådte sin søster på foden, men den lille spilopmager lod, som om hun slet ikke mærkede det, og jeg, som aldrig havde hørt tale om det slægtskab, så meget forvirret ud. Men jeg kendte ikke grevinden af Drum halvt så godt som hendes skælmske lille granddatter, for som det lod, havde den gamle dame, der for et øjeblik siden havde kaldt Gus Hoskins sin fætter, en ren mani for at tro, at alle mennesker var beslægtede med hende, hvorfor hun også sagde:

"Ja, vi er fætre og kusiner, og det endda ikke så langt ude. Mick Hoggartys bedstemoder hed Millicent Brady, og hun og min tante Towzer var beslægtede, hvilket Gud og hver mand ved, for Decimus Brady til Ballybrady ægtede en kødelig kusine til tante Towzers moder, Bell Swift – hun var forresten ikke i

familie med dekanen, der er af temmelig ringe ekstraktion … det er da tydeligt nok?"

"Gud, aldeles tydeligt, grandmama," sagde lady Jane og lo, mens hendes hr. gemal hele tiden red ved siden af vognen og så meget sur og tvær ud.

"Jo vist kendte du Hoggartys, Edmund … De tretten røde søstre – ni muser og fire i tilgift, som stakkels Clanboy altid kaldte dem … Stakkels Clan! Han var Deres og min fætter, mr. Titmarsh, og op over ørerne forelsket i mig … Husker du dem virkelig ikke, Edmund? Jo såmænd gør du så. Biddy og Minny og Thedy og Widdy og Mysie og Grizzy og Polly og Dolly og alle de andre."

"Fanden tage dem alle sammen!" udbrød den velbårne mr. Preston, og han sagde det med et sådant eftertryk, at det gav et sæt i hans grå hest, så han nær var gået ud over hovedet på den.

Lady Jane skreg, lady Fanny lo, og den gamle lady Drum så ud, som hun ikke brød sig en smule om det, idet hun bemærkede:

"Det har du godt af, dit afskyelige menneske; – sådan at bande!"

"Du skulle hellere komme ind i vognen, Edmund … mr. Preston!" råbte hans kone forskrækket.

"Så er det bedst, jeg står ud, frue," siger jeg.

"Undskyld, men det er min vogn," sagde lady Drum "og når mr. Preston bruger sådanne udtryk om damer af mit bekendtskab, så ser jeg ingen grund til, at jeg skal genere mig for hans persons skyld. Hvis han vil sidde på tjenersædet, så for mig gerne."

Det var tydeligt, at lady Drum hadede sin granddatters mand af ganske hjerte; jeg har i øvrigt bemærket, at den slags had på ingen måde er ualmindeligt i enkelte familier.

Mr. Preston befandt sig ingenlunde vel på sin hest og var ret glad over at komme af det springende og stejlende dyr. Hans blege ansigt så endnu blegere ud end før, og hans arme og ben rystede, idet han steg af hesten og gav tømmerne til sin tjener. Jeg kunne ikke udstå den fyrs – den herres, mener jeg – udseende, lige fra det øjeblik han kom hen til os og talte så uvenligt til sin nydelige kone; historien med hesten viste da også, at han var en rigtig kujon. Du gode Gud! et barn kunne have redet den, og så sank hjertet ned i bukserne på ham, første gang den slog ud.

"Skynd dig dog, kom herind, Edmund!" sagde lady Fanny leende, og da vogndøren blev åbnet, så han på mig med et knusende blik og ville lige til at sætte sig i lady Fannys krog, (jeg rørte mig ikke af pletten) da den lille skælmsmester udbrød:

"Nej, mange tak, mr. Preston. Luk døren, Thomas. Det bliver et syn for guder at se en kongelig understatssekretær sidde på skødet af en dame."

"Byt plads, med mig, Edmund, og bryd dig ikke om Fannys narrestreger," sagde lady Jane frygtsomt.

"Tak, madame, gør Dem ingen ulejlighed, jeg sidder meget godt her; det håber jeg også, mr. … denne herre gør."

"Udmærket," svarede jeg. "Jeg tænkte et øjeblik på at tilbyde at ride Deres hest hjem for Dem, siden De lod til selv at være blevet bange, men sagen er, jeg sidder så godt her, at jeg ikke kunne bekvemme mig til det."

Hvor grinte ikke gamle lady Drum, da jeg sagde disse ord! Hvor hendes små øjne gnistrede, og hvor hendes lille mund fortrak sig! Jeg kunne ikke bare mig for at tale, mit blod var i kog.

"Det glæder os også at have Dem her, fætter Titmarsh," sagde hun og rakte en guldsnusdåse hen til mig, som jeg tog mig en pris af og snusede, som var jeg en lord.

"Siden De har tilbudt denne herre en plads i Deres vogn, lady Jane Preston, så skulle De virkelig også indbyde ham hjem til middag," siger Preston, aldeles blå af ærgrelse.

"Det var *mig*, der bød ham plads i *min* vogn," svarer den gamle dame, "og da vi i dag skulle spise til middag hos Dem, og siden De lader til at ønske det så meget, så vil det være mig en stor fornøjelse at træffe ham i Deres hus i dag."

"Det gør mig meget ondt, at jeg ikke kan have den fornøjelse," sagde jeg.

"Det gør også mig ubeskrivelig ondt," sagde den velbårne Ned, idet han stirrede på sin kone. "Er det ikke kedeligt, at denne herre – jeg har glemt hans navn – at Deres ven, lady Jane, ikke kan komme? Jeg er vis på, det ville have været Dem en stor glæde at træffe Deres slægtning i Whitehall."

Jeg må indrømme, at lady Drum var alt for forhippet på at være i familie med alle mennesker, men mr. Neds sidste ord var mig dog for stive. Vis nu, at du er en mand, Sam, sagde jeg til mig selv, og idet jeg henvendte mig til de andre, talte jeg således:

"Ja, mine damer, siden mr. Preston beder mig så særdeles indtrængende, så vil jeg sætte alt andet til side, og det skal være

mig en stor fornøjelse i dag at spise ved hans bord. Hvad tid spiser De?"

Han værdigede ikke at svare, og det var da også mig det samme, for jeg havde ikke i sinde at spise hos den mand, jeg ville blot give ham en lille lektion i høflighed. For skønt jeg kun er en simpel person og tit har hørt folk sige, at det er vulgært at spise ærter med sin kniv, forlange ost tre gange og den slags ting, så er der dog noget, der er endnu mere vulgært, og det er at fornærme dem, der står under en selv. Jeg hader den nar, der gør det, og jeg foragter de underordnede, der agerer fornemme; derfor var jeg bestemt på at lade mr. Preston få et lille indblik i min karakter.

Da vognen holdt uden for hans dør, hjalp jeg først damerne ud, gik derpå ind i forstuen, og idet jeg tog mr. Preston fat i knaphullet, sagde jeg – så damerne og de to store tjenere hørte det – på min ære, det gjorde jeg:

"Hør nu!" sagde jeg, "denne elskværdige gamle dame bød mig en plads i sin vogn, og jeg tog imod den mere for hendes skyld end for min egen. Da de kom hen til vognen og spurgte, hvem Fanden jeg var, så syntes jeg jo nok, De kunne have stillet spørgsmålet på en høfligere måde, men jeg sagde ingenting; da De for spøg indbød mig til middag, syntes jeg, det var lige så godt at svare med en spøg, og her er jeg. Men bliv ikke bange, jeg har ikke i sinde at spise til middag hos Dem; jeg vil blot råde Dem til, hvis De anvender samme spøg på andre – på de unge herrer i Deres kontor f. eks. – da at tage Dem lidt i agt, det var jo ellers muligt, *de tog Dem på ordet.*"

"Har De mere at sige?" spurgte Preston rasende. "Hvis De er færdig, vil jeg bede Dem forlade dette hus, eller måske mine

tjenere skulle sætte Dem på døren? … Kast den person ud, hører I!" Og han rev sig løs fra mig og styrtede ind i sit studereværelse.

"Din mand er dog et ækelt, afskyeligt uhyre," sagde lady Drum og greb sit ældste barnebarn i armen, "og jeg hader ham; men skynd dig nu, ellers bliver maden kold;" og hun ville lige til at puffe lady Jane ind i stuen, men den søde unge kone gik bleg og skælvende hen imod mig og sagde:

"Mr. Titmarsh, De må endelig ikke være vred, – jeg mener, De må glemme, hvad der er passeret, det har gjort mig så umådelig …"

"Så umådelig …" hvad? … det har jeg aldrig fået at vide, for den lilles stakkels øjne fyldtes med tårer, og idet lady Drum udbrød:

"Nå, nå, lad nu det være nok!" trak hun hende i ærmet og gik op ad trappen med hende. Men lady Fanny gik rask hen til mig, rakte hånden ud og trykkede min eftertrykkeligt, idet hun sagde:

"Farvel, kære mr. Titmarsh!" så venligt, at jeg følte jeg blev rød lige op i håret, mens alt blodet ligesom boblede i mine årer.

Da hun var borte, tog jeg min hat på og marcherede ud af gadedøren så stolt som en påfugl og så tapper som en løve, og mit højeste ønske var, at en af de fnisende, uforskammede tjenere ville sige eller gøre noget rigtig uartigt imod mig, for at jeg kunne få den fornøjelse at slå ham til jorden og sende en hilsen til hans herre på samme tid. Men ingen af dem gjorde mig den tjeneste, og jeg gik min vej og spiste en stille middag, bestående af kogt bedekød og roer, sammen med Gus Hoskins.

Jeg fandt mig ikke foranlediget til at fortælle Gus (der imellem os sagt er meget nysgerrig og meget hengiven til

sladder) hele den familietvist, jeg havde været anledning til; derfor sagde jeg blot, at det viste sig, at den gamle lady ("Det var det Drum'ske våben," sagde Gus, "jeg har lige set efter i Adelskalenderen") var i familie med mig, og at jeg havde været en køretur med hende i parken. Da vi næste dag kom på kontoret, fortalte Gus alt, hvad der var sket og en hel del mere, og selv om jeg lod, som det var mig ganske ligegyldigt, så tilstår jeg, at jeg nok kunne lide, at de andre unge herrer på kontoret blev sat ind i mit eventyr.

Tænk Dem min forbavselse, da jeg om aftenen kom hjem og traf min værtinde, mrs. Stokes, hendes datter, miss Selina Stokes og hendes søn, den unge Bob Stokes (en uvorn ung dagdriver, der altid spillede klink i Salisbury Square og foran St. Brides kirke) på trappen for at føre mig op til vore værelser på anden sal, hvor jeg på bordet imellem vore to fløjter, mit album, Gus' *Don Juan* og Adelskalenderen fandt følgende ting:

1. En kurv fuld af ferskener, ligeså rødkindede som min egen lille Mary Smith.
2. En ditto med store saftige vindruer.
3. Et uhyre stort stykke råt lammekød (således så det ud for mine øjne, men mrs. Stokes sagde, det var det lækreste stykke vildt, hun nogensinde havde set).

og tre visitkort:

Enkegrevinde Drum.
Lady Fanny Rakes.

Mr. Preston.

Lady Jane Preston.

Jarlen af Tiptoff.

"Sikken en vogn!" sagde mrs. Stokes (det var nu hendes måde at udtrykke sig på) "sikken en vogn … Den var helt oversmurt med kroner … Og sikket liberi … To store tjenere med røde bakkenbarter og gule plysses knæbenklæder; og inden i en meget gammel dame med en hvid hat og en ung dame med en stor italiensk stråhat med blå bånd på og en høj bleg herre med fipskæg."

"Undskyld, frue, men er det her, mr. Titmarsh bor?" siger den unge dame med sin yndige stemme.

"Jo, mylady," siger jeg, "men han er på kontoret – på West Diddlesex Brand- og Livsassurance-Selskabets kontor i Cornhill."

"Charles!" siger herren højtideligt, "bring disse ting ind."

"Straks, mylord!" siger Charles og leverer mig vildtet i papir og de to kurve med frugt.

"Er De så god, frue," siger mylord, "at bringe disse ting op på mr. Titmarsh's værelse og bede ham ikke forsmå dem;" med disse ord trak han disse tre visitkort op af lommen og leverede mig dem tilligemed dette brev, der er forseglet med Hans Nådes eget signet."

Efter denne lange beretning rakte mrs. Stokes mig et brev, som min kone endnu opbevarer, og som lyder således:

> Lady Jane Preston har anmodet jarlen af Tiptoff om at udtrykke for mr. Titmarsh, hvor ondt det gjorde hende, at hun ikke kunne have den fornøjelse at se mr. Titmarsh til middag hos sig i går. Lady Jane forlader snart byen og

beklager meget, at hun derfor ikke kan se sine venner på Whitehall Place i denne sæson. Men jarlen af Tiptoff håber, at mr. Titmarsh vil gøre lady Jane den glæde at modtage medfølgende fra hendes have og park og måske dermed traktere nogle af de venner, hvis sag han så godt forstår at tale.

Inden i dette brev lå der en lille billet, hvorpå der stod: "*Lady Drum tager imod fredag aften den 17. juni*." Og alt dette hændtes mig, blot fordi min tante Hoggarty havde givet mig en diamant-brystnål!

Jeg beholdt vildtet. Hvorfor skulle jeg ikke? Gus ville have, jeg skulle forære det til mr. Brough, og at jeg skulle sende vindruerne og ferskenerne til min tante i Somersetshire.

"Men, du kan tro nej," sagde jeg, "vi indbyder Bob Swinney og en fem-seks andre, og så skal vi på lørdag have en glad aften."

Og vi fik os en glad aften; og da vi ingen vin havde, så drak vi så meget mere øl og til sidst punch. Og Gus sad ved den ene ende af bordet og jeg ved den anden. Og vi sang både muntre og rørende viser og drak skåler; og jeg holdt en tale, som det vil være mig umuligt at gentage her, fordi jeg, *entre nous*, den næste morgen havde glemt alt, hvad der fra et vist klokkeslæt var passeret aftenen før.

4. Hvorledes den lykkelige ejer af diamanten spiste til middag i Pentonville

Jeg gik ikke på kontoret om mandagen før en halv time efter den reglementerede tid. Sandt at sige så jeg gerne, at Hoskins kom før mig, for at han kunne fortælle de andre, hvad der havde fundet sted – vi har jo alle sammen vore svage sider, og jeg holdt nok af, at mine kammerater havde gode tanker om mig.

Da jeg kom, mærkede jeg straks efter den måde, de betragtede mig, at mit rygte var gået forud for mig selv; Abednego bød mig øjeblikkelig en pris af sin guldtobaksdåse, og Roundhand tog mig hjerteligt i hånden, da han kom hen for at efterse min protokol, sagde, at jeg skrev en udmærket hånd, (det gjorde jeg også, uden at rose mig selv) og inviterede mig til middag til om søndagen.

"De må ikke vente noget så storartet som hos *Deres venner i West End,*" sagde han med en vis betoning, "men Amelia og jeg glæder os til at se en ven ved vort tarvelige bord – *pale sherry*, gammel portvin og hvad vi nu ellers har."

Jeg takkede og sagde, at det ville være mig en fornøjelse at komme, og at jeg også gerne ville tage Hoskins med. Han svarede, at jeg var meget venlig, og at det ville være ham kært også at se Hoskins. Vi indfandt os altså til den bestemte tid, men skønt Gus var ellevte fuldmægtig og jeg tolvte, lagde jeg mærke til, at jeg både fik først og af de bedste stykker ved

middagsbordet. Jeg fik dobbelt så mange boller af den forlorne skildpadde som Hoskins og næsten alle østerserne i sauceskålen. En gang ville Roundhand lige til at byde Gus før mig, men hans kone, der sad for bordenden og så meget stor og meget fornem ud i rødt flor og med turban, tilråbte ham et: "*Anthony!*," så den stakkels Roundhand tabte tallerkenen og blev så rød som jeg ved ikke hvad. Hvor mrs. Roundhand dog talte med mig om West End. Jeg er vis på, hun ejede Adelskalenderen og studerede den tilgavns, for hun vidste på en ganske forbavsende måde besked om hele den Drum'ske familie. Hun spurgte mig, hvor meget lord Drum havde om året; om jeg troede, at han havde tyve, tredive, fyrre eller hundrede og halvtreds tusinde om året; om jeg var indbudt til *Drum Castle*; hvad de unge damer havde på; om de brugte disse afskyelige *gigot*-ærmer, som begyndte at blive moderne, – her så mrs. Roundhand på sine egne store rødspættede arme, som hun lod til at være meget stolt af.

"Hør, Sam, min unge ven," afbrød mr. Roundhand vor samtale, "jeg håber da, De ikke lod den omtalte lejlighed gå tabt, men lod et par ord falde om aktier i West Diddlesex … Hvad?"

"Mr. Roundhand, har De sat karaflerne frem nede?" udbrød fruen vredt, idet hun åbenbart ville gøre en ende på samtalen.

"Nej, Milly, jeg har tømt dem."

"Kald mig ikke Milly, mr. Roundhand, og gå så ned og sig til Lancy, min kammerpige" (med et sideblik til mig), "at hun skal sætte teen ind i studereværelset … Her er jo rigtignok en herre, der ikke er vant til skikkene i Pentonville" (nok et blik), "men han vil vel ikke tage det så nøje med sine *venner*."

Og med disse ord trak mrs. Roundhand vejret dybt og kastede et tredje blik på mig, der var så skarpt, at jeg frimodigt erklærer, jeg så ganske enfoldig ud. Til Gus henvendte hun så godt som ikke et ord hele aftenen; men han trøstede sig med at spise en masse kager og sad omtrent hele aftenen (det var en varm sommeraften) på verandaen og fløjtede eller talte med Roundhand. Jeg ville ubeskrivelig gerne have siddet ude hos dem, for der var gruelig beklumret i stuen, især da den store, tykke mrs. Roundhand satte sig så tæt op ad mig i sofaen, som det var hende muligt.

"Husker De den gemytlige aften, vi havde sammen i fjor?" hørte jeg Hoskins sige, mens han stod og lænede sig over rækværket og begloede damerne, der kom fra kirke. "Vi havde trukket kjolen af og svælgede i grog, mrs. Roundhand var i Margate, og vi havde en hel kasse havannacigarer".

"Tys!" sagde Roundhand hurtigt, "Milly må ikke høre det."

Men Milly hørte det heller ikke; hun var så optaget af at fortælle mig en alenlang historie, om dengang hun dansede med grev de Schloppenzollern på det bal, som City foranstaltede for de allierede fyrster, og om grevens store, tykke, hvide bakkenbarter, og hvilken underlig fornemmelse det var at hvirvle rundt i salen i sådan en stor mands arme.

"Mr. Roundhand ville aldrig have tilladt det, efter at vi var blevet gift, – aldrig, men dengang var det en opmærksomhed, man viste fyrsterne. Ni og tyve unge damer af de bedste familier i London, det kan De stole på, mr. Titmarsh – der var både lordmayorens egen datter, borgermester Dobbins pigebørn, sir Charles Hoppers tre døtre, ham, der ejer det store hus i Baker Street, og så Deres ydmyge tjenerinde – der

dengang var smækker og slank – ni og tyve unge piger tog i den anledning undervisning i dans i en sal oven over "Den ægyptiske Hal" i Mansion House … Det var en mageløs mand, den grev de Schloppenzollern!"

"Men, frue, han havde jo også en mageløs dame," sagde jeg og rødmede lige op til tindingerne.

"Gå væk, De ækle menneske!" sagde mrs. Roundhand og gav mig et ordentligt dask; "hvor De dog ligner hinanden, alle herrerne fra West End … Smigrere er de alle sammen … Greven var akkurat som De, det ved Gud han var … Før I gifter jer, er det alt sammen sukker og honning, men når I så engang har fanget os, så får piben en anden lyd. Se blot på Roundhand, det store barn, hvor han står og gør sig umage for at fange en sommerfugl i sin hat. Kan *sådan* en mand forstå mig? Kan han udfylde tomheden i mit hjerte? Ak nej! – Vil De blive lige sådan, når De engang gifter Dem, mr. Titmarsh?"

Mens hun talte, ringede klokkerne netop folk fra kirke, og jeg kom til at tænke på min lille, søde Mary Smith ude på landet; nu gik hun vist hjem til sin bedstemoder i sin tarvelige grå kjole, mens kirkeklokkerne ringede, og luften duftede af hø, og bækkene glitrede i den gyldne sol; min lille Mary, som var hundrede tyve mil borte fra mig i Somersetshire, og som gik hjem fra kirke med mr. Snorter og hans familie, mens jeg sad og hørte på denne store, tykke, simple kones passiaren. Jeg kunne ikke lade være med at putte hånden i lommen for at føle efter den lille mønt, De nok ved, og idet jeg mekanisk stak hånden ind på brystet, kom jeg til at rive mine fingre på min nye *diamant-brystnål*. Mr. Polonius havde sendt den hjem

aftenen i forvejen, og jeg havde den første gang på til middag hos mr. Roundhand.

"Hvor det er en nydelig diamant," sagde mrs. Roundhand. "Jeg har ikke kunnet få øjnene fra den, mens vi spiste. Hvor De må være rig for at kunne gå med sådanne ting! Hvorledes kan De dog finde Dem i at være fuldmægtig på et så ringe kontor i City – De, som har sådanne fine forbindelser i West End?"

Konen havde til den grad irriteret mig, at jeg sprang op fra sofaen og styrtede ud på verandaen uden at sige et ord – og jeg havde nær løbet panden imod vinduesposten, så ivrig var jeg efter at komme ud til de andre.

"Gus," sagde jeg, "jeg er ikke rask, vil du følge mig hjem?"

Gus ønskede intet hellere, for han havde allerede for lidt siden begloet den sidste unge dame ud af den sidste kirke, og det begyndte at blive mørkt.

"Allerede?" sagde mrs. Roundhand; "nu kommer der straks en lille forfriskning, blot en hummer; det er jo rigtig nok ikke, hvad *han* er vant til, men ..."

Det gør mig ondt at tilstå, at jeg lige nær havde sagt: "Til H... med hummeren!" men i samme øjeblik hviskede Roundhand til hende, at jeg var syg.

"De må erindre, mrs. Roundhand," sagde Gus og så stift på hende, "at han i torsdags var bedt til middag i West End; sådanne folk spiser ikke omsonst til middag i West End ... gør de vel, Roundhand?"

"Nej, når man vil have lidt *jeu*, så ..."

"Ikke i mit hus om søndagen," sagde mrs. Roundhand og så meget fornærmet ud. "Her skal der ikke røres et kort. Lever vi i et protestantisk land eller ikke? Er vi kristne eller ikke?"

"Min ven, du misforstår os. Vi talte ikke om kortspil."

"Der skal ikke spilles *noget som helst* spil i noget som helst hus på en helligdag," sagde mrs. Roundhand og fo'r ud af døren uden så meget som at sige godnat til os.

"Bliv lidt endnu," sagde manden og så meget forskrækket ud, "bliv blot lidt endnu. Hun kommer ikke tilbage, så længe De er her, og jeg ville inderligt ønske, De ville blive lidt endnu."

Men vi ville ikke, og da vi kom hjem i Salisbury Square, holdt jeg et lille foredrag for Gus om det urigtige i at misbruge søndagene; derpå læste jeg en af Blairs prædikener højt, før vi gik i seng. Men førend jeg faldt i søvn, kunne jeg ikke lade være at tænke på al den lykke, brystnålen havde bragt mig; og det var ikke gjort med det, men det får De nu at vide i næste kapitel.

5. Hvorledes diamanten skaffer ham adgang til et endnu finere hus

Uagtet diamanten var det, jeg sidst omtalte i forrige kapitel, så var den langt fra sidst i mine tanker. Jeg havde fået den hjem fra mr. Polonius om lørdagen, mens Gus og jeg var ude for at more os til halv pris i Saddlers Wells-teatret og for at nyde et par forfriskninger bagefter, men det hører nu ikke med til min fortælling. Den lille æske fra guldsmeden stod imidlertid på bordet, da vi kom hjem; og da jeg lukkede den op – gudbevares, hvor diamanten strålede og glimtede ved skinnet af vort eneste lys.

"Jeg tror, den ville kunne oplyse hele stuen af sig selv," sagde Gus; "jeg har læst sådan noget engang."

– Det var i fortællingen om Cogia Hassan Alhabbal i *Tusinde og én Nat*, det vidste jeg meget godt; ikke desto mindre slukkede vi lyset for at prøve.

"Ja, ved Gud, den oplyser virkelig hele stuen!" sagde Gus; men sagen var, at der var en gaslygte over for vores vindue, og det tror jeg nok var grunden til, at vi kunne se alligevel. I sovekammeret, hvor jeg var nødt til at gå ind uden lys, og hvor vinduet vendte ud til en mørk mur, kunne jeg ikke se en hånd for mig til trods for Hoggarty-diamanten, og jeg var nødt til at famle om i mørke for at finde en nålepude, – som en vis person havde foræret mig (jeg kan lige så godt tilstå, at det var Mary

Smith) – jeg kunne sætte den fat i. Men jeg sov ikke meget den nat, fordi jeg hele tiden lå og tænkte på diamanten; jeg vågnede meget tidligt om morgenen, og jeg skammer mig næsten ved at tilstå, at jeg var så tosset at sætte den i min natskjorte og stod og beundrede mig selv foran spejlet. Gus var lige så henrykt over den som jeg; for siden jeg var kommet tilbage, og især siden dyrestegen og køreturen med lady Drum syntes han, jeg var en allerhelvedes karl, og han gjorde sig allevegne vigtig med sin "fine ven."

Da vi skulle spise til middag hos Roundhands, havde jeg intet sort halstørklæde, jeg kunne stikke nålen i, og jeg blev derfor nødt til at fæste den i kalvekrydset på min bedste skjorte, der desværre ved den lejlighed blev revet itu. Men diamanten gjorde jo sin virkning på vært og værtinde, især på den ene af dem, og det næsten i alt for høj grad. Næste dag fik Gus mig til at tage den på, inden jeg gik på kontoret, men den så ikke nær så godt ud som dagen før, da skjorten var ganske ren og frisk og skinnende af den dejlige Somersetshire-vask. Alle de unge fyre på West Diddlesex-kontoret beundrede den umådeligt, undtagen den gnavne skotlænder M'Whirter, fjerde fuldmægtig; han var misundelig, fordi jeg ikke syntes videre godt om en stor gul sten, som han kaldte en *carum-gorum*, og som sad på en snusdåse; selv Abednego, der forstod sig på det, fordi hans fader havde med den slags ting at gøre, sagde, at diamanten var rigeligt sine ti pund værd, og at hans gamle ville give mig så meget for den.

"Det er bevis på, at Tits diamant er mindst tredive pund værd," sagde Roundhand, og vi lo alle sammen og fandt, at han havde ret.

Al den smiger, jeg hørte, og al den agtelse, der fra alle kanter vistes mig, fordrejede unægtelig hovedet lidt på mig, og da alle mine kammerater sagde, at jeg absolut måtte have et atlaskes halstørklæde, for at diamanten kunne tage sig rigtig ud, lod jeg mig overtale til at købe et hos Ludlam i Piccadilly, og det kostede mig fem og tyve shillings. Gus sagde, jeg var nødt til at købe det på det fineste sted og endelig ikke måtte tage det i en simpel og billig butik. Jeg kunne have fået et for seksten shillings i Cheapside, og det så akkurat lige så godt ud, men når en ung mand først bliver forfængelig og ønsker at være på moden, så man han også være flot.

Vor chef, mr. Brough, hørte naturligvis også tale om dyrestegen og om mit slægtskab med lady Drum og med den velbårne mr. Edmund Preston; kun med den lille forskel, at Abednego, der fortalte ham det, sagde, at jeg var Hendes Nådes kødelige fætter, og denne omstændighed gjorde jo, at han fik endnu bedre tanker om mig.

Som bekendt var mr. Brough parlamentsmedlem for Rottenburgh, og da han var anset for at være en af de rigeste mænd i London, plejede han at tage imod alle landets fine mennesker på sin villa i Fulham; vi læste ofte i bladene om alt, hvad der gik for sig derude.

Brystnålen gjorde i sandhed underværker; den forskaffede mig ikke blot en køretur i en grevindes vogn, en dyresteg, to kurve med frugt og en middag hos Roundhands, men den forskaffede noget næsten endnu bedre for mig, nemlig den ære at blive indbudt til vor chef, mr. Brough.

En gang om året, i juni måned, gav han et stort bal på sin villa i Fulham; og efter hvad et par af kammeraterne, der havde

været indbudt, berettede, var det noget af det eleganteste, man kunne tænke sig. Der var så mange parlamentsmedlemmer til stede, som der er ærter i juli måned, desuden en uendelighed af lorder og ladies. Alt og alle var af fineste slags, og jeg har hørt, at mr. Gunter i Berkeley Square leverede isen, souperen og tjenerne – skønt Brough for øvrigt havde et stort tjenerhold, men dog ikke stort nok til at opvarte de myriader af gæster, der kom til ham. Selskabet blev holdt af mrs. Brough, ikke af ham – han hørte nemlig til dissenterne og yndede på ingen måde sådanne selskaber – men han fortalte alle sine venner i City, at hans kone beherskede ham i alting, og i parentes vil jeg bemærke, at de næsten alle tillod deres døtre at komme der på grund af alle de fornemme, som mr. Brough forstod at samle på ét bræt. Mrs. Roundhand havde gerne givet sit ene øre for at komme med, men intet ville have kunnet formå mr. Brough til at indbyde hende.

Roundhand og Gutch, der var nittende fuldmægtig og brodersøn af en af cheferne for det Ostindiske Kompagni, var de to eneste, der var indbudt fra vort kontor, det vidste vi godt, da de allerede for flere uger siden havde modtaget indbydelsen, som de var ikke så lidt stolte af. Men to dage før ballet, og efter at min diamant-brystnål havde gjort tilbørlig opsigt på kontoret, kom Abednego, der lige trådte ud af chefens kontor, hen til mig ved pulten og sagde med et bredt grin:

"Tit, mr. Brough siger, at han håber at se Dem tilligemed Roundhand på torsdag aften til ballet."

Jeg troede, Moses spøgte – eller i alt fald syntes jeg, at det var et ganske besynderligt bud, for man plejer i reglen ikke at sende

sådanne pludselige indbydelser, men lidt efter kom han selv ind, og idet han gik ud af kontoret, sagde han:

"Mr. Titmarsh, De kommer vel på torsdag til mrs. Broughs bal, hvor jeg tænker, De vil træffe sammen med nogle af Deres slægtninge."

"Igen West End!" Sagde Gus, og afsted kørte jeg med Roundhand og Gutch i en cab, som Roundhand havde taget, og som han betalte otte shillings for.

Det er overflødigt her at beskrive den store galla, eller de mangfoldige lamper inde og ude, eller den masse ekvipager, eller den trængsel af nysgerrige folk uden for villaen, eller isen, eller musikanterne, eller blomsterne, eller souperen; det kom alt sammen i et af de fashionable blade, meget nøjagtigt og omstændeligt beskrevet af en referent, der sad ovre i *Den gule Løve* og lagde mærke til det hele. Kuskene og tjenerne, der kom derind for at få deres porter, gav ham en nøjagtig beskrivelse af deres herskabers toiletter. Hvad navnene på gæsterne angår, så blev de opremset i samme blad, og det var til stor moro for dem alle på kontoret, at mit navn var opført under rubrikken "Velbårne". Dagen efter averterede Brough, at der blev udlovet en belønning på hundrede halvtreds guineas til den, der havde fundet et smaragd-halsbånd, som var blevet tabt på ballet hos John Brough, Esq. i Fulham. Der var dem på kontoret, som var så ondskabsfulde at sige, at et sådant halsbånd aldeles ikke var blevet tabt, og at Brough kun satte det i avisen for at gøre sig til af sit selskab, men det blev kun sagt af nogle af dem, der ikke var indbudt og af den grund var misundelige på os andre.

Det følger af sig selv, at jeg havde diamanten på, og at jeg forresten var iført mit bedste puds, nemlig den omtalte blå

kjole med de blanke knapper, nankins benklæder, silkestrømper, hvid vest og et par hvide handsker, som jeg havde købt i dagens anledning. Men min kjole havde et provinsielt snit, var meget kort i livet og kort i ærmerne, og jeg formoder, jeg må have set temmelig besynderlig ud blandt alle de fine folk, der var forsamlet der, for de stirrede på mig, og der blev formelig trængsel for at se mig danse, hvilket jeg dog gjorde så godt, som det var mig muligt, idet jeg udførte alle dansetrinene med stor akkuratesse og med al den ynde, som danselæreren derude på landet havde lært mig.

Og hvem tror De, jeg havde den ære at danse med? Med ingen ringere end lady Jane Preston, der, som det lod, aldeles ikke havde forladt byen, og som trykkede mig venligt i hånden, da hun så mig, og opfordrede mig til at danse med sig. Lord Tiptoff og lady Fanny Rakes var vore *vis-a-vis*'er.

De skulle blot have set, hvor folk stimlede sammen for at se på os, og jeg kunne tydeligt mærke, at de beundrede min dans, men jeg gjorde også mine bedste spring, ganske i modsætning til de andre herrer (lord Tiptoff iberegnet), der gik igennem kvadrillen, som om det var den største legemlige anstrengelse, og folk havde nær stirret deres øjne ud for at betragte min virksomhed. Men når jeg skal danse, så vil jeg også more mig, og Mary Smith har tit og mange gange fortalt mig, at jeg var den bedste balkavaler ved vore assembléer. Under dansen fortalte jeg lady Jane, at Roundhand, Gutch og jeg havde kørt alle tre sammen i en cab, og de kan tro, Hendes Nåde morede sig over min beskrivelse af det. Til alt held for mig kørte jeg ikke hjem i samme befordring, for kusken, der havde drukket sig fuld i *Den gule Løve*, væltede dem, da de kørte tilbage, og gav sig

derpå til at slås med Gutch, fordi han påstod, at det var Gutch's røde fløjlsvest, der havde forskrækket hesten. Lady Jane sparede mig imidlertid for denne ubehagelige hjemkørsel ved at tilbyde mig den fjerde plads i sin vogn, og på slaget to blev jeg, efter at have sat damerne og mylord af, kørt til Salisbury Square i den store elegante vogn med brændende lygter og to store tjenere på, og de havde nær revet både døren, ja hele det lille hus ned, så voldsomt ringede de på klokken. De skulle have set Gus stikke hovedet ud af vinduet med sin hvide nathue på! Han ville slet ikke tillade mig at sove hele den nat; jeg måtte fortælle ham alt om ballet og om alle de fine mennesker, jeg havde set, og næste dag fortalte han det om igen på kontoret med adskillige af hans nok som bekendte tilsætninger.

"Mr. Titmarsh," sagde lady Fanny leende, "hvem er den store, svære, underlige mand? ... Er det herren i huset? ... Han spurgte mig, om de ikke var i familie med os, og det svarede jeg Ja til."

"Fanny!" sagde lady Jane.

"Jo vist så," svarede hun, "grandmama sagde, at mr. Titmarsh var hendes fætter."

"Men du ved jo godt, at grandmama ikke husker videre godt mere."

"De tager fejl, lady Jane," sagde mylord, "grevinde Drum har en udmærket hukommelse".

"Ja, men den er just ikke altid så meget – så meget akkurat."

"Det holder jeg med lady Jane i," sagde jeg, "for Hendes Nåde, grevinde Drum, sagde også, at min ven, Gus Hoskins ..."

"Hvis sag De talte med så megen varme," afbrød lady Fanny mig.

"At min ven Gus også er Hendes Nådes fætter, og det er ikke tilfældet, for jeg kender alle af hans familie; de bor på hjørnet af Skinner Street og St. Mary Axe og er ikke fuldt så fornemme som min familie."

Ved disse ord begyndte de alle at le, og mylord sagde lidt overlegent:

"De kan stole på, mr. Titmarsh, at lady Drum lige så lidt er Deres kusine, som hun er mr. Hoskinsons."

"Hoskins, mylord! … Ja, det sagde jeg også til Gus, men da han holder så meget af mig, så vil han absolut have, at jeg skal være i familie med lady Drum, og trods alt, hvad jeg siger, går han dog og fortæller det alle vegne, og det har såmænd ikke været til min skade."

Derpå fortalte jeg dem om middagen hos Roundhands, som jeg kunne takke diamanten og mine formodede forbindelser med aristokratiet for. Og til sidst takkede jeg lady Jane rigtig pænt for den dejlige dyresteg og den udmærkede frugt og fortalte hende, at jeg havde trakteret et helt selskab af venner med det, og at vi havde drukket Hendes Nådes skål af lutter taknemmelighed.

"En dyresteg!" udbrød lady Jane forbavset; "jeg forstår slet ikke, hvad De mener, mr. Titmarsh."

Idet vi kørte forbi en gaslygte, så jeg, at lady Fanny som sædvanlig lo, mens hun med sine dejlige sorte øjne skælmsk betragtede lord Tiptoff.

"Ja, lady Jane," sagde han, "siden det ikke kan skjules længere, så må vi vel ud med sproget; den spøg med dyrestegen var denne unge dames påfund. Jeg havde nemlig fået den omtalte dyreryg fra lord Guttleburys park, og da jeg ved, at Preston ikke

foragter Guttleburys vildt, så sagde jeg til lady Drum, (i hvis vogn jeg netop den dag havde fået sæde, da jeg ikke tog pladsen op for mr. Titmarsh) at jeg havde i sinde at sende den til Deres mand, hvorpå lady Fanny klappede i hænderne og erklærede, at dyreryggen *ikke* måtte sendes til Preston, men derimod til en herre, vi netop havde talt om – til mr. Titmarsh, som Preston, efter Fannys udsagn, havde behandlet meget uhøfligt, og som han derfor skyldte en oprejsning. Derefter insisterede lady Fanny på, at vi straks skulle køre hjem til mig i Albany Street (De ved, at jeg kun skal bebo min ungkarlelejlighed en måned til) ... "

"Snak!" udbrød lady Fanny.

"... hente dyrestegen og ... "

"Grandmama var gruelig bedrøvet over at skulle af med den," råber lady Fanny. "Og så beordrer hun kusken til at køre hen, hvor mr. Titmarsh bor i City, og afleverer dyret der, sammen med et par kurve med frugt, som lady Fanny selv havde købt hos Grange."

"Og hvad mere er," sagde lady Fanny, "jeg fik grandmama til at gå op til Fr... til lord Tiptoff, og med min egen mund dikterede jeg det brev, han skrev, og jeg svøbte selv dyreryggen ind i et eksemplar af bladet *John Bull*, som hans ækle gamle husholderske – jeg er ganske jaloux på hende – bragte os."

Der stod en udmærket artikel i det, husker jeg, og da Gus og jeg om søndagen læste den, mens vi spiste frokost, var vi nær ved at dø af latter over den. Damerne lo også, da jeg fortalte dem det, og den elskværdige lady Jane sagde, at hun tilgav sin søster, hvilket hun også håbede, at jeg gjorde, hvortil jeg

svarede, at det ville jeg med fornøjelse gøre, hver gang Hendes Nåde fornærmede mig på samme måde.

Jeg fik aldrig mere noget dyr fra den familie, men ved De, *hvad* jeg fik? Omtrent en måned efter kom der et visitkort fra "Lord og lady Tiptoff" og et stort stykke bryllupskage, som Gus desværre spiste næsten alt sammen.

6. Om West Diddlesex-selskabet og om den virkning, diamanten gjorde der

Nålens tryllekraft var ikke forbi endnu. Kort efter mrs. Broughs bal kaldte chefen mig ind til sig, og efter at have gennemset min protokol og talt lidt med mig om forretninger sagde han:

"Det er en overordentlig smuk diamantnål, de der har," (han talte på en alvorlig protegerende måde) "og jeg kaldte Dem netop ind for at tale med Dem i den anledning. Jeg har ikke noget imod, at de unge mennesker her i forretningen er net klædte, men jeg ved jo meget godt, at deres gager ikke er store nok til at anskaffe sådanne prydelser, og det gør mig derfor ondt at se, at De går med sådanne ting. De har forhåbentlig betalt den – ja, jeg håber, De har betalt den – for, min unge ven, vogt Dem frem for alt for at gøre gæld."

Det var mig umuligt at forstå, hvorfor mr. Brough holdt den tale til mig om gæld og om, at jeg havde købt diamanten, for jeg vidste meget godt, at han havde forhørt sig om, hvorledes jeg havde fået den – det havde Abednego fortalt mig; derfor svarede jeg også uden videre:

"Mr. Abednego sagde til mig, at han havde sagt til Dem, at jeg havde sagt til ham …"

"Å ja, nu husker jeg det, mr. Titmarsh … ja, nu husker jeg det; men De vil kunne forstå, at jeg har andre langt vigtigere ting at tænke på."

"Naturligvis!"

"En af personalet sagde ganske rigtigt noget om en nål, der tilhørte en af de andre herrer. De har altså fået Deres nål forærende?"

"Jeg har fået den forærende af min tante, mrs. Hoggarty til *Hoggarty Castle*," sagde jeg og talte lidt højere end sædvanligt, for jeg var ikke så lidt stolt af *Hoggarty Castle*.

"Hun må være meget rig for at kunne gøre Dem en så betydelig foræring, Titmarsh."

"Jo tak, hun står sig også meget godt … en livrente på fire hundrede pund om året, en avlsgård i Slopperton, tre huse i Squashtail og en kapital på tre tusinde og to hundrede pund i banken, men så tror jeg heller ikke, hun har mere."

Jeg vidste tilfældigvis så god besked om dette, fordi mr. Mac Manus, der var min tantes agent i Irland, skrev til hende, da jeg sidst besøgte hende, at den prioritet, som hun havde i lord Brallaghans ejendom, var blevet hende udbetalt. Irland var dengang i en temmelig opløst tilstand, og min tante bestemte meget viseligt, at hun ikke mere ville anbringe sine penge i det land, men at hun ville se sig om efter et sikkert sted i England. Da hun imidlertid altid havde fået seks procent i Irland, ville hun ikke høre tale om en ringere rente og havde nu bedt mig, som en mand af faget, om at se mig om i London efter et sted, hvor hun kunne anbringe sine penge og få lige så meget i rente.

"Hvorledes kommer De til at vide så god besked om mrs. Hoggartys formue?" spurgte mr. Brough, hvorpå jeg fortalte ham det.

"Du gode Gud! De er fuldmægtig i West Diddlesex Assurance-Selskabet, og en agtværdig dame spørger Dem til

råds om, hvor hun skal anbringe sine penge, og De har ikke til hende omtalt det selskab, i hvis tjeneste De har den ære at være? Er det virkelig Deres mening, at De, uagtet De ved, at der er en præmie på fem procent for Dem selv, når De skaffer aktier til selskabet, ikke har gjort, hvad der stod i Deres magt for at få mrs. Hoggarty til at deponere sine penge hos os?"

"Jeg er en reel mand," sagde jeg, "og ville ikke tage imod en præmie af min egen familie."

"Ja, reel det er De, min unge ven … Giv mig Deres hånd! … Jeg er også en reel mand, og det er vi alle her i forretningen, men vi må være om os. Vi har en kapital på fem millioner opført i vore bøger, fem *bona fide* millioner, *bona fide* pund sterling; det er der da intet uærligt i. Men hvorfor skulle vi ikke se at få tyve millioner, hvorfor ikke hundrede millioner? Hvorfor skulle dette ikke være det største pengeinstitut i verden? … Men det skal det også med tiden blive, så sandt mit navn er John Brough, og når Himlen blot vil skænke sin velsignelse til det … Men tror De, vi kan nå så vidt, når ikke enhver af os vil gøre, hvad der står i hans magt for at fremme vort foretagende? Aldrig … aldrig; og hvad mig angår, udtaler jeg mig på denne måde overalt. Jeg sætter en ære i det. Jeg kommer ikke et eneste sted uden at efterlade en oversigt over West Diddlesex-forretningen. Der er ikke en eneste af de handlende, jeg står i forbindelse med, uden at han har aktier, om end til et nok så lille beløb. Mine tjenestefolk, ja selv mine husfolk og mine staldkarle har part i os. Det første, jeg spørger om, når nogen henvender sig til mig om en plads, er, om han på nogen som helst måde har part i West Diddlesex. Og når svaret er benægtende, så siger jeg altid: "Så bliv participant, før De ansøger om at blive optaget i min

husstand" … Så De ikke mig – John Brough, hvis navn repræsenterer millioner, stige ned af min med fire forspændte ekvipage og gå ind på kontoret med fire pund og nitten shillings i hånden, som jeg udbetalte til mr. Roundhand, og som var halvdelen af min portners bidrag? Så De ikke også, at jeg trak en shilling fra beløbet?"

"Jo, sir, det var samme dag, De hævede de otte hundrede og tre og halvfjerds pund ti shillings og seks pence … det var i torsdags otte dage," sagde jeg.

"Og hvorfor trak jeg den shilling fra? … Fordi det var *min* indtægt, min indtægt, som jeg ærligt havde fortjent, og som jeg åbenlyst beholdt … Var der noget skjult i det? … Nej! – Gjorde jeg det for den ene shillings skyld? … Nej!" sagde Brough og lagde sin hånd på hjertet. "Jeg gjorde det af *princip* – af den bevæggrund, der er en drivfjeder til alle mine handlinger, det kan jeg tage Himlen til vidne på. Det er mit ønske, at alle mine unge venner vil følge mit eksempel – det er min inderlige bøn, at de vil mindes dette eksempel. Min portner har en syg kone og ni små børn; han er selv svagelig, og hans livstråd er meget tynd; han har lagt penge op i min tjeneste – tres pund omtrent, og det er alt, hvad hans børn har at se frem til – alt; uden dem måtte de gå og tigge deres brød. Og ved De så, hvad jeg har gjort for den familie? Jeg har anbragt disse penge således, at Robert Gates ikke kan forøde dem, anbragt dem således, at de ved hans død vil blive en velsignelse for hans familie. De står alle sammen i denne forretning, og portneren, Robert Gates, har tre aktier i West Diddlesex-selskabet og er på den måde både Deres og min overmand. Tror De, jeg kunne have i sinde at bedrage Gates?"

"Men gudbevares!" udbrød jeg.

"... At bedrage denne stakkels ubemidlede mand og disse små uskyldige børn! Det kan De dog umuligt tro. Jeg ville være en skændsel for menneskeheden, hvis jeg gjorde det. Men hvad hjælper al min energi og udholdenhed? Hvad hjælper det, at jeg anbringer mine venners penge, min families penge og mine egne penge – at jeg sætter alt mit håb, alle mine ønsker og al min ærgerrighed i dette foretagende? I unge gør det ikke. I, som jeg behandler med samme kærlighed og tillid, som om I var mine egne børn, I gør ikke gengæld. Mens jeg arbejder, er I uvirksomme, mens jeg kæmper, står I blot og ser til. Sig hellere rent ud, at I har *mistillid* til mig. Ak, min Gud! at *dette* skulle blive belønningen for al min kærlighed og omsorg for jer!"

Her blev mr. Brough så bevæget, at han virkelig brast i gråd, og jeg indså nu klart den forsømmelighed, jeg havde gjort mig skyldig i.

"Det gør mig meget – meget ondt," sagde jeg, "det var udelukkende delikatesse, der afholdt mig fra at tale til min tante om West Diddlesex."

"Delikatesse! min kære unge ven – som om der kan være tale om delikatesse, når det gælder at forøge Deres tantes formue. Sig hellere ligegyldighed eller utaknemmelighed mod mig, eller dumhed ... men sig ikke delikatesse. Nej! Nej! Sig ikke delikatesse ... Vær ærlig, min unge ven, og benævn hellere tingene ved deres rette navn."

"Ja, det var dumhed og utaknemmelighed, mr. Brough," sagde jeg, "nu indser jeg det godt, jeg vil skrive til min tante med omgående post."

"Det skulle De hellere lade være med," sagde mr. Brough bittert; "aktierne står i halvfems, og mrs. Hoggarty kan få tre procent af sine penge."

"Jeg vil skrive … på ære og samvittighed, jeg vil skrive!"

"Ja, siden De har sat Deres ære i pant, så får De vel gøre det; for man må aldrig bryde sit ord, Titmarsh, ikke engang i uvigtige sager … Læg brevet ind til mig, når De er færdig, så skal jeg frankere det … På ære og samvittighed, det skal jeg," sagde mr. Brough leende og rakte mig hånden.

Jeg rakte ham også min, og han trykkede den meget venskabeligt.

"De kan egentlig lige så godt skrive her," sagde han, mens han hele tiden beholdt min hånd i sin, "her er fuldt op af papir."

Derpå satte jeg mig, skar mig en udmærket pen og skrev: "West Diddlesex Assurance-Selskabet, juni 1822" og "Min kære tante!" så smukt, som det var mig muligt. Derpå standsede jeg og sad og tænkte over, hvad jeg skulle skrive mere, for jeg har altid fundet det så vanskeligt at skrive breve. Datum og Kære Så eller Så, det går nemt, men så kommer knuden; jeg gav mig til at bide i min pen, kastede mig tilbage i stolen og sad og spekulerede.

"Ja så!" sagde Brough, "har De i sinde at sidde hele dagen om det brev? Lad mig så hellere diktere Dem"; og dermed begyndte han:

> Min kære tante!
>
> Det glæder mig meget at kunne fortælle dig, at jeg, efter min hjemkomst fra Somersetshire, på grund af mine

foresattes tilfredshed er blevet ophøjet til tredje fuldmægtig …

"Men, mr. Brough," afbrød jeg.

"Skriv blot, hvad jeg dikterer … Repræsentantskabet er i går blevet enigt med mig i at udnævne mr. Roundhand til sekretær, og mr. Highmore rykker op i hans plads, mr. Abednego i hans, og De bliver tredje fuldmægtig (skriv videre):

> … med en gage af hundrede og halvtreds pund om året; denne nyhed, håber jeg, vil glæde både min moder og dig, der altid har været som en moder for mig. Da jeg sidst var hjemme, spurgte du mig til råds om, hvorledes du bedst skulle anbringe en lille kapital, der henlå ubenyttet hos din bankier; jeg har tænkt meget over denne sag, og da jeg her på kontoret lever midt i forretninger, tror jeg nok, skønt jeg er så ung, at jeg kan give dig lige så god og pålidelig underretning som mangen ældre og erfaren mand. Jeg har ofte tænkt på at nævne vort selskab her for dig, men en følelse af delikatesse afholdt mig derfra. Jeg ville ikke, at nogen skulle sige, at jeg handlede af egoistiske grunde; men jeg tror, at jeg med sandhed kan sige, at du intetsteds kan anbringe dine penge sikrere end i West Diddlesex Assurance-Selskabet, og at du intetsteds får højere renter.
>
> Selskabets status, og jeg har det fra den *allerbedste kilde* (understreg det), er følgende:
>
> Den tegnede og *bona fide* kapital er **fem millioner pund sterling.**
>
> Du kender jo direktørerne. Lad mig her med det samme sige dig, at hoveddirektøren er John Brough *Esq.*, af

firmaet Brough & Hoff, parlamentsmedlem og en mand, der er lige så godt bekendt i London som Rothschild. Hans private formue beløber sig til en halv million, og aktiehaverne i forsikringsselskabet fik 6 procent ved sidste udbetaling.

(Det var ganske rigtigt det udbytte, som vi havde offentliggjort).

Skønt aktierne står i meget høj pris, har de fire første fuldmægtige det privilegium at disponere over et vist antal (5000 £ til pari). Hvis du derfor, min kære tante, havde lyst til at anbringe f. eks. 2500 £, så håber jeg, du vil lade mig have den glæde at benytte mig af mit nye privilegium.

Lad mig endelig snart høre fra dig, for jeg har allerede et tilbud om at få hele beløbet anbragt til den højeste kurs.

"Men det har jeg jo ikke," indvendte jeg.

"Jo, De har! Det er *mig selv*, der vil opkøbe aktierne, men jeg vil hellere have, at De skal … Jeg vil gerne have så mange agtværdige navne som muligt i selskabet. Jeg vil gerne have Dem, fordi jeg holder af Dem, men også fordi jeg har mine andre grunde, som jeg for øvrigt gerne kan forklare Dem. Ifølge selskabets love kan jeg kun have et begrænset antal stemmer, men hvis Deres tante tager aktier, håber jeg – jeg skammer mig ikke ved at sige det – at hun vil give mig sin stemme. Forstår De mig nu? Det er mit mål at få en uindskrænket indflydelse i selskabet, og hvis det lykkes mig, så vil jeg hæve det til et af de største foretagender, der nogen sinde har eksisteret i London."

Derpå sluttede jeg brevet og lod det ligge på bordet, for at mr. Brough kunne frankere det.

Næste dag indtog jeg min plads ved den tredje fuldmægtigs pult og blev ført derhen af selve mr. Brough, der holdt en lille tale til kammeraterne, som mumlede noget om tilsidesættelse og deres egne fortjenester. Hvad de sidstnævnte angik, så var vore fortjenester af selskabet omtrent lige store. Det havde kun bestået i tre år, og den ældste fuldmægtig havde ikke været der et halvt år længere end jeg.

"Hør engang," sagde den misundelige M'Whirter til mig. "Er De kommet til penge, eller er nogen af Deres familie kommet til penge? Eller har nogen af dem sat noget i denne her affære?"

Jeg følte mig ikke beføjet til at svare ham, men var forresten altid venlig imod ham; han var på sin side næsten også altid høflig imod mig. Hvad Gus Hoskins angår, så begyndte han at betragte mig som et højere væsen, og de øvrige kammerater begyndte også ganske godt at finde sig i mit held og sagde, at når nogen skulle foretrækkes, så var det godt, det blev mig, for jeg havde aldrig fortrædiget nogen af dem, hvorimod jeg ofte havde vist dem små opmærksomheder.

"Jeg ved nok, af hvad grund De fik den plads," sagde Abednego, "det var egentlig min skyld. Jeg fortalte Brough, at De var i familie med Prestons fra Finansministeriet, at han havde sendt Dem et dyr og alt det, og De kan stole på, at Brough venter, De skal kunne gøre ham en eller anden tjeneste."

Der var vist nok noget i, hvad Abednego sagde, for vor "gamle," som vi kaldte Brough, talte meget ofte til mig om min kusine; bad mig gøre vor forretning rigtig bekendt i den vestlige kant af byen og om at få så mange som muligt af adelen

til at assurere hos os. Det nyttede ikke at jeg sagde, at jeg intet formåede hos mr. Preston.

"Visvas!" sagde mr. Brough, "kom ikke med sådan en snak til mig. Man sender Dem virkelig ikke en dyreryg for ingenting."

Og jeg er vis på, han fandt mig meget diskret, fordi jeg ikke slog om mig med min fornemme familie, men snarere holdt mine forbindelser med den fine verden som en hemmelighed. Han kunne såmænd have fået sandheden at vide af Gus, der boede sammen med mig, men Gus lod, som om jeg var intim med hele adelen, og gjorde ti gange så meget væsen af det som jeg selv. Kammeraterne kaldte mig altid "manden fra West End". Og alt det kom der ud af, at tante Hoggarty havde givet mig en diamantnål! Hvilket held for mig, at hun ikke gav mig pengene, som jeg først havde håbet. Havde jeg ikke haft nålen – havde jeg ikke bragt den til mr. Polonius, ville lady Drum aldrig have lagt mærke til mig; havde lady Drum ikke lagt mærke til mig, så havde mr. Brough heller aldrig gjort det, og jeg var selvfølgelig heller aldrig blevet tredje fuldmægtig i West Diddlesex-selskabet.

Alt dette gav mig nyt mod, og jeg skrev endnu samme aften til min lille Mary Smith, fortalte hende om min forfremmelse og tilføjede, at der nu var gode udsigter til, at "en vis begivenhed," som vi begge længtes meget efter, kunne finde sted, før vi havde ventet. Og hvorfor ikke? Miss Smiths egen formue beløb sig til 70 £ om året, min til 150, og vi havde altid bestemt, at når vi blot havde 300 £, så ville vi gifte os. Ak, tænkte jeg, hvis jeg blot kunne tage ned til Somersetshire nu, så skulle jeg dristigt besøge gamle Smith, (det var hendes bedstefader, en gammel pensioneret søofficer) ringe på klokken

ved fortrappen og se min elskede Mary i dagligstuen, i stedet for som før at snige mig om bag høstakkene for at få et glimt af hende at se, eller ved midnatstid at kaste små sten op på hendes vinduer.

Et par dage efter skrev tante mig et rigtig venligt svar på mit brev. Hun havde endnu ikke bestemt, på hvilken måde hun ville anbringe sine tre tusinde pund, men hun ville tænke på mit forslag og bad mig holde aktierne disponible, indtil hun havde bestemt sig. Hvad gjorde mr. Brough imidlertid? Senere – i året 1830 – da både han og West Diddlesex-selskabet var forsvundet, fik jeg at vide, hvorledes han havde båret sig ad.

"Hvilke sagførere er der i Slopperton?" spurgte han mig ganske ligegyldigt.

"Mr. Ruck er toryernes advokat, og messrs. Hodge & Smithers er de liberales," svarede jeg.

Jeg vidste så god besked om det, for før Mary Smith kom til at bo i vort nabolag, var jeg meget indtaget i miss Hodge og i hendes lange gule krøller; men så kom Mary, og det varede ikke længe, før hun, som det hedder, aldeles tog luven fra miss Hodge.

"Og til hvad parti hører De?"

"Vi hører til de liberale."

Jeg skammede mig egentlig ved at tilstå det, for mr. Brough var tory med hud og hår; forresten er Hodge & Smithers et meget respektabelt firma; jeg havde en pakke med fra dem til Hickson, Dixon, Paxton & Jackson, som er *vore* forretningsmænd og deres korrespondenter i London.

Mr. Brough sagde ikke andet end: "Ja så!" Og talte ikke mere om den ting, men gav sig til at beundre min diamantnål.

"Titmarsh, min kære unge ven," sagde han, "jeg har en ung dame hjemme i Fulham, som det nok er værd at se, og som har hørt så meget om Dem gennem sin fader (for jeg må sige Dem, min unge ven, at jeg holder oprigtig af Dem), at hun også meget gerne ville gøre Deres bekendtskab. Kunne De ikke have lyst til at tage ud til os en uges tid? Abednego kan gøre Deres arbejde."

"Tak, der er overordentlig venligt af Dem," sagde jeg.

"De *må* komme, og jeg håber, min rødvin vil smage dem godt. Der er blot en ting, min unge ven, som jeg ville tillade mig at bemærke … Jeg synes ikke, De er smukt nok klædt … Forstår De mig?"

"Men hjemme har jeg en blå kjole med blanke knapper i."

"Mener De den med livet oppe under armene, som De havde på til mrs. Broughs bal? … Nej, den går på ingen måde an … De må anskaffe Dem nogle nye klæder … To sæt nye klæder."

"Ganske vist," sagde jeg; "men jeg har det sandt at sige meget knapt med penge i dette kvartal og jeg får i lang tid ikke råd til at anskaffe mig noget nyt."

"Bah! … Bryd Dem bare ikke om det. Her er en ti punds seddel. Nej, det er bedre, De går ind til min skrædder … Jeg skal køre Dem derhen, og regningen skal De ikke skænke en eneste tanke, min unge ven."

Han kørte virkelig med mig, i sin firspændige ekvipage til mr. von Stiltz i Clifford Street, som tog mål af mig og sendte mig en udmærket smuk kjole og en ditto frakke, en fløjlsvest og en silke ditto og tre par benklæder af det eleganteste snit. Brough sagde, jeg måtte anskaffe mig nogle støvler og sko og silkestrømper til om aftenen. Da jeg tog afsted til Fulham, så

jeg følgelig ud som den eleganteste unge adelsmand, og Gus sagde, at jeg ved Gud lignede en rigtig ægte løve.

Imidlertid blev følgende brev afsendt til Hodge & Smithers:

Ram Alley, Cornhill, London, juli 1822.

Højstærede!

Da begyndelsen af det angår ganske private sager, om Dixon *contra* Hoggerstony, Snodgrass *contra* Rubbidge og andre, har jeg ikke lov til at afskrive disse linjer her.

> … Vi tager os tillige den frihed hermed at sende Dem nogle flere prospektus'er angående West Diddlesex Brand- og Livs-Assurance-Selskabet, hvis sagførere i London vi har den ære at være. Vi henvendte os til Dem i fjor for at bede Dem være bemeldte selskabs agent i Slopperton og Somerset og har allerede i længere tid ventet, at De ville have indtegnet aktier.
>
> Selskabets kapital beløber sig, som De ved, til fem millioner pund sterling, og vi er så heldigt stillede, at vi kan tilbyde vore juridiske agenter mere end det sædvanlige kommissionsgebyr. – Det vil være os en glæde at give 6 procent for aktier til et beløb af 1000 £; 6½ procent når det er over tusinde, og disse procenter bliver at udbetale straks, efter at kapitalen er blevet indskudt.
>
> Jeg underskriver mig på egne og kompagnoners vegne, Deres med agtelse hengivne
>
> *Samuel Jackson.*

Dette brev kom mig som sagt først senere i hænde. Jeg vidste intet om det i året 1822, da jeg i mine fineste klæder tog afsted for at tilbringe en uges tid på *The Rookery* i Pulham, parlamentsmedlemmets, John Brough *Esq*.'s residens.

7. Hvorledes Samuel Titmarsh når lykkens højeste tinde

Hvis jeg havde en George Robins pensel, kunne jeg måske beskrive "The Rookery" på en værdig måde; nu må det være nok, når jeg siger, at det er et meget yndigt landsted. Yppige græsplæner skråner ned mod floden, prægtige drivhuse, smukke stalde, udhuse, køkkenhaver, kort sagt alt, hvad man kan henregne til en *rus in urbe* af første sort, som auktionsholderen kaldte det, da han nogle år senere bød det ud til salg, fandtes dér til overflødighed.

Jeg ankom dertil en lørdag, omtrent en halv times tid før middag. En alvorlig gentleman uden liberi viste mig til mit værelse; en mand i en chokoladefarvet kjole med guldtresser og med Broughs våben i knapperne bragte mig et sølv-barberkrus på en sølvbakke, og klokken seks var der anrettet en elegant diner, ved hvilken jeg havde den ære at vise mig i von Stiltz' nye kjole og mine nye silkestrømper og sko.

Brough tog mig ved hånden, idet jeg trådte ind, og forestillede mig for sin frue, en svær lyshåret dame i lyseblåt atlask; derpå forestillede han mig for sin datter, en høj, mager, sortøjet pige på omtrent atten år. Hun havde fremstående øjenbryn og så temmelig fortrædelig ud.

"Belinda, min søde pige," sagde hendes fader, "denne unge herre er en af fuldmægtigene på mit kontor; han var her på vort bal."

"Ja så!" sagde Belinda og slog med nakken.

"Men han er ingen almindelig fuldmægtig, miss Belinda, og jeg vil derfor bede mig fritaget for dine aristokratiske nykker overfor ham … Han er en nevø af grevinde Drum, og jeg håber, at det ikke skal vare længe, før han indtager en fremragende plads, ikke alene i forretningen, men i hele London."

Da grevindens navn blev nævnt (jeg havde over tyve gange berigtiget fejltagelsen med hensyn til vort slægtskab) gjorde Belinda en let bøjning og så stift på mig, idet hun sagde, at hun skulle bestræbe sig for at gøre "The Rookery" så behageligt som muligt for enhver af hendes papas venner.

"Her er ikke megen *monde* i dag," vedblev miss Brough, "og vi er kun en *petit comité*; men jeg håber, at De, før De forlader os, skal se mere *société*, og at Deres *séjour* derved skal blive behagelig."

Det gik straks op for mig, at hun var en dame på moden, siden hun således forstod at bruge franske ord.

"Er det ikke en smuk pige?" hviskede Brough til mig, og han var åbenlyst så stolt af hende, som det var muligt. "Er det ikke en smuk pige – hvad, De skælm? Sådan en opdragelse finder man ikke i Somersetshire."

"Nej, det har De ret i!" svarede jeg lidt nølende, for jeg tænkte hele tiden på, at "en vis person" var tusinde gange smukkere og naturligere og mere dannet.

"Og hvad har så min engel taget sig for hele dagen?" sagde hendes fader.

"Oh, papa! Jeg har *pincé* min harpe til kaptajn Fizgigs fløjte … Ikke sandt, kaptajn Fizgig?"

"Ja, Brough," sagde denne, "Deres smukke datter har *pincé* sin harpe, *touché* klaveret, *égratigné* guitaren og *écorche* nogle sange;

og vi har gjort en *promenade à l'eau* sammen – en spadseretur på vandet."

"Ih du min Gud, kaptajn!" udbrød mrs. Brough, "gik De på vandet?"

"Vist ikke, mama, du forstår ikke fransk," sagde miss Belinda gnavent.

"Det må være meget kedeligt, *madame*," sagde Fizgig alvorlig, "og jeg vil anbefale både Dem og Brough, der omgås så meget med de fornemme, at tage nogle timer i fransk eller i alt fald at lære nogle franske ord og sætninger, som De så kunne stikke ind hist og her i samtalen … De har vel ofte lejlighed til at tale det på kontoret, eller hvad det nu hedder," sagde mr. Fizgig, satte lorgnetten i øjet og så på mig.

"Vi taler engelsk," svarede jeg, "det kan vi bedre end fransk."

"Det er heller ikke alle, der har så megen lejlighed til at tale fransk som De, miss Brough. Alle har ikke *voyagé* som *nous autres*. *Mais que voulez vous* … De må jo sidde klistret fast til Deres hovedbog, eller hvad det alt sammen hedder … Hvad hedder egentlig hovedbog på fransk, miss Belinda?"

"Det var da et underligt spørgsmål! *Je n'en sais rien!*"

"Det burde du vide, min pige," sagde hendes fader. "Datteren af en britisk købmand behøver ikke at skamme sig over den måde, hendes fader tjener sit brød på. Jeg skammer mig ikke, jeg er ikke stolt. Enhver, der kender John Brough, ved også, at han for ti år siden var en fattig kontorist som min ven Titmarsh, mens han nu er en halv million værd. Findes der nogen mand i Parlamentet, der har mere indflydelse end John Brough? Findes der nogen hertug i landet, der kan give en bedre middag end John Brough? Eller give sin datter en større

medgift end John Brough? Ja, mine herrer, den beskedne mand, der i dette øjeblik taler til Dem, kunne købe mangen tysk hertug ud af sit hertugdømme! Men jeg er ikke stolt – nej, ikke stolt! Der står min datter … Se på hende … Når jeg engang dør, vil hun arve min formue; men er jeg stolt af den grund? Nej! Lad, hvem der kan, vinde hende og ægte hende, det siger jeg altid. Enten det så er Dem, mr. Fizgig, søn af en pair, eller Dem, Bill Tidd, enten det er en hertug eller en skopudser, hvad angår det mig!"

"O-o-oh!" sukkede den unge mand, der gik under navnet Bill Tidd. Det var en meget bleg ung mand med et sort bånd om halsen i stedet for et halstørklæde og med en bred ombøjet skjortekrave ligesom lord Byron. Han stod og lænede sig op ad kaminen, mens han med et par store grønne øjne gennemborede miss Brough.

"Oh, John … Min elskede John!" udbrød mrs. Brough, greb sin mands hånd og kyssede den, "du er en engel!"

"Isabella! Sig ikke sådan noget, jeg er et *menneske*, en jævn, ligefrem borger i London; uden en gnist af stolthed, undtagen hvor det angår dig og min datter – mine to beller, som jeg kalder jer … Nu ser De, hvorledes vi lever, Titmarsh, vort hjem er et lykkeligt, beskedent og kristeligt hjem … Isabella, slip min hånd!"

"Mama, du må ikke bære dig således ad, når her er fremmede … Det er jo ækelt," skreg miss Brough, og Mama slap ganske roligt hånden og udsendte et dybt suk fra sit svære bryst. Jeg kunne godt lide denne ligefremme kone, og jeg følte virkelig agtelse for Brough; han kunne umuligt være noget slet menneske, siden hans kone elskede ham så højt.

Der blev meldt, at maden var på bordet, og jeg havde den ære at føre miss Brough til bords. Hun så for øvrigt lidt stødt ud, fordi kaptajn Fizgig bød mrs. Brough sin arm. Han sad til højre for mrs. Brough, og miss Brough skyndte sig hen og satte sig på den anden side af ham, mens hun lod mr. Tidd og mig sætte os ved den modsatte side af bordet. Vi fik suppe, pighvar og kogt kalkun, naturligvis. Hvad mon det kommer af, at man får denne evindelige kogte kalkun til alle fine middage? Det var ægte skildpaddesuppe, og det var første gang, jeg smagte den; jeg lagde mærke til, at mrs. Brough, der absolut selv ville rette den an, gav alle de grønne klumper fedt til sin mand og stak adskillige stykker af brystet ind under kalkunen, indtil hans tur kom.

"Jeg er en tarvelig mand og holder af en tarvelig middag," sagde John. "Jeg hader alle disse fiksfakserier, skønt jeg holder en fransk kok for deres skyld, der ikke tænker ligesom jeg. Jeg er selv hverken egoistisk eller fordomsfuld, men mamsellen dér kan få det, som hun vil … Kaptajn, prøv denne *volly vong*."

Vi fik en masse champagne og gammel madeira til maden, og der var store sølvkrus med porter til dem, der holdt af det. Brough drak en mængde øl, og da damerne havde trukket sig tilbage, sagde han:

"Mine herrer! Tiggins skal skænke lige så megen vin for Dem, som De ønsker; her kender vi ikke til kniberi," hvorpå han satte sig i en magelig lænestol og faldt i søvn.

"Det gør han altid," hviskede Tidd til mig.

"Lad os få noget af den vin med den gule lak, Tiggins," sagde kaptajnen. "Den rødvin, vi fik i går, er tung, og jeg kan ikke godt tåle den."

Jeg må indrømme, at jeg holdt meget mere af den med den gule lak end af tante Hoggartys Rosolio. Det varede ikke længe, før jeg fandt ud, hvad mr. Tidd var, og hvad der var hans ønskers mål.

"Er hun ikke yndig?" sagde han til mig.

"Hvem?"

"Naturligvis miss Belinda … Har en dødelig nogen sinde skuet ind i sådanne øjne eller betragtet en mere sylfelet skikkelse?"

"Hun kunne godt trænge til lidt mere kød på kroppen og lidt mindre øjenbryn," sagde kaptajnen. "Det ser stygt ud hos en dame med sådanne skulende øjenbryn … *Qu'en dites vous*, mr. Titmarsh, som miss Brough ville udtrykke sig."

"Det er en superb rødvin," svarede jeg.

"De ved nok, hvad De gør," sagde kaptajnen. "*Volto sciolto*, ikke sandt? … De har agtelse for vor sovende vært derhenne."

"Det har jeg; jeg agter og ærer ham som den første mand i London og som min chef."

"Det gør jeg også," sagde Tidd; "og i dag om fjorten dage, når jeg bliver myndig, skal jeg vise, hvor stor tillid jeg har til ham."

"Hvorledes det?" spurgte jeg.

"De må vide, at jeg den 14. juli bliver ejer af … hm! … af en betydelig formue, som min fader har tjent i sin forretning."

"Sig rent ud, at han var skrædder, Tidd."

"Han *var* skrædder … Men hvad gør det? Jeg har fået min opdragelse ved universitetet, jeg føler som en gentleman, mere måske end nogen aristokrat."

"Nå, Tidd, nu må De ikke være for slem," sagde kaptajnen og drak det tiende glas.

"Ja, mr. Titmarsh, når jeg bliver myndig, kommer jeg til at råde over en betydelig formue, og mr. Brough har været så god at sige, at han kan skaffe mig tolv hundrede om året for mine tyve tusinde pund, og jeg har lovet ham at sætte dem ind i den forretning, han bestyrer."

"I West Diddlesex?" udbrød jeg, "i vort selskab?"

"Nej, i et andet selskab, som mr. Brough også er direktør for, og som er lige så sikkert. Mr. Brough er en meget gammel ven af vor familie, og han siger, at jeg med mine talenter burde være parlamentsmedlem; og så … og så … når jeg så har disponeret over min fædrenearv, så vil jeg begynde at tænke på den hellige ægtestand."

"Å, De gamle rad!" sagde kaptajnen; "dengang jeg plejede at banke Dem i skolen, hvem skulle så have sagt, at jeg pryglede en vordende statsmand?"

"Snak I kun fort, børn!" sagde Brough, idet han vågnede op af sin slummer; "jeg sover kun med det ene øje, og jeg har hørt alting. Ja, De skal komme ind i Parlamentet, Tidd, så sandt jeg hedder John Brough! De skal få seks procent af Deres penge, så sandt jeg er en ærlig mand. Men hvad min datter angår – så spørg hende selv, ikke mig … De, eller kaptajnen, eller Titmarsh kan tage hende, hvis I kan få hende. Alt, hvad jeg forlanger af min svigersøn, er, at han skal være, som I alle tre er, skikkelige og højmodige mænd."

Tidd så ved disse ord meget skælmsk ud, og da vor vært igen faldt hen, pegede han smilende på sine øjenbryn og rystede på hovedet til kaptajnen.

"Bah!" sagde kaptajnen. "Jeg siger altid min mening, og De må gerne fortælle miss Brough det, hvis De ellers har lyst til

det."

Dermed endte denne samtale, og vi blev kaldt ind til kaffe, hvorpå kaptajnen sang sammen med miss Brough, mens Tidd sad og stirrede på hende uden at sige et ord. Jeg så på kobberstik, og mrs. Brough sad og strikkede strømper til de fattige. Kaptajnen gjorde temmelig åbenlyst nar ad miss Brough på grund af hendes affekterede manerer og måde at tale på, men til trods for hans brutale, hånlige opførsel lod det dog, som hun tog meget hensyn til ham, og som om hun tålte hans foragt med megen blidhed. Klokken tolv vendte kaptajnen tilbage til sin kaserne i Knightsbridge, og Tidd og jeg gik i seng. Næste dag, det var en søndag, blev vi på slaget otte vækket af en stor klokke, og klokken ni samledes vi alle i spisestuen, hvor mr. Brough først læste en bøn og derpå et kapitel af Bibelen i overværelse af hele hans husstand, med undtagelse af den franske kok, monsieur Nongtongpaw, der spadserede ude i haven med sin hvide hue på, mens han røg sin cigar.

Hver søgnedags morgen, præcis klokken otte, fandt denne ceremoni sted, og mr. Brough samlede sin familie omkring sig til bøn; men skønt det bagefter gik op for mig, at denne mand var en skinhellig, har jeg ikke i sinde at sige noget ondt om familiebønner eller påstå, at han var skinhellig, *fordi* sligt fandt sted i hans hus; der findes mange både gode og slette mennesker, som ikke iagttager denne ceremoni, men jeg er vis på, at de gode mennesker kun har godt af det, og med hensyn til de slette tilkommer det ikke mig at dømme; jeg vil derfor forbigå adskilligt i retning af mr. Broughs religiøse optræden, men kun tilføje, at han altid førte religionen på læberne, at han gik tre gange i kirke hver søndag, når han ikke havde selskab, og

om han end ikke talte om religionen med os, når vi var alene, så havde han altid en masse at sige om den ting, når der var andre til stede, hvilket jeg fik lejlighed til at bemærke, da vi en dag havde et kvæker- og dissenter-middagsselskab, og da hans tale var så alvorlig, som om han kunne have været en præst.

Tidd var ikke til stede den dag – for intet kunne bevæge ham til at opgive sit bånd *à la* Byron eller sin ombøjede skjortekrave, og mr. Brough sendte ham derfor i enspænderen til Astleys.

"Og hør, Titmarsh, min unge ven," sagde han, "lad være at tage diamantnålen på; mine venner i dag holder ikke af den slags stads, og skønt jeg for min del ikke har det mindste imod uskyldige prydelser, så vil jeg dog ikke såre *deres* følelser, der har strengere anskuelser. Som De vil få at se, retter både min kone og min datter sig i den henseende efter mine ønsker."

Det gjorde de også, for de kom ned til middag i sorte, højhalsede kjoler, hvorimod miss Brough til daglig brug plejede at være stærkt nedringet.

Kaptajnen red ofte over for at besøge os, og miss Brough var altid glad over at se ham. En dag mødte jeg ham, da jeg spadserede alene langs floden, og vi havde en lang samtale med hinanden.

"Mr. Titmarsh," sagde han, "skønt jeg kun kender Dem så lidt, tror jeg, De er et skikkeligt og ligetil menneske. Fortæl mig derfor for det første, og hvis De ikke har noget imod det – jeg forsikrer Dem på min ære, at det ikke skal komme videre – lidt om dette assurance-selskab. De lever i byen og ved, hvorledes sagen forholder sig. Er Deres forretning sikker?"

"På ære og samvittighed, jeg tror det," svarede jeg, "den har rigtignok kun bestået i fire år, men dengang den blev etableret,

havde mr. Brough allerede et navn og udbredte forbindelser. Enhver af fuldmægtigene i forretningen har jo på en måde betalt for sin plads, enten ved selv at tage aktier i det eller ved at få sine slægtninge til det. Jeg fik min, fordi min moder, som forresten ikke ejer noget, ofrede en lille kapital, vi arvede, på at købe en livrente til sig selv og mig. Sagen blev debatteret i familien og af vore forretningsmænd, messrs. Hodge & Smithers, og de var alle enige i, at min moder ikke kunne gøre noget bedre end at sætte sine penge i denne forretning. Brough ejer for sin del en halv million, og hans navn alene er garanti nok. Jeg skrev endnu forleden dag til en af mine tanter, der har en temmelig betydelig sum liggende i løse papirer, og som havde spurgt mig til råds om, hvorledes hun skulle anbringe sine penge, og rådede hende til at sætte dem ind i vort selskab. Kan jeg give Dem bedre bevis på min mening med hensyn til dets sikkerhed?"

"Var det Brough, der overtalte Dem til det?"

"Ja, han talte med mig om det, men han sagde mig ganske ligefrem sine grunde, og det gør kan altid til os alle sammen. Han siger: "Mine herrer, det er mig om at gøre at forøge vor kredit så meget som muligt. Jeg ønsker at knuse alle de andre selskaber i London. Vore betingelser er fordelagtigere end i noget andet selskab, og derfor vil vi få en ganske storartet fremgang. Men vi må arbejde. Enhver enkelt af os må anstrenge sig og søge at skaffe os kunder; – ligegyldigt om de er nok så ubetydelige – skaf dem, det er hovedsagen". Derfor sørger direktøren for, at alle hans venner, ja selv hans tjenestefolk, bliver aktiehavere, – selv portneren har aktier; – på den måde søger han at indvirke på alle, han kommer i berøring med … Der

er nu f. eks. jeg; jeg er blevet forfremmet på kontoret og er blevet indbudt hertil og bliver beværtet på en fyrstelig måde og hvorfor? Fordi min tante ejer tre tusinde pund, som mr. Brough gerne ville have indskudt i vor forretning."

"Men det ser dog lidt besynderligt ud, mr. Titmarsh."

"På ingen måde; han gør aldeles ingen hemmelighed af det, og når sagen er afgjort, hvad enten det nu bliver på den ene eller den anden måde, tror jeg ikke, at mr. Brough tager videre notits af mig mere. Men nu trænger han til mig, og han håber gennem mig at få indflydelse på min familie. Det sagde han i grunden lige ud, da vi kørte hertil, – "De er en mand af verden, Titmarsh," sagde han, "og De ved meget godt, at De ikke sidder her ved siden af mig, fordi De er en skikkelig fyr og skriver en god hånd. Hvis jeg kunne have bestukket Dem på anden måde, havde jeg gjort det, men jeg havde i øjeblikket ikke andet ved hånden."

"Ja, det er unægtelig talt rent ud af posen … Men hvorfor mon det er Brough så meget om at gøre at få de tre tusinde pund?"

"Hvis det havde drejet sig om ti, så ville han ikke have været det mindste ivrigere. De kender ikke forretningslivet i London og den lidenskab, som selv pengematadorer har for at udstrække deres forbindelser. Mr. Brough ville ikke forsmå at smidske og smigre for en skorstensfejer, når det angik forretninger. Der er nu stakkels Tidd og hans tyve tusinde pund; direktøren har bemægtiget sig ham på samme måde, som han har bemægtiget sig mig; han vil erhverve sig al den kapital, han på nogen måde kan, for forretningen."

"Ja, og sæt så, han stikker af med hele kapitalen."

"Mr. Brough af firmaet Brough & Hoff! Sæt, Bank of England stikker af! … Men nu er vi ved portnerhuset. Lad os engang spørge Gates; han er også et af mr. Broughs 'ofre'," og vi gik ind og talte med gamle Gates.

"Goddag, mr. Gates," sagde jeg og tog sagen nok så fiffigt, "De er jo en af mine principaler i West Diddlesex-affæren."

"Ja, det er jeg nok," sagde gamle Gates og grinede; han havde i sine yngre dage været tjener, og havde på sine gamle dage lagt sig en stor familie til.

"Hvor meget har De i løn, mr. Gates, siden De kan lægge penge op og købe aktier i vort selskab?"

Gates fortalte os, hvor meget han havde i løn, og da vi spurgte ham, om den nu også blev ordentligt betalt, svor han på, at hans herre var den bedste herre på Jorden; at han havde skaffet to af hans døtre tjenester, sat to af hans sønner i en friskole og en i lære, og han fortalte om mangfoldige andre velgerninger, som familien Brough havde gjort imod ham. Lady Brough klædte omtrent alle børnene, herren gav dem uldtæpper og varme frakker om vinteren og suppe og kød hele året rundt; siden Verdens skabelse havde der vist ikke eksisteret sådanne mennesker.

"Nå!" sagde jeg til kaptajnen, "er De nu overbevist? Mr. Brough giver disse mennesker halvtreds gange så meget, som han vinder ved dem; og dog lader han mr. Gates tage aktier i vort selskab."

"Mr. Titmarsh," sagde kaptajnen, "De er en skikkelig fyr, og jeg indrømmer, at Deres argumentation lyder godt … Sig mig engang, ved De noget om miss Brough og hendes formue?"

"Brough efterlader hende alt – eller siger det i alt fald."

Men jeg formoder, kaptajnen lagde mærke til et aparte udtryk i mit ansigt, for han lo og sagde:

"De synes vel, at det alligevel ikke er nok, min unge ven; og jeg indrømmer, at De ikke har så meget uret."

"Men tør jeg da være så fri at spørge Dem, kaptajn Fizgig, hvorfor sværmer De da bestandig om hende?"

"Mr. Titmarsh," sagde kaptajnen, "jeg har en gæld på tyve tusinde pund!" – Og han gik øjeblikkelig ind og friede til hende.

Jeg fandt ikke, han handlede hverken smukt eller rigtigt, for han var blevet indført i familien af mr. Tidd, en skolekammerat af ham, og han havde aldeles stukket Tidd ud hos den rige arving. Brough blev rasende og skældte sin datter ud (det fortalte kaptajnen mig bagefter), da han hørte, hun havde sagt Ja til mr. Fizgig, og da han talte med kaptajnen, fordrede han, at forlovelsen skulle holdes hemmelig de første to måneder; kaptajnen fortalte det også kun til mig og sine messekammerater, men det var først, efter at Tidd havde indbetalt sine tyve tusinde pund, hvilket han punktligt gjorde den dag, han blev myndig. Samme dag friede han til den unge dame og fik naturligvis et afslag. Straks efter begyndte man at hviske om kaptajnens forlovelse, og hele hans fornemme familie, hertugen af Doncaster, jarlen af Cinqbars, jarlen af Crabs osv. osv., kom og gjorde visit hos Broughs. Den højvelbårne Henry Ringwood tog aktier i vort selskab; og jarlen af Crabs tilbød at tage. Aktierne steg.

Direktøren, hans frue og datter blev præsenteret ved hoffet, og det store West Diddlesex Assurance-Selskab tegnede til at blive det største assuranceselskab i hele London.

Kort efter mit besøg i Fulham skrev min kære tante til mig, at hun havde konfereret med messrs. Hodge & Smithers, og at de på det bestemteste havde rådet hende til at anbringe sine penge, således som jeg havde foreslået. Kapitalen blev sat ind på mit navn, og hun sagde mig mange behageligheder i anledning af min dygtighed og min flid, som mr. Brough havde omtalt på en højst smigrende måde. På samme tid underrettede min tante mig om, at efter hendes død skulle aktierne tilfalde mig; dette gav mig, som man nok kan tænke sig, en stor anseelse i selskabet. Ved det næste årlige møde var jeg til stede som aktionær, og det var med en sand tilfredsstillelse, at jeg hørte mr. Brough i en glimrende tale erklære udbyttet for at være seks procent, som vi alle straks fik udbetalt.

"De er rigtignok et lykkens skødebarn," sagde Brough til mig. "Ved De, hvad der bevægede mig til at give Dem Deres nye plads?"

"Formodentlig min tantes penge," sagde jeg.

"Aldeles ikke. Hvad tror De, jeg brød mig om lumpne tre tusinde pund. Nej, jeg fik at vide, at De var en nevø af lady Drum, og lady Drum er bedstemoder til lady Jane Preston, og Preston er en mand, vi kunne bruge. Jeg fik at vide, at de havde sendt Dem et dyr og Gud ved hvad mere, og da jeg på vort bal så lady Jane tage Dem i hånden og tale så venligt til Dem, så var jeg overbevist om, at Abednego havde talt som et evangelium. Det var grunden til, at De fik pladsen, og ikke de lumpne tre tusinde pund. Men hør nu videre: omtrent fjorten dage efter, at De havde været i Fulham, traf jeg Preston i Parlamentet og gjorde mig til af, at jeg havde givet pladsen til hans fætter.

"Fanden i vold med den slyngel," sagde han, "*han* min fætter? Tror De da på alle lady Drums røverhistorier? Det er en ren mani hos hende at tro, at hun er i familie med alle unge herrer, følgelig også med den slyngel, Titmarsh". – Nå, sagde jeg, den slyngel har unægtelig af den grund fået en udmærket plads, og det kan ikke gøres om. De ser altså, at det ikke var Deres tantes penge, men ..."

"Men min tantes *diamant-brystnål*, jeg skylder min plads."

"Lykkelige kamel," sagde Brough og kneb mig i siden, idet han gik, og lykkelig syntes jeg i sandhed også, jeg var.

8. Indeholder en beretning om den lykkeligste dag i Samuel Titmarsh's liv

Jeg ved ikke, hvorledes det gik til, men i løbet af det næste halve år kom mr. Roundhand, sekretæren, der hidtil havde været en stor beundrer både af mr. Brough og West Diddlesex-selskabet, pludselig på kant med dem begge, og idet han tog sine penge ud af forretningen, disponerede han meget heldigt over aktier til et beløb af 5000 £, og forlod os, mens han fra nu af talte alskens ondt såvel om selskabet som om direktøren.

Mr. Highmore blev nu sekretær og hovedbogholder, mr. Abednego blev første fuldmægtig og Deres ydmyge tjener blev nummer to med en gage af 200 £ om året. Hvor ugrundede mr. Roundhands skarpe udtalelser angående West Diddlesex-selskabet var, blev indlysende for os ved vort møde i januar 1823, hvor vor chef i et af de mest glimrende foredrag, jeg nogen sinde har hørt, erklærede, at det halvårlige udbytte var fire procent, – otte procent for det hele år – og jeg sendte min tante 120 £ som renterne af de penge, der var blevet skudt ind i forretningen på mit navn.

Min fortræffelige tante, mrs. Hoggarty, blev over al beskrivelse glad, sendte mig straks 10 £ tilbage til min egen lomme og forespurgte, om jeg ikke syntes, hun skulle sælge Slopperton og Squashtail og sætte alle sine penge i denne udmærkede anstalt.

I dette punkt kunne jeg jo ikke gøre bedre end at spørge mr. Brough til råds. Mr. Brough svarede, at der ikke var aktier at få uden til en forhøjet kurs; men da jeg sagde, at jeg vidste, der var aktier til et beløb af 5000 £ at få til pari, svarede han, at han ikke havde noget imod at sælge for 5000 £ af sine, da han i grunden havde alt for mange aktier i West Diddlesex-selskabet, og da hans øvrige spekulationer trængte til rede penge. Ved slutningen af vor samtale, hvis resultat jeg lovede at meddele mrs. Hoggarty, var han så venlig at sige, at han havde besluttet at oprette en plads som privatsekretær hos direktøren med et tillæg af 150 £ om året, og at han havde tiltænkt mig denne plads.

Jeg havde 250 £ om året, miss Smith havde 70. Hvad havde jeg sagt, jeg ville gøre, når jeg kunne få 300 £ om året?

Gus vidste naturligvis, og igennem ham alle de andre på kontoret, at jeg var forlovet med Mary Smith. Hendes fader havde været en dygtig officer i marinen, og skønt Mary kun bragte mig 70 £ om året, og jeg ifølge den stilling, jeg indtog såvel på kontoret som i London, kunne gøre fordring på en kone med en langt betydeligere formue, så var dog alle mine venner enige i, at forbindelsen var meget respektabel, og jeg selv var yderst tilfreds, hvilket jo også ville være umuligt andet, med så sød en pige som Mary Smith; jeg ville såmænd ikke have byttet hende bort for lordmayorens egen datter, om hun så havde fået 100.000 £ i medgift.

Mr. Brough blev naturligvis gjort bekendt med mit forestående giftermål, ligesom han overhovedet vidste besked med alt angående hver enkelt af de unge herrer på kontoret; jeg tror, Abednego fortalte ham, hvad vi fik til middag hver dag.

Hans kendskab til alt, hvad der angik os, var i alt fald meget udstrakt.

Han spurgte mig, hvorledes Marys penge var anbragte. Det var i de konsoliderede statspapirer, hvoraf der som bekendt svares tre procent: 2333 £ 6 sh. 8 d. "Husk på, min unge ven," sagde han, "at den tilkommende mrs. Sam Titmarsh mindst kan få syv procent af sine penge, og oven i købet mod større sikkerhed end i Bank of England, for er ikke et selskab, der bestyres af John Brough, bedre end noget andet selskab i England?"

Han havde ikke så ganske uret, syntes jeg, og jeg lovede at tale med Marys formynder om det før brylluppet. Løjtnant Smith, hendes bedstefader, havde i begyndelsen haft meget imod vor forbindelse. (Jeg kan ikke fordølge, at han, en dag da han traf mig alene med hende i begreb med at kysse den yderste spids af hendes små fingre, tog mig i kraven og kastede mig på døren). Men Sam Titmarsh med 250 £ om året, med 150 £ i udsigt, mr. John Broughs højre hånd, var en helt anden end den ringe kontorist Sam, den fattige præsteenkes søn; og den gamle herre skrev et meget venligt brev til mig og bad mig besørge seks par lammeuldsstrømper og fire ditto uldtrøjer fra Romanis; ja han var endog så venlig at modtage dem som en foræring, da jeg i juni måned – i den lykkelige juni måned 1823 – tog ned for at hente min elskede lille Mary.

Mr. Brough var også meget bekymret med hensyn til min tantes ejendomme i Slopperton og Squashtail, som hun endnu ikke havde solgt; og, som mr. Brough sagde, det var synd og skam, at nogen, han havde den interesse for, som han havde for alle sin kære unge vens slægtninge, kun skulle have tre procent

af sine penge, når hun ellers kunne få otte. Han kaldte mig nu bestandig Sam, roste mig til mine kammerater (der altid fortalte mig det igen), sagde, at der altid stod en kuvert til mig ved hans bord, og tog mig jævnligt med til Fulham. Der var aldrig stort selskab, når jeg var der, og M'Whirter sagde altid, at han kun bad mig sammen med sine simple bekendte. Men jeg brød mig heller ikke om at komme sammen med de fornemme, da jeg slet ikke hørte til deres kreds; jeg brød mig i det hele taget ikke meget om at komme til ham; jeg syntes aldeles ikke om miss Belinda. Efter hendes forlovelse med kaptajn Fizgig, og efter at mr. Tidd havde betalt sine 20.000 £, og efter at Fizgigs fornemme familie et par gange havde været i selskab hos mr. Brough, erklærede denne, at han anså kaptajn Fizgig for at være meget beregnende, og han satte ham engang på prøve ved at sige til ham, at hvis han ville have miss Brough, måtte han tage hende uden en eneste skilling. Efter dette fik kaptajn Fizgig en ansættelse i en af kolonierne, og miss Brough blev mere gnaven, end hun før havde været. Men jeg kunne ikke lade være at tænke, at hun var sluppet godt fra det, og det gjorde mig blot ondt for stakkels Tidd, der indtog sin gamle plads igen, mere forelsket end nogen sinde, og idelig stødt tilbage af miss Belinda. Hendes fader sagde ham til sidst, at hans besøg var Belinda meget ubehagelige, og skønt han selv fremdeles holdt af ham og satte stor pris på ham, ville han dog bede ham ikke oftere at aflægge besøg på *The Rookery*. – Stakkels fyr! Han havde betalt sine 20.000 pund til ingen nytte! For hvad var seks procent for ham i sammenligning med seks procent af miss Belinda Broughs hånd.

Det gjorde mr. Brough ondt for den stakkels forelskede hyrde, som han kaldte mig, og hans medfølelse for mig var så stor, at han insisterede på, at jeg skulle tage nogle måneders ferie og rejse ned til Somersetshire.

Jeg rejste altså, glad som en lærke og med et par sæt splinternye klæder i min kuffert; (jeg havde ladet dem sy i anledning af en vis glædelig begivenhed) og i låget af kufferten havde jeg løjtnant Smiths uldtøj tilligemed en pakke, der indeholdt adskillige af vore prospektus'er og to breve fra John Brough *Esq.*: et til min moder, vor værdige livrentenyder, og et til mrs. Hoggarty, vor udmærkede aktiehaver. Mr. Brough skrev, jeg var så kær en søn, som nogen fader kunne ønske; han betragtede mig som sit eget barn, og han bad indstændigt mrs. Hoggarty om ikke at opsætte at sælge sin lille landejendom; han bemærkede endvidere, at landejendommene for øjeblikket stod i høj pris og *måtte falde*, at aktierne i West Diddlesex Assurance-Selskabet forholdsvis stod lavt og upåtvivlelig i løbet af et år eller to ville fordoble, tredoble, ja firdoble deres nuværende værdi.

Således ekviperet tog jeg afsked med min kære Gus, og idet jeg kørte ud af gården i *Bolt-in-Tun* i Fleet Street, følte jeg, at jeg aldrig mere skulle vende tilbage til Salisbury Square, hvorfor jeg også havde givet en lille afskedsforæring til vor værtinde. Hun sagde, jeg var den gentileste herre, der nogensinde havde boet hos hende, hvilket nu for øvrigt ikke ville sige så meget, for husene i Bell Lane hørte til dem, der kunne tages i brug af direktøren for Fleet Street fængslet, og hendes logerende var som oftest kun en art fanger.

Gus, den stakkels fyr, græd og hulkede i den grad, at han ikke kunne spise en eneste bid af den ristede skinke, jeg trakterede ham med i *Bolt-in-Tun*, og idet jeg kørte bort, viftede han således både med sin hat og sit lommetørklæde, at jeg er ganske vis på, at hjulene af den store diligence gik over hans fødder, i hvert tilfælde hørte jeg ham brøle, da vi kørte ud af porten.

Ak, hvor ganske anderledes var jeg til mode nu, da jeg sad stolt på bukken ved siden af Jim Ward, end da jeg sidst sad på samme diligence og kørte til London med min diamantnål efter at have sagt farvel til min elskede Mary.

Da jeg nærmede mig mit hjem (det var ved Grumpley, tre mil fra vor landsby, hvor diligencen altid standsede, for at kusken kunne få et glas øl i *Poppleton Arms*), var det, som om mr. Poppleton (vort parlamentsmedlem) i egen høje person var ankommet, så mange mennesker var der samlet uden for kroen. Der var værten selv og næsten alle folkene fra landsbyen; så var der Tom Wheeler, postdrengen fra mrs. Bincers postbefordringsetablissement i landsbyen, og han mødte med de gamle brune postheste, der, så sandt jeg lever, var spændt for min tantes gule karosse, som hun kun plejede at køre i tre gange om året, og i den sad hun selv i sit dejlige ægte sjal og med en ny hat med fjer på. Hun viftede med sit hvide lommetørklæde ud af vinduet, og Tom Wheeler gav sig til at råbe hurra, og det samme gjorde for øvrigt alle de små gadedrenge i Grumpley, men de råbte nu forresten hurra, for hvad det skulle være. Hvilken forandring hos Tom Wheeler! Jeg erindrer så tydeligt, at han for ikke ret mange år siden gav mig et slag med sin pisk, fordi jeg hang bag på vognen.

Bag efter min tantes vogn kom løjtnant Smith kørende med sin tykke gamle pony og med sin kone ved siden af sig; jeg kastede et blik på bagsædet og blev lidt skuffet over, at *en vis person* ikke sad der. Men oh, jeg nar! Der sad jo en vis person i den gule karet ved siden af min tante, rødmende som en pæon, idet hun så meget lykkelig ud, – o, så lykkelig og så smuk! Hun havde hvid kjole på og et lyseblåt og gult stribet livbånd, som min tante sagde var Hoggarty'ernes farve; men hvad Hoggarty'erne egentlig havde at gøre med gult og lyseblåt, har indtil den dag i dag været mig en gåde.

Postillonen på diligencen gav et vældigt stød i sit horn, mens hans fire heste travede afsted, og drengene brølede igen. Jeg blev anbragt imellem mrs. Hoggarty og Mary; Tom Wheeler satte sine brune gangere i fart, løjtnanten (der meget venskabeligt havde rystet min hånd, og hvis store hund denne gang slet ikke forsøgte på at bide mig) smurte på sin pony, til dens tykke sider skummede, og i dette, jeg tør nok sige, hidtil usete optog ankom jeg i triumf til vor landsby.

Min kære moder og pigebørnene – Gud velsigne dem! Der stod de alle ni i deres nankins spencere, (jeg havde noget rigtig smukt i min kuffert til dem hver) – havde ikke haft råd til at tage en vogn, men de stod alle sammen på landevejen tæt ved landsbyen og viftede både med hænder og lommetørklæder; min tante tog ikke videre notits af dem undtagen ved at gøre en majestætisk hovedbevægelse, hvilket jo for øvrigt er tilgiveligt hos en sådan dame, men Mary Smith gjorde næsten mere end jeg og viftede lige så stærkt som de andre ni tilsammen. Hvor min kære moder overvældede mig med kys og velsignelser, og kaldte mig sit hjertes fryd og sin egen elskede dreng, og

betragtede mig, som var jeg indbegrebet af alle dyder og fuldkommenheder, hvorimod jeg i grunden ikke var andet end en heldig ung fyr, der ved hjælp af gode venner hurtigt var kommet i skuddet.

Jeg skulle ikke bo hos min moder, – det havde de i forvejen bestemt; for skønt hun og mrs. Hoggarty just ikke var de allerbedste venner, så sagde moder dog, at det var gavnligere for mig at være hos min tante, og hun gav derfor afkald på den fornøjelse at have mig hos sig. Men uagtet hun havde det langt tarveligere, foretrak jeg dog at bo hos hende frem for i mrs. Hoggartys elegante hjem; – jeg vil slet ikke engang tale om den afskyelige Rosolio, som jeg nu var nødt til at drikke litervis af.

Vi kørte altså hjem til mrs. Hoggarty, hvor der ventede os en storartet middag, i hvilken anledning der var anskaffet en lejetjener. Da vi steg ud af vognen, gav hun Tom Wheeler seks pence og sagde, at de var til ham selv, og at hun nok skulle afgøre det øvrige med mrs. Rincer, hvorpå Tom Wheeler kastede pengene på jorden og gav sig til at bande noget så ganske umådeligt, så min tante til sidst kaldte ham en rigtig "uforskammet knægt".

Hun var kommet til at holde så meget af mig, at hun ikke kunne afse mig et øjeblik. Vi sad den ene dag efter den anden over hendes regnskaber og talte hele timer ad gangen om, hvorvidt hun skulle sælge ejendommen i Slopperton eller ikke; Hodge & Smithers kunne nemlig ikke få så meget for den, som hun ville have. Og så fortalte hun mig, at jeg efter hendes død skulle være hendes eneste arving.

Hodge & Smithers holdt også et stort selskab for mig og behandlede mig med megen agtelse, hvilket for øvrigt alle

mennesker gjorde. De, der ikke havde råd til at holde middagsselskaber, holdt aftenselskaber, og over alt blev der drukket på det unge pars velgående, og det hændtes ofte, at min lille Mary rødmede over de mange hentydninger til hendes forestående forandrede stilling.

Endelig oprandt den lykkelige dag, og den 24. juli 1823 blev jeg viet til den smukkeste pige i hele Somersetshire. Brylluppet stod hos min moder, det ville hun ikke give afkald på, og de ni pigebørn var brudepiger, og Gus Hoskins kom for at være min brudesvend, og han boede i mit gamle værelse hos min moder, og blev der en hel uge, og gjorde (efter hvad der bagefter blev mig fortalt) kur til miss Winny Titmarsh – nummer fire i rækken.

Min tante var særdeles elskværdig ved brylluppet. Nogle uger i forvejen havde hun bedt mig bestille tre elegante kjoler til Mary hos den bekendte madame Mantalini i London tilligemed nogle smykker og nogle broderede lommetørklæder fra Howell & James. Disse ting blev sendt til mig og skulle være min brudegave, men mrs. Hoggarty lod mig forstå, at jeg aldrig skulle tænke på at betale regningerne, og jeg syntes, hun handlede meget ædelmodigt. Hun lånte os også sin vogn til bryllupsrejsen og syede med sin egen hånd en dejlig højrød atlaskes pose til mrs. Samuel Titmarsh, hendes kære niece. Den indeholdt et etui helt fuldt af synåle, for hun håbede, mrs. Titmarsh aldrig ville forsømme sine håndarbejder, og en pung med nogle sølvpenge i og en meget aparte lykkeskilling.

"Så længe som du ejer disse ting, kære barn," sagde mrs. Hoggarty, "vil du aldrig komme til at trænge, og jeg håber – håber til Gud, at du altid må beholde dem."

I en af lommerne i vognen fandt vi en pakke kager og en flaske Rosolio. Vi fik os en hjertelig latter over det, og forærede den til Tom Wheeler, der forresten ikke lod til at sætte mere pris på den end vi andre.

Jeg behøver vist ikke at tilføje, at jeg blev viet i mr. von Stiltz' kjole (den tredje eller fjerde på et år), og at den store Hoggarty-diamant sad midt i brystet på min skjorte.

9. Sam, hans kone, hans tante og hans diamant kommer tilbage til London

Vi tilbragte vore hvedebrødsdage med at lægge planer for vort fremtidige ophold i London, som vi udmalede os som et rent paradis! Vi var jo heller ikke mere end fyrre år tilsammen, og jeg for min del har aldrig fundet, at der er kommet noget galt ud af at bygge luftkasteller, hvorimod det ofte har forskaffet mig stor fornøjelse.

Før jeg forlod London, havde jeg set mig om efter en bolig, der passede sig for vore små indtægter, og Gus Hoskins og jeg, der hver dag efter kontortid var på jagt efter en sådan, havde kastet vort blik på en hyggelig lille cottage i London Town, hvortil der hørte en have, som "visse småfolk" kunne lege i, når de kom, en stald og et vognskur, hvis vi havde brug for sligt, – ja hvem ved, måske ad åre! – og en dejlig frisk luft, alt sammen i en passende afstand fra Børsen, for 30 £ om året. Jeg havde beskrevet Mary denne lille plet lige så begejstret, som Sancho beskrev Lezias for Gil Blas, og min kære lille hustru var henrykt ved tanken om at skulle føre hus der. Hun erklærede, at hun selv ville lave alle de bedste retter (især visse buddinger med syltetøj, som var min livret), og lovede Gus, at han hver søndag skulle blive bedt til middag i *Clematis Lodge*, men han måtte blot ikke ryge sine ækle cigarer. Gus sagde, han ville leje sig et værelse i nærheden, da han ikke kunne tænke sig, at blive boende i Bell

Lane, hvor han sagde, vi havde haft det så godt sammen, og den skikkelige Mary bemærkede da straks, at hun havde tænkt at bede min søster Winny komme og bo hos os, hvorpå Gus blev rød og sagde:

"Å, nej, lad være!"

Men alle vore forhåbninger med hensyn til den hyggelige *Clematis Lodge* gik i lyset, da vi kom hjem fra vor lille bryllupsudflugt; for mrs. Hoggarty underrettede os nemlig om, at hun var ked af at bo på landet, og at hun ville flytte til London, bo sammen med sin kære nevø og niece, føre hus for dem og indføre dem hos sine venner i hovedstaden.

Hvad skulle vi gribe til? Vi ønskede, hun sad – i Bath, i stedet for i London. Men det hjalp ikke, vi var nødt til at tage hende med, for, som moder sagde, hvis vi fornærmede hende, ville hun lade sin formue gå ud af familien, og vi to unge mennesker kunne nok trænge til den.

Vi kørte til byen sammen i hendes egen vogn med postheste; vognen skulle nemlig ind, og en dame i min tantes stilling kunne naturligvis ikke rejse i diligencen; jeg måtte ud af min egen lomme betale 14 £ for posthestene, hvilket gjorde et godt hul i mine små indtægter.

Først tog vi privat logis – tre forskellige i løbet af tre uger. Vi kom op at skændes med den første værtinde, fordi min tante påstod, at hun havde skåret et stykke af lammekødet, vi fik til middag. Fra det andet logis flyttede vi, fordi min tante erklærede, at pigen stjal af hendes lys, og fra det tredje, fordi tante Hoggarty, den første morgen efter at vi var flyttet derind, kom ned med et ansigt, der var ganske ophovnet og forbidt af – ja, det er nu det samme, hvad det var af.

Jeg var halvt syg af de evige forandringer og ombytninger og af min tantes evige skænderier og alenlange klager. Med hensyn til hendes fine bekendte var ingen af dem i London, og hun skændte gentagne gange på mig, fordi jeg ikke havde indført hende hos John Brough Esq. og hos lord og lady Tiptoff, der dog var hendes slægtninge.

Mr. Brough var i Brighton, da vi kom til byen, og da han kom derfra, havde jeg ikke lige straks lyst til at fortælle ham, at min tante var fulgt med ind, eller til at tale om min pengeforlegenhed. Han så lidt betænkelig ud, da jeg til sidst var nødt til at omtale den sidstnævnte omstændighed for ham og bede ham om et forskud, men da han hørte, at min pengeforlegenhed kom af, at min tante var taget ind med til London, fik piben straks en anden lyd.

"Det forandrer sagen, min unge ven … Mrs. Hoggarty har nået en alder, i hvilken alting må rette sig efter hende. Her er hundrede pund, og det er mit inderlige ønske, at De altid henvender Dem til mig, når De trænger til penge."

Det gav mig pusterum, til den tid kom, da hun skulle betale sin andel af husholdningen, og dagen efter dette ankom mr. og mrs. John Brough i deres elegante ekvipage med fire heste for, for at besøge mrs. Hoggarty og min kone i vor bolig i Lamb's Conduit Street.

Det var netop den dag, min tantes ansigt var i den omtalte ynkelige forfatning, og hun undlod naturligvis ikke at underrette mrs. Brough om grunden til det, idet hun tilføjede, at hun hverken på *Hoggarty Castle* eller på sit landsted i Somersetshire havde tænkt sig, at der eksisterede sådanne frygtelige tingester.

"Du gode Gud!" udbrød John Brough Esq., "at tænke sig, at en dame i Deres stilling skal være udsat for sligt! Min unge ven Titmarsh's udmærkede slægtning! Nej, nej! – det skal aldrig siges, at mrs. Hoggarty til *Hoggarty Castle* skal underkaste sig en så forfærdelig ydmygelse, så længe som John Brough har et hjem at tilbyde hende – et tarveligt, lykkeligt, kristeligt hjem, skønt det naturligvis står så langt under, hvad De har været vant til i Deres ophøjede stilling. Isabella, min ven! – Belinda! sig noget til mrs. Hoggarty. Sig til hende, at John Broughs hus også er hendes lige fra loftet til kælderen, – jeg gentager det, lige fra loftet til kælderen … Jeg ønsker – jeg påstår – jeg befaler, at mrs. Hoggartys (til *Hoggarty Castle*) kufferter øjeblikkelig bliver sat på min vogn … Vær så god at se efter, at dette sker, mrs. Titmarsh, og at der bliver sørget bedre for Deres kære tante, end det hidtil har været tilfældet."

Mary gik sin vej temmelig forbavset over den besked, men mr. Brough var jo en stor mand og hendes kære Samuels velgører, og skønt den lille nar begyndte at græde, mens hun pakkede tantes uhyre store kufferter, så gjorde hun det dog og kom oven i købet tilbage med et smilende ansigt til min tante, der sad og underholdt mr. og mrs. Brough med en lang og omstændelig beretning om ballerne på slottet i Dublin i lord Charlevilles tid.

"Jeg har pakket kufferterne, tante, men jeg har ikke så mange kræfter, at jeg kan bære dem ned," sagde Mary.

"Nej, det forstår sig, det forstår sig," bemærkede John Brough lidt skamfuld. "Halløj! George, Frederick, Augustus, kom straks her og bring de kufferter ned, der tilhører mrs. Hoggarty til *Hoggarty Castle*; denne unge dame vil sige jer besked."

Mr. Broughs nedladenhed var så stor, at da hans fine tjenere gjorde vrøvl og nægtede at tage kufferterne, greb han selv en af dem med begge sine hænder og bar den ned i vognen, idet han råbte så højt, at alle beboerne i Lamb's Conduit Street kunne høre det:

"John Brough er ikke stolt ... Nej, det er han ikke, og hvis hans tjenere er for fine og fornemme, så skal han lære dem ydmyghed."

Mrs. Brough løb også ned og ville snappe en kuffert fra sin mand, men den var alt for tung for hende; hun nøjedes derfor med at sætte sig på en af dem og spurgte alle, der gik forbi, om John Brough ikke var en engel af en mand.

Således forlod min kære tante os. Jeg vidste slet ikke noget om hendes bortrejse, da jeg var på kontoret, men da jeg kl. fem kom slentrende hjem med Gus, stod min lille Mary i vinduet og lo og vinkede ad os begge, at vi skulle komme op. Dette forekom mig meget besynderligt, for mrs. Hoggarty kunne ikke udstå Hoskins, og hun havde gentagne gange fortalt mig, at enten måtte han eller hun forlade huset. Vi gik altså op, og der stod Mary, som havde tørret sine øjne, og modtog os med det mest smilende ansigt og lo og dansede og klappede i hænderne og trykkede Gus' hånd. Og hvad tror De, den lille strik foreslog os? Hun sagde på min ære, at hun havde lyst til at tage til Vauxhall!

Da bordet kun var dækket til tre, modtog Gus sin plads med frygt og bæven; og så fortalte mrs. Sam Titmarsh, hvad der var passeret, og at mrs. Hoggarty var blevet bortført i mr. Broughs elegante ekvipage.

"Lad hende drage bort i fred," var jeg så uartig at sige, og jeg tør nok påstå, at vor kalvekotelet og budding smagte os bedre,

end mrs. Hoggartys på sølvfade anrettede middag smagte hende.

Vi morede os udmærket i Vauxhall; det var Gus, der trakterede, og De kan være vis på, at ingen af os længtes efter min tante, hvis ophold i Fulham var blevet forlænget til tre uger, for vi var langt muntrere og befandt os langt hyggeligere uden hende. Om morgenen før jeg gik på kontoret, gjorde min lille Mary altid min frokost i stand til mig, og om søndagen, når jeg var fri, så vi alle de søde små børn spise deres kogte oksekød og kartofler i asylet for hittebørn og hørte på den smukke musik; men hvor smuk musikken end var, så var synet af børnene dog endnu smukkere, og deres uskyldige og glade ansigter tiltalte os mere end den bedste prædiken. Om hverdagen gik mrs. Titmarsh i reglen ud kl. fem om eftermiddagen og holdt sig da altid på venstre side af Lamb's Conduit Street, og undertiden gik hun endog så langt som til Snow Hill, hvor hun altid var sikker på at møde to unge herrer fra W. D. Brand- og Livsassurancen, og så travede de alle tre glade og fornøjede hjem til middag. En dag, da vi kom hende i møde, så vi en ækel mand med høje hæle, guldknappet stok og skæg over hele ansigtet, der gik og stirrede hende ind under hatten og snakkede og smiskede for hende i nærheden af Day & Martins blanksværtefabrik (der ikke var så storartet, som den nu er). I samme øjeblik kom Gus og jeg til, og i en håndevending blev fyren grebet i kraven og lå og sprællede mellem en hel mængde hyrevogne, mens kuskene stod og grinede af ham. Det morsomste af det hele var, at jeg beholdt hans paryk og skæg i hånden, men Mary sagde:

"Vær ikke for slem imod ham, Samuel, det er ikke andet end en franskmand."

Derpå gav vi ham hans paryk tilbage, og en af de fnisende gadedrenge satte den på sit hoved og bragte ham den på den måde, mens han endnu lå og sprællede i halmen. Han brølede noget om "*arrêtez*" og "*Français*" og "*champ d'honneur*", men vi gik vores vej, og Gus satte tommelfingeren til næsen og pegede finger ad *Monsieur le Français*. Det lo alle de tilstedeværende af, og således endte dette eventyr.

Omtrent ti dage efter, at min tante var taget bort, kom der følgende brev fra hende:

> *Min kære nevø!*
>
> Det var mit inderlige ønske for længe siden at være vendt tilbage til London, hvor jeg er vis på at både du og din kone savne mig meget, da hun, den lille stakkel, – der er ganske ukendt med livet i en stor hovedstad og med alt, hvad der henhører under begrebet økonomi og husførelse, – naturligvis er meget ulykkelig over at skulle stå på sine egne ben.
>
> Sig til hende, at hun på ingen måde må betale mere end 6½ pence for de bedste stykker og ikke mere end 4¾ pence for suppekød, og at det bedste smør i London kan fås for 8½ pence; i køkkenet bruger man naturligvis en ringere slags. Mrs. Titmarsh havde pakket mine kufferter meget dårligt og låsen på min ene vadsæk var gået igennem min gule atlaskes. Jeg måtte stoppe den og har allerede haft den to gange på, ved to illigante aftenselskaber, som min gæstfrie vært gav; i lørdags havde jeg min søgrønne fløjels på i et stort middagsselskab, hvor jeg blev ført til bords af

lord Scaramouch. Alting var så illigant, som muligt. Suppe ved hver bordende (hvid og brun), derefter pighvar og laks med hele boller fulde af hummersauce. Hummerne koster 15 shillings, pighvarren tre guineas, laksen vejede vist 15 pund, og vi så den ikke mere på bordet; hele ugen igennem fik vi ikke en eneste gang laks i salat. Denne slags ekstrevigance ville mrs. Sam Titmarsh vist synes godt om, hun *tænder helst lyset i begge ender,* som jeg altid plejer at sige. – Det er godt for jer, kære børn, at I har en gammel tante, der bærer sig fornuftigere ad, og som har en god lang pung; hvis hun ikke havde det, ville *visse* folk nok også hellere se hendes hæl end hendes tå. Jeg mener ikke *dig*, Sam, du har altid været en opmærksom nevø imod mig. Jeg lever vist forresten ikke længe og *visse* folk kan da glæde sig.

I søndags blev jeg rigtig syg af et maveonde, og jeg tænkte da straks det var hummersaucen, men doktor Blogg, der øjeblikkelig blev kaldet, sagde, han var bange det var *tæring*, og han gav mig noget medicin og nogle piller, hvorefter jeg blev bedre. Du skulle besøge ham, han bor i Pimlico, du kan gå derned engang efter kontortid og giv ham så på mine vegne 1 £ og 1 Sh. Jeg har kun en tipundsnote herude, mine andre penge er lukket inde i mit skab i Lamb's Conduit Street. Skønt det kødelige spiller en stor rolle i mr. Broughs illigante hus, så kan jeg forsikre dig at der også bliver tænkt på *det åndelige*. Mr. B. læser og forklarer Bibelen hver morgen og oh! hvor hans oplæsning forfrisker den hungrige sjæl før morgenmaden! Alt bliver serveret på den fineste måde – vi spiser til alle måltider på

sølvtallerkener og hans mærke og motti, en bikube, med det latinske ord *Industria*, som betyder flid, findes på alting, selv på vandkanderne og de andre ting i mit soveværelse. I søndags var Hans Velærværdighed Grimes Wapshot af anabaptist-kongrigationen her, og han holdt et foredrag på tre timer i mr. Broughs private kapel. Som enke efter en Hoggarty har jeg altid været en stærk tilhænger af den engelske kirke, men jeg må tilstå, at mr. Wapshots vækkende foredrag stod langt over Hans Velærværdighed Blank Blenkinsops, der om eftermiddagen hævede sin røst i to korte timer.

Imellem os sagt er mrs. Brough en sølle stakkel og har kun meget lidt forstand. Med hensyn til miss Brough, så er hun så næsvis, at jeg ved lejlighed har lovet hende en på øret, og jeg ville allerede for flere dage siden været rejst bort, hvis mr. Brough ikke havde taget mit parti og fået miss Brough til at bede mig om forladelse.

Jeg ved ikke hvornår jeg kommer hjem, da jeg virkelig befinder mig så vel her. Doktor Blogg siger, at luften i Fulham passer så udmærket for mine simptumer, og da damerne her ikke tilbyder at spadsere med mig, har Hans Velærværdighed Grimes Wapshot flere gange budt mig sin arm, og med sådan en ledsager er det sødt at vandre både til Putney og Wandsworth og igsaminere naturens underværker. Jeg har talt med ham om min ejendom i Slopperton og han er slet ikke af den mening at jeg bør sælge den; men i dette punkt følger jeg mit eget hoved.

Jeg håber, at du mens jeg er borte flytter hen i en bedre bolig, og så må der hver nat lægges en varmedunk i min

seng, og hver gang det regner må der lægges i min kamin, og sig til mrs. Titmarsh at hun må tage sig lidt af min lyseblå silkekjole og vende den til jeg kommer hjem; min højrøde spencer vil jeg forære hende, men sig at jeg håber, hun ikke har taget de tre illigante kjoler i brug, som du forærede hende til brylluppet, det er bedre at gemme dem til *bedre tider*. Jeg skal snart indføre hende hos min ven, mr. Brough og hos andre af mine bekendte, og jeg er som altid

Din elskende tante.

P.S.
Jeg har givet ordre til at der skal sendes en kasse Rosolio fra Somersetshire; når den kommer, så send det halve af den herned (du må naturligvis betale fragten); det vil være en passende foræring til min kære vært.

Mr. Brough leverede mig selv dette brev med mange undskyldninger, fordi han var kommet til at åbne det; det lå imellem hans andre breve, og han havde åbnet det uden at se på udskriften, men han havde naturligvis ikke læst det, og det var jeg jo ret glad over, for jeg ville dog nødig, han skulle vide min tantes mening om hans kone og datter.

Næste dag kom der bud til mig fra Toms café i Cornhill, at der var en herre, som meget ønskede at tale med mig. Jeg gik naturligvis straks derhen og traf min gamle ven, Smithers, af firmaet Hodge & Smithers, der lige var kommet med diligencen, og som endnu stod med sin vadsæk i hånden.

"Sam, min ven!" sagde han, "De er Deres tantes arving, og jeg har en nyhed at meddele Dem angående hendes ejendom i

Slopperton, som De bør kende. Hun skrev forleden til os om en kasse af hendes hjemmelavede vin, som hun kalder Rosolio. Og som tilligemed hendes møbler henstår på vort lager."

"Hun må såmænd for mig forære al sin Rosolio bort," sagde jeg smilende; "jeg giver med glæde afkald på min del."

"Å," sagde Smithers, "det er ikke det, jeg mener, skønt hendes møblement forresten forvolder os meget bryderi, men i et postscriptum i brevet stod der, om vi ville avertere hendes ejendomme i Slopperton og Squashtail til absolut bortsalg, da hun havde i sinde at anbringe sine penge på anden måde."

Jeg vidste, at ejendommene i Slopperton og Squashtail havde været meget indbringende for messrs. Hodge & Smithers, for min tante førte altid proces med sine fæstere og betalte sine juridiske konsulenter meget højt, så at mr. Smithers' bekymring for, at hun skulle sælge dem, ikke forekom mig at være ganske uinteresseret.

"Og kom De til London blot for at underrette mig om dette, mr. Smithers? … Jeg synes, De hellere straks skulle have rettet Dem efter min tantes ønsker eller også være taget til Fulham og talt med hende selv om det."

"Men for pokker, mr. Titmarsh, kan De da ikke indse, at hvis hun sælger sin ejendom, så vil hun give mr. Brough sine penge, og hvis han får dem, så …"

"Vil han give hende syv procent i stedet for tre, det er der da ikke noget ondt i."

"Men der er noget, som hedder sikkerhed, forstår De … Der er ikke noget at sige på manden, han er vist en meget skikkelig mand, men hvem ved? Der kan muligvis komme en panik, og så kunne alle de mangfoldige selskaber, han er indviklet i, måske

rent ruinere ham. Der er nu f. eks. Ingefærøl-Selskabet, hvor Brough er direktør; der går foruroligende rygter om det … Så er der Det forenede Baffins Bugt Muffe- og Pelskrave-Selskab, der står aktierne meget lavt, og der er Brough også direktør … Så er der Patentpumpe-Selskabet – aktierne står i 65, og der er gjort en ny indkaldelse, som ingen vil betale."

"Snak, mr. Smithers! … Har mr. Brough ikke aktier til en værdi af 500.000 £ i det uafhængige West Diddlesex; er det ikke tilstrækkeligt? … Hvem rådede min tante til at sætte sine penge i den spekulation, spørger jeg?"

"Nuvel ja, det er en meget god spekulation, og den har skaffet Dem 300 £ om året, Sam, og De kan takke os for den interesse, vi havde for Dem (vi holdt af Dem som af en søn, og miss Hodge har endnu ikke forvundet et vist giftermål). De har vel ikke i sinde at bebrejde os, at vi gjorde Deres lykke?"

"Nej, det kan De stole på," sagde jeg og trykkede hans hånd; og så drak vi et glas sherry sammen, som han imidlertid havde bestilt.

Smithers opgav dog ikke sagen.

"Sam," sagde han, "mærk mine ord og sørg for, at Deres tante kommer bort fra *The Rookery*. Hun skrev en lang historie til min kone om en gejstlig herre, som hun spadserede med derude – præsten Grimes Wapshot. Den mand har et godt øje til hende. Han sad arresteret i Lancaster i året 1814 for falskneri, og det var med nød og næppe, han slap fra det med livet … Pas lidt på ham; – han har et godt øje til hendes penge."

"Ja vist så," sagde jeg og tog mrs. Hoggartys brev frem, "læs selv."

Han læste det nøje igennem, lod til at more sig over det og gav mig det tilbage med de ord:

"Der er kun to ting, jeg vil bede Dem om, Sam – den ene er, at De ikke må sige til nogen levende sjæl, at jeg er her i byen, og den anden er at invitere mig til middag i Lamb's Conduit Street sammen med Deres smukke unge kone."

"Med den allerstørste fornøjelse," svarede jeg. "Men hvis De spiser til middag hos os, kan Deres ankomst til byen ikke forblive nogen hemmelighed, for min ven, Gus Hoskins, spiser også hos os, og det har han gjort næsten hver dag, siden min tante tog bort."

Han lo og sagde: "Så må vi tilkøbe os Gus' tavshed med et godt glas vin," og dermed skiltes vi for at mødes til middag.

Den utrættelige prokurator fornyede sit angreb efter bordet og blev understøttet af Gus og min kone, som virkelig var uinteresserede i sagen – ja mere end uinteresserede – for hun ville nemlig have givet meget til at blive fri for min tantes selskab; men hun sagde, at hun indså rigtigheden af mr. Smithers' grunde, hvilket jeg også med et suk måtte indrømme. Imidlertid satte jeg mig på den høje hest og sagde, at min tante skulle gøre, hvad hun ville, med sine penge, og at jeg var den, der på ingen måde ville påvirke hende med hensyn til hendes bestemmelser.

Efter te gik de to herrer bort sammen, og Gus fortalte mig, at Smithers havde stillet ham tusinde spørgsmål om kontoret, om Brough, om min kone og mig, kort sagt om alt angående os.

"De er en lykkelig mand, mr. Hoskins, og, efter hvad jeg mærker, en rigtig intim ven af dette elskværdige unge ægtepar," sagde Smithers, og Gus indrømmede, at det var han også, og

fortalte, at han havde spist femten gange hos os i løbet af seks uger, og at der ikke eksisterede et elskværdigere og mere gæstfrit menneske end jeg. Dette fortæller jeg ikke for at udbasunere min egen ros – det være langt fra –, men fordi Smithers' mange spørgsmål har adskilligt at gøre med de begivenheder, der senere bliver fortalt i denne lille historie.

Næste middag, da Gus spiste levningerne af den kolde lammefjerding hos os, som mr. Smithers havde beundret så meget, holdt der en vogn uden for døren; der kom nogen op ad trappen, men vi antog, det var til de logerende ovenpå, og blev derfor ligesom forstenede af forbavselse, da mrs. Hoggarty pludselig stod foran os. Gus, der just var i færd med at blæse skummet af et krus porter, og som havde været så morsom, at vi var nær ved at dø af latter over ham, satte kruset fra sig og så ganske syg og bleg ud; ingen af os befandt sig i dette øjeblik rigtig vel.

Min tante så stift på Mary, kastede derpå et foragteligt blik på Gus og udbrød:

"Ja, det er kun alt for sandt, – min stakkels dreng, *allerede*!"

Hun kastede sig derpå i mine arme og svor på, at hun aldrig, aldrig oftere ville forlade mig.

Hverken jeg eller nogen af de andre kunne forstå, hvad denne usædvanlige sindsbevægelse skulle betyde. Hun ville ikke give Mary hånden, da det stakkels barn frygtsomt rakte sin ud til hende, og da Gus ganske spagfærdigt sagde: "Det er vist bedre, jeg går, Sam, det lader til, jeg er til overs her," så mrs. Hoggarty stift på ham, og idet hun majestætisk pegede på døren, sagde hun:

"Ja, jeg tror også, det er bedre, De går."

"Jeg håber, mr. Hoskins vil blive, så længe han har lyst," sagde min behjertede lille kone.

"Ja, det kan jeg nok tænke, De håber," svarede mrs. Hoggarty, men både Marys og min tantes ord var aldeles spildt på Gus, for han snappede i samme nu sin hat og styrtede ned ad trappen.

Det endte som sædvanlig med, at Mary brast i gråd, og min tante gentog sin erklæring, at hun aldrig mere ville forlade mig.

"Hvorfor mon tante kom så pludselig tilbage og i sådan en ophidset tilstand?" sagde jeg til Mary, da vi om aftenen var alene i vort eget værelse; men min kone vidste ingen besked om det, og først længe efter fandt jeg ud af grunden til begge dele.

Først forrige år fortalte den lille tykke Smithers mig sammenhængen, på samme tid som han viste mig det føromtalte brev fra Hickson, Dixon, Paxton & Jackson.

"Sam, min unge ven," sagde han, "De var bestemt på at lade mrs. Hoggarty forblive i kløerne på mr. Brough i *The Rookery*, og jeg var bestemt på, at hun ikke skulle blive der. Jeg besluttede at dræbe to af Deres dødsfjender med ét slag. Det stod klart for mig, at præsten Wapshot havde kastet sine øjne på Deres tantes formue, og at mr. Brough havde lignende rovbegærlige hensigter med hende. Rovbegærlig er for mildt et ord, Sam, hvis jeg havde sagt røveragtigt, så havde jeg bedre udtrykt, hvad jeg mente. Jeg tog derfor en plads på Fulham-diligencen, og da jeg ankom dertil, opsøgte jeg straks den gejstlige herre –. "Deres Velærværdighed," sagde jeg, da jeg stod foran ham – han sad og drak varm toddy klokken tolv om formiddagen – "De har siddet arresteret for falskneri i året 1814, og Deres sag kom for retten i Lancaster."

"Men jeg blev løsladt igen, da min uskyldighed blev bevist," sagde Wapshot.

"Ja, men De blev ikke frikendt for underslæb i året 1816," sagde jeg, "og De måtte udsone straffen med to års fængsel i New York." (Jeg kendte fyrens historie, og jeg gav ikke tabt). "Mr. Wapshot," fortsatte jeg, "De gør kur til en fortræffelig dame, der for tiden er gæst hos mr. Brough, og hvis De ikke lover mig at opgive ethvert forsøg på at vinde hende, så har jeg i sinde at blotte Dem."

"Jeg har allerede lovet det," sagde Wapshot lidt forundret, men dog mere beroliget; "jeg har givet mr. Brough mit højtidelige løfte; han var hos mig i morges og skældte og smældte og bandede. O! det ville have rystet Dem at høre en kristen bande således."

"Har mr. Brough været her?" sagde jeg forbavset.

"Ja, jeg tænkte, De kom her i samme hensigt som han," sagde Wapshot. "De har vel også i sinde at gifte Dem med den rige enke? … Ja, for mig gerne; jeg har lovet at give slip på hende, og en Wapshots ord er helligt."

"Mr. Brough har måske truet Dem med at kaste Dem på døren, hvis De oftere satte Deres fod i hans hus?" spurgte jeg.

"Jeg kan mærke, De har været hos ham," sagde den gejstlige herre med et skuldertræk; og jeg huskede da på, hvad De fortalte mig om Deres åbnede brev, og jeg tvivler ikke et øjeblik på, at det var Brough selv, der åbnede det, og at han har læst hvert evige ord.

Nu var den første fugl altså fanget, både Brough og jeg havde sigtet på ham. Nu ville jeg fyre på hele kragereden, og afsted begav jeg mig med fuld ladning i bøssen.

Klokken var over otte, da jeg ankom dertil, og idet jeg passerede indkørslen, så jeg en skikkelse spadsere i haven. Det var Deres tante, men jeg ville træffe husets to andre elskværdige damer, førend jeg talte med hende, for, Titmarsh, af mrs. Hoggartys brev kunne jeg jo se, at de levede på krigsfod med hinanden, og jeg håbede ved hjælp af dem at få hende til at forlade huset."

Jeg lo og måtte tilstå, at mr. Smithers var meget listig.

"Til alt held," vedblev han, "sad miss Brough i dagligstuen og trakterede en guitar, mens hun sang til, så falsk som vel muligt. Idet jeg trådte ind, råbte jeg "Stille", så højt jeg kunne, til tjeneren og listede mig så på tåspidserne længere ind i stuen. Miss Brough kunne i spejlet se alle mine bevægelser, men hun lod, som om hun ikke så mig, og endte sangen med en roulade.

"For Guds skyld," sagde jeg, "tilgiv mig, at jeg afbryder disse skønne toner – at jeg vover uindbuden at lytte til dem."

"Ønsker De at tale med mama?" spurgte miss Brough med al den venlighed, hendes ansigt var i stand til at udtrykke. "Jeg er miss Brough."

"Gid De ville fritage mig for at tale et eneste ord om forretninger, før De har sunget endnu en af Deres henrivende sange."

Hun sang ikke, men så meget velfornøjet ud og sagde: "Hvad ønsker De egentlig?"

"Jeg ville gerne tale med en dame, der er gæst her i Deres hr. faders hus."

"Å, mrs. Hoggarty!" sagde miss Brough og ringede. "John, sig til mrs. Hoggarty, at der er en herre, som ønsker at tale med hende; hun er nede i haven."

"Jeg kender mrs. Hoggarty og hendes ejendommeligheder så godt som nogen, *madame*, og jeg kan så godt forstå, at hun slet ikke kan være noget passende selskab for Dem … Jeg ved, at De ikke holder af hende; hun har skrevet til os i Somersetshire, at De ikke holder af hende."

"Hvorledes? Har hun bagtalt os til sine venner!" råbte miss Brough (det var netop det, jeg ønskede at insinuere). "Når hun ikke kan lide os, skulle hun helst rejse sin vej."

"Hun *har* unægtelig også været her temmelig længe," sagde jeg, "og jeg er vis på, at hendes nevø og niece længes efter, at hun skal komme hjem … Men gå ikke, De kan måske være mig behjælpelig med *det*, jeg egentlig er kommet for."

Det, jeg var kommet for, var at lade det blive til åben krig imellem de to damer, hvorpå jeg ville appellere til mrs. Hoggarty og forestille hende, at hun ikke længere burde blive i et hus, hvor hun lå i skænderi med damerne … Krigen brød da også løs. – Miss Belinda affyrede det første skud ved at sige, at hun havde hørt, at mrs. Hoggarty havde bagtalt hende til sine venner. Men uagtet den unge dame til sidst styrtede ud af stuen som en furie og sagde, at hun ville forlade sin faders hus, hvis denne afskyelige kone blev der, sagde Deres kære tante blot: "Ha, ha, ha! Se mig til den lede lille trold; men jeg har Gud være lovet et ømt hjerte, og min religion sætter mig i stand til at tilgive hende. Jeg vil ikke forlade hendes udmærkede faders hus og derved bedrøve denne elskværdige og fortræffelige mand."

Jeg forsøgte så at appellere til mrs. Hoggartys ømme hjerte og sagde:

"Deres niece, mrs. Titmarsh, har i den sidste tid skrantet lidt, efter hvad Sam siger; hun ser dårlig ud – har kvalme om

morgenen, er nervøs og forknyt – symptomer, som man nok ved hvad betyder hos en ung kone."

Mrs. Hoggarty svarede, at hun havde nogle ganske udmærkede dråber, som hun ville sende mrs. Titmarsh, og som nok ville gøre hende godt.

Meget imod min vilje var jeg nu nødt til at rykke frem med mit sidste skyts, og jeg kan nu lige så godt sige Dem, hvad det var, Sam, da det nu er så længe siden."

"Mrs. Hoggarty," sagde jeg, "der er en sag, jeg må tale med Dem om, skønt Gud skal vide, jeg gør det nødigt. Jeg spiste i går hos Deres nevø og traf der en ung mand – en ung mand med meget løse principper, men som det ikke alene er lykkedes at forblænde Deres nevø, men også at gøre et vist indtryk på Deres niece, efter hvad jeg kunne se. Hans navn er Hoskins, og når jeg nu fortæller Dem, at han, der aldrig satte sin fod i huset, så længe De var der, har spist der seksten gange i løbet af tre uger, så kan De nok slutte Dem til resten."

Det hjalp! – Deres tante fløj op som en raket, og ti minutter efter sad hun i min vogn på vejen til London. – Nå, var det ikke et godt krigspuds?"

"Og De spillede dette puds på min kones bekostning, mr. Smithers?" sagde jeg.

"På Deres kones bekostning, men til gavn både for hende og Dem."

"Det er godt for Dem, at De er en gammel mand," sagde jeg, "og at den historie passerede for ti år siden, ellers kan det nok være, De ikke var sluppet så let."

Således kom mrs. Hoggarty tilbage til sine slægtninge, og det var grunden til, at vi lejede det hus i Bernard Street, som jeg

senere skal fortælle om.

10. Om Sams private affærer og om firmaet Brough & Hoff

Vi lejede et nydeligt hus i Bernard Street, Russell Square, min tante lod alle sine møbler komme fra landet, og så mange var der, at de godt kunne have fyldt to sådanne huse, hvilket jo var meget behageligt for os unge, da vi kun skulle betale transporten fra Bristol og hertil.

Da jeg bragte mrs. Hoggarty hendes renter for det tredje kvartal, og da jeg i fire måneder ikke havde rørt en skilling af hendes penge, gav hun mig 50 £ af de 80 og fortalte mig, at det var godt betalt i kost og logis, for sådan en stakkels gammel kone, der ikke spiste mere end en spurv.

Jeg har forresten en gang ude på landet set hende spise ni spurve i en eneste postej, men hun var rig, og jeg turde ikke klage. Når hun sparede 600 £ om året ved at leve hos os, så vidste jeg jo, at jeg engang ville få det alt sammen. Dermed trøstede Mary og jeg os og søgte at gøre det bedste ud af det; men det var ingen let sag at føre hus i Bernard Street og få det til at slå til med 470 £ om året, som jeg havde i indtægter. Og dog var jeg jo lykkelig ved at have så meget.

Idet mrs. Hoggarty forlod *The Rookery* i Smithers' vogn, kørte mr. Brough ind ad porten med fire skimler for, og jeg gad nok have set de to herrers ansigter, da den ene kørte bort med den andens bytte lige for næsen af ham.

Han kom for at besøge hende den næste dag, og han erklærede, at han ikke forlod huset, medmindre hun fulgte

med; at han havde hørt om sin datters uforskammede opførsel, og at han havde set hende hensmelte i tårer; – "i tårer og på knæ for at bede Gud tilgive hende." – Men mr. Brough var nødt til at forlade huset uden min tante, der havde en ganske anden grund til at blive, og som ikke tabte Mary af syne et eneste øjeblik, åbnede alle hendes breve og mistænkte hende i ét og alt. Mary fortalte mig ikke om alle disse kvaler før mange, mange år efter, men modtog altid sin mand med et smilende ansigt, når han kom hjem fra kontoret. Hvad stakkels Gus angik, så havde han fået en sådan skræk i livet, at han ikke en eneste gang havde næsen inden for vor dør, så længe vi boede der, men han spurgte altid til Mary, som han holdt lige så meget af som af mig.

Fra det øjeblik mrs. Hoggarty havde forladt mr. Brough, var han altid misfornøjet med mig; jeg kunne ikke gøre ham tilpas i nogen ting, og han irettesatte mig i alle de andre fuldmægtiges påhør, men en dag lod jeg ham på en høflig måde vide, at jeg ikke blot var en underordnet, men tillige en betydelig participant i forretningen, at jeg frabad mig hans evige udsættelser på mit arbejde, og at jeg ingen uforskammetheder tålte, hverken af ham eller af nogen anden. Han sagde, at det var den gamle historie, at han havde næret en slange ved sin barm, og at jeg opførte mig meget utaknemmelig, at han var vant til at lide uret af sine børn, og at han ville bede til Gud, at min synd måtte blive mig tilgivet. Et øjeblik før havde han skældt mig ud, som om jeg kunne have været hans skopudser; men jeg var bestemt på ikke længere at finde mig hverken i hans eller hans kones uartigheder. For min egen skyld var det

mig i grunden det samme, men jeg ville ikke have, at Mary skulle overses af dem, som de hidtil havde gjort.

Brough endte med at advare mig imod Hodge & Smithers.

"Tag Dem i agt for disse fyre," sagde han; "havde det ikke været for mig, ville disse blodsugere have opslugt hele Deres tantes formue; og da jeg til hendes bedste – hvilket De, stivnakke, ikke vil indse – ønskede at disponere over hendes landejendomme, havde hendes forretningsmænd den frækhed – den ukristelige frækhed – at forlange 10 procent i omkostninger for salget."

Der var muligvis noget sandt i dette, tænkte jeg, men når skælme bliver uenige, kommer de ærlige folk til deres ret, mente jeg, og jeg begyndte nu at mistænke både prokuratoren og direktøren for ikke at have rent mel i posen. Det var især med hensyn til min kones formue, at mr. Brough viste hestefoden frem, for da han som sædvanlig foreslog, at jeg skulle købe aktier for den i vort selskab, sagde jeg ham, at min kone var umyndig, og at hendes lille formue var uden for min rækkeevne; han blev rasende over dette, og efter Abednegos opførsel imod mig kunne jeg mærke, at jeg helt var faldet i unåde. Der vankede ingen fridage mere, ingen flere pengeforskud; tværtimod, embedet som privatsekretær med 50 £ om året blev annulleret, og jeg havde igen ikke mere end mine 250 £ årlig. Nå, hvad gjorde også det? Det var jo altid en god indtægt, og jeg gjorde min pligt og lo af direktøren.

Omtrent på den tid, i begyndelsen af året 1824, lukkede Jamaica-Ingefærøl-Selskabet butikken – eksploderede, som Gus udtrykte sig, med et knald! Patent-Pumpe-Selskabets aktier var faldet til 15 £, skønt der var indbetalt 65 £ på hver;

men vore egne aktier stod endnu stadig i højpris, og *West Diddlesex* knejsede så stolt som noget selskab i London. Roundhands beskyldning havde jo nok haft nogen indflydelse over for direktøren, han hentydede nemlig til bedrageri med hensyn til aktierne, men selskabet holdt endnu trofast sammen og stod så fast som en klippe.

For imidlertid at komme tilbage til tilstanden i Bernard Street, Russell Square, skal jeg berette, at min tantes gamle møbler opfyldte vore små stuer, og at min tantes uformelige gamle hakkebræt af et klaver, med krogede ben og med halvdelen af strengene sprunget, optog tre fjerdedele af den lille dagligstue. Her sad mrs. Hoggarty hele timer og spillede sonater for os fra lord Charlevilles tid og sang med en brusten stemme dertil, så at vi næsten ikke kunne bare os for latter.

Der var foregået en mærkværdig forandring i min tantes karakter i den senere tid, for mens hun ude på landet befandt sig rigtig vel iblandt honoratiores i landsbyen og var glad ved et lille teselskab kl. 6 og en skillings-whist bagefter, så ville hun i London aldrig spise før kl. 7, ville have en vogn to gange om ugen for at køre omkring i parken, og vendte og drejede alle sine gamle kjoler, garneringer og besætninger, så min stakkels lille Mary ikke kunne bestille andet den hele udslagne dag end sidde og modernisere det alt sammen. Mrs. Hoggarty anskaffede sig desuden en ny paryk og – jeg skammer mig næsten over at måtte tilstå det – optrådte med et par så røde kinder, som naturen aldrig nogensinde havde givet hende, og som gjorde, at alle beboerne i Bernard Street, hvor sligt endnu ikke var kommet i mode, forbavset stirrede på hende, hver gang hun viste sig. Så fandt hun også på, at vi skulle holde tjener i

liberi – en sekstenårs dreng, der blev iført et af de gamle liberier, hun havde bragt med fra Somersetshire, og som blev forsynet med nye opslag og krave og nye knapper, med Titmarsh'ernes og Hoggarty'ernes våben forenet, nemlig en krybende mejse og et vildsvin i panser og plade. Jeg fandt denne idé med liberiet og knapperne temmelig latterlig, skønt min familie virkelig er meget gammel. Men du gode Gud! hvilken lattersalve rungede der ikke i kontoret, da den lille tjener i det store liberi og med en umådelig stok i hånden kom ind og bragte mig et bud fra mrs. Hoggarty til *Hoggarty Castle*! Desuden blev alle breve bragt ind på en sølvbakke; hvis vi havde haft et lille barn, tror jeg bestemt, min tante også ville have haft det på sølvbakke, men der var lige så liden udsigt til denne mr. Smithers insinuation som til den anden, han var fej nok til at komme med. Tante og Mary spadserede hver dag op og ned ad New Road, fulgt af drengen med den store guldknappede stok, men trods hele denne paradering, og skønt tante altid talte om alle sine forbindelser, så vi aldrig en levende sjæl hele ugen igennem, og jeg tror næppe, der eksisterede et mere ensomt hus i hele London end vort.

Om søndagen plejede mrs. Hoggarty altid at gå i Saint Pancras' kirke, der lige for nylig var blevet bygget, og det lige så smukt som Covent Garden-teatret, og om eftermiddagen overværede hun regelmæssigt et gendøbermøde. Den dag havde Mary og jeg i det mindste for os selv, og vi plejede da gerne at sætte os hen ved hittebørnsasylet og høre på den smukke musik, og min lille kone morede sig da med at kaste skælmske blikke på de søde små børn – og det gjorde jeg da for den sags skyld også. Det var forresten først et år efter vort

bryllup, at hun fortalte mig noget, som jeg ikke vil omtale her, men som opfyldte os begge med den inderligste glæde.

Jeg erindrer, at hun fortalte mig det samme dag, som Muffe- og Pelskrave-Selskabet lukkede butikken, efter at det havde opslugt en kapital på 300.000 £, som der slet ingen sikkerhed var for med undtagelse af en traktat med nogle indianere, der senere dræbte selskabets agent. Nogle sagde endog, at der hverken eksisterede indianere eller en ihjelslagen agent, men at hele affæren var blevet opfundet af et hus i Crutchedfriars. Det gjorde mig umådelig ondt for den stakkels Tidd, der i løbet af et år havde mistet sine 20.000 £; jeg mødte ham i City den dag, og han så ud som et spøgelse. Han havde en gæld på 1000 £, fortalte han mig, og han talte om at skyde sig en kugle for panden; men foreløbig blev han dog kun arresteret og tilbragte en lang tid i fængslet i Fleet Street. Marys glædelige nyhed bragte mig imidlertid snart til at glemme både Tidd og Muffe- og Pelskrave-Selskabet.

Der indtraf nu andre omstændigheder i byen London, som tydede på, at vor chef var – lidt usikker. Tre af hans selskaber havde gjort fallit; fire andre var meget nær ved det, og ved et møde imellem direktørerne for West Diddlesex blev der vekslet så heftige ord, at flere af den faste stok trak sig tilbage; deres pladser blev udfyldt af mr. Broughs venner: Mr. Puppet, mr. Straw, mr. Query og andre hædersmænd. Brough & Hoff ophævede kompagniskabet, og mr. Brough sagde, at han havde mere end nok at gøre med at bestyre West Diddlesex Assurance-Selskabet, samt at han desuden havde i sinde efterhånden at trække sig ud af sine andre forretninger. Jeg må også sige, at bestyrelsen af vort selskab var mere end nok for

hvem som helst, selv fraregnet alle mr. Broughs parlamentariske pligter og de to og halvfjerds processer, der faldt ned over ham som direktør for alle de fallerede selskaber.

Måske er det stedet her at fortælle om alle de fortvivlede forsøg, mrs. Hoggarty gjorde på at introducere sig i det elegante selskabsliv. Underligt nok, og skønt lord Tiptoff på det bestemteste benægtede det, så vedblev hun at påstå, at hun var nær beslægtet med lady Drum, og aldrig så snart læste hun i "*Morning Post*", at Hendes Nåde var kommet til London med sine granddøtre, før hun bestilte den omtalte vogn og kørte hen og lagde kort i deres respektive hjem. På hendes kort stod der: "*Mrs. Hoggarty til Castle Hoggarty*", elegant trykt med gotiske bogstaver og mange sving og på vort: "*Mr. og mrs. S. Titmarsh*", hvilket hun havde bestilt i samme hensigt.

Hun havde gerne stormet lady Prestons dør og tiltvunget sig vejen op ad trappen trods alle Marys indsigelser, hvis tjeneren, der tog imod hendes kort, havde givet hende den ringeste opmuntring, men denne hædersmand, der formodentlig var blevet lidt betænkelig ved hendes besynderlige ydre, stillede sig foran døren og erklærede, at han havde den strengeste ordre til ikke at lade nogen fremmed komme ind til Hendes Nåde. Ved disse ord truede mrs. Hoggarty ud af karetvinduet og lovede ham, at det ikke skulle vare længe, før han fik rejsepas.

Fyren i det gule plys gav sig til at skoggerle, men skønt min tante skrev et højst indigneret brev til mr. Edmund Preston og klagede over hans tjeners uforskammethed, tog mr. Preston aldeles ingen notits af hendes brev, undtagen for så vidt som han sendte det tilbage og udbad sig for fremtiden at være fritaget for hendes utidige besøg.

Det var en munter dag for os, dengang min tante modtog dette brev; Salomon bragte det som sædvanlig ind på en sølvbakke, og da min tante så mr. Prestons segl og navn på brevet, udbrød hun triumferende: "Nå, Mary, hvad sagde jeg?" og hun væddede med min kone om, at det indeholdt en indbydelse til middag. Hun betalte rigtignok aldrig væddemålet, skønt hun tabte, men morede sig med at skænde på Mary hele dagen og sagde, at jeg var en rigtig ussel kujon, fordi jeg ikke øjeblikkelig gik hen og gav mr. Preston en ordentlig dragt prygl. Det ville have været en net historie! Jeg er vis på, jeg ville være blevet hængt ligesom den mand, der skød Perceval.

Jeg ville gerne med det samme tale lidt om de erfaringer med hensyn til den fornemme verden, som jeg, takket være mrs. Hoggartys udholdenhed, kom til at gøre, men heldigvis var lejlighederne ikke mange, og tidsrummet var heller ikke længere end omtrent et halvt årstid; desuden er det elegante selskabsliv så ofte blevet beskrevet af mangfoldige romanforfattere, hvis navn jeg ikke behøver at nævne, og som personligt har været i berøring med aristokratiet enten som medlemmer af adelige familier eller som tjenere eller som snyltegæster, og de forstår sig naturligvis langt bedre på det end sådan en ubetydelig ung kontorist fra et brand-assurance selskab.

Jeg må dog omtale vort eventyr i den store opera, hvor mrs. Hoggarty endelig en aften ville have os hen. Ude i vestibulen, hvor man efter forestillingen venter på sin vogn (vor lille Salomon gjorde en god figur, kan De tro, med sin store stok, iblandt de andre herrer med fangsnore og galoner) styrtede

mrs. Hoggarty hen til gamle lady Drum, som jeg havde vist hende, og ville gøre sit familieskab gældende. Men lady Drums hukommelse var kun god, når det behagede hende, og hun havde aldeles glemt, at hun nogensinde havde været i familie med Hoggarty'erne og Titmarsh'erne. I stedet for at genkende os kaldte hun mrs. Hoggarty en "ækel kælling" og råbte så højt, hun kunne, på en politibetjent.

Denne og lignende krænkelser bragte min tante til at indse denne slette verdens store forfængelighed og lod hende søge alvorligere selskab. Hun stiftede mange værdifulde bekendtskaber i kirken og fornyede der bekendtskabet med sin gamle ven fra *The Rookery*, mr. Grimes Wapshot. Vi vidste dengang ikke noget om den samtale, han havde haft med mr. Smithers, og Grimes fandt sig ikke foranlediget til at gøre os bekendt med den; men skønt jeg fortalte mrs. Hoggarty, at hendes yndlingsprædikant havde været dømt for falsk, svarede *hun*, at hun anså hele den historie for en nedrig bagvaskelse, og *han* svarede ved at sige, at Mary og jeg befandt os i et beklagelsesværdigt mørke, og at vi uden al tvivl engang ville synke ned i et vist bundløst svælg, som han lod til at vide god besked om.

Efter den nævnte gejstlige herres ledelse og råd trådte hun nogen tid efter helt ud af St. Pancras-kirken, – "sad under ham," som man udtrykker sig, regelmæssigt tre gange om ugen, – begyndte at tage sig af de fattiges omvendelse i Bloomsbury og St. Giles og syede børnetøj til at uddele iblandt disse forvildede stakler. Men hun syede intet til mrs. Sam Titmarsh, der nu ikke kunne skjule længere, at hun snart ville komme til at trænge til det, hvorimod hun lod Mary selv (og min moder og

mine søstre i Somersetshire) sørge for det nødvendige til den kommende begivenhed, og jeg er endda ikke vis på, om hun ikke syntes, vi handlede urigtigt i at gøre disse forberedelser, da hun altid plejede at sige, at man skulle lade hver dag sørge for sig selv. Pastoren drak imidlertid adskillige toddyer hos os og spiste oftere til middag hos os, end stakkels Gus nogensinde havde gjort. Men jeg havde for øvrigt kun dårlig tid til at beskæftige mig med ham og hans færden, for jeg befandt mig på den tid i temmelig trykkende omstændigheder, og både i mit private og i mit offentlige liv var jeg en plaget mand. Mrs. Hoggarty havde jo rigtignok givet mig 50 £, men deraf skulle jeg betale postbefordring fra Somersetshire, hele transporten af hendes bohave fra landet, lade huset male, tapetsere og belægge med tæpper, betale al den spiritus, som præsten og hans venner drak (for denne hædersmand påstod, at han ikke kunne tåle Rosolio) og til syvende og sidst sørge for alle de tusinde udgifter, som en husholdning i London førte med sig; og just på den tid, da jeg var i den allerstørste forlegenhed for penge, kom der en regning fra madame Mantalini, en ditto fra Howell & James, en ditto fra baron von Stiltz og en ditto fra mr. Polonius for indfatningen af diamantnålen. Alle disse regninger kom i samme uge, hvilket de jo altid har tilbøjelighed til at gøre, og tænk Dem min forbavselse, da jeg præsenterede dem for mrs. Hoggarty, og hun så sagde:

"Det er godt for dig, min dreng, at du har sådan en smuk årlig indtægt; hvis du har lyst at bestille klæder og juveler i de bedste butikker, så må du også betale dem selv; du må ikke vente, at jeg skal opmuntre din hang til overdådighed eller give

dig en eneste skilling mere end den bestemte sum, jeg betaler for kost og logi."

Hvorledes kunne jeg fortælle Mary om mrs. Hoggartys opførsel i den tilstand, den lille stakkel var i?

Og skønt sagerne stod slemt nok hjemme, så så det dog endnu mere broget ud på kontoret. Det var ikke blot Roundhand, men også Highmore, der gik sin vej; Abednego blev første fuldmægtig, og en dag kom gamle Abednego op på kontoret og blev vist ind i chefens private værelse. Da han kom ud derfra, gik han rystende, skændende og bandende ned ad trappen; han havde lige begyndt på at holde en tale til de forsamlede fuldmægtige, da mr. Brough kastede et bønfaldende blik på ham og med udråbet "Vent til på lørdag" fik ham til at gå.

Om lørdagen forlod Abednego *junior* kontoret for bestandig, og jeg rykkede op til nummer et med 400 £ om året. Det var også en uheldig uge for kontoret. Om mandagen, da jeg for første gang indtog min plads ved hovedpulten og gjorde min ret gældende til at være den første, der tog fat på aviserne, faldt mine øjne straks på: "**Forfærdelig ildebrand i Houndsditch!** Fuldstændig ødelæggelse af mr. Meshachs lakfabrik og mr. Shadrachs klædelager. Et oplag af det fineste hollandske lak til en værdi af 20.000 £ blev på et øjeblik fortæret af flammerne, og hos mr. Shadrach lå der 40.000 kavaleriuniformer, der lige var blevet færdige, og som ligeledes blev et bytte for ilden."

Begge disse jøder, som mr. Abednego stod i forbindelse med, havde assureret hos os til den fulde værdi af deres tab. Ulykken var opstået ved en drukken irsk vægters uforsigtighed; han havde væltet en flaske whisky i mr. Shadrachs lager, og derpå havde han tændt et lys for at se efter den udstrømmende

spiritus. Manden blev af sine foresatte bragt op på vort kontor og var *endnu dengang* i en meget beruset tilstand, hvilket vi alle kunne bevidne.

Som om dette ikke var nok, læste jeg i listen over de døde borgmester Pastas navn; – vi plejede at kalde ham Calli-Pasta – han var assureret hos os for 5000 £ Og nu indså jeg så godt det rigtige i Gus' bemærkning: at livsforsikrings-selskaber trives udmærket de første par år, men at det kniber betydeligt, når først de assurerede individer begynder at dø.

Disse jøde-ildebrande var det tungeste slag, vi havde haft; for uagtet Waddingley bomuldsfabrikkerne brændte i 1822, og selskabet derved mistede 80.000 £, og uagtet Patent-Herostrat-Svovlstikke-Fabrikken eksploderede samme år og medførte et tab af 14.000 £, var der dog dem, der sagde, at tabet ikke var nær så betydeligt, som man fra først af havde troet, ja man påstod endog, at selskabet havde brændt de omtalte etablissementer, blot som en reklame. Men hvorvidt det er sandt, skal jeg ikke kunne sige.

I modsætning til os unge, der var ligesom forstenede af rædsel, kom mr. Brough kørende med sine fire heste og lo og spøgte med en af sine venner, idet han trådte ind i kontoret.

"Mine herrer!" Sagde han, "De har formodentlig læst aviserne og har altså set et avertissement, der i høj grad bedrøver mig, jeg sigter til den fortræffelige Pastas død, men hvis noget skal kunne trøste mig over tabet af denne udmærkede mand, så er det tanken om, at hans enke og børn på slaget elleve på lørdag får udbetalt 5000 £ af min ven mr. Titmarsh, der nu er første fuldmægtig her. Hvad den ulykke angår, der har ramt messrs. Meshach og Shadrach, så kan den ikke forvolde nogen sorg;

næste lørdag, så snart enkelthederne ved deres tab bliver kendt, vil min ven Titmarsh have at udbetale dem fyrre, halvtreds, firs, ja hundrede tusinde pund – alt efter størrelsen af deres tab. De vil i det mindste blive trøstet, og uagtet udlægget naturligvis vil blive temmelig betydeligt, så kan vi dog bestride det, mine herrer … John Brough vil selv kunne bestride det, uden at det vil være videre føleligt; vi må lære at finde os i modgang såvel som i medgang og altid optræde som mænd."

Mr. Brough sluttede med nogle hentydninger, som jeg finder det mere passende ikke at omtale her, for at tale om Himlen i forbindelse med verdslige sager har altid forekommet mig lidt vanhelligt; og at kalde den til vidne på usandheder, som de skinhellige gør, er en så stor synd, at man ikke engang bør hentyde til det.

På en eller anden ubegribelig måde fandt mr. Broughs tale vej til aftenaviserne; jeg siger ubegribelig, for ingen af os forlod kontoret, før aviserne var bragt ud om aftenen. Men talen stod der imidlertid, og skønt Roundhand skal have erklæret på Børsen, at der vist ikke ville blive udbetalt en skilling af borgmester Pastas penge, blev pengene dog udbetalt af mig til mrs. Pastas forretningsmand, og Roundhand tabte sit væddemål.

Vil De vide, hvorledes pengene blev bragt til veje? Da der nu er gået mere end tyve år, siden denne begivenhed fandt sted, og da det tjener til ros for to mennesker, der nu er døde og borte, synes jeg, det ikke kan skade, at jeg fortæller det.

Som den første på kontoret var jeg nødt til ofte at være til stede i Broughs værelse, og det lod til, at han på ny var stemt for at gøre mig til sin fortrolige.

"Titmarsh, min unge ven," sagde han en dag til mig efter at have set mig stift ind i øjnene, "har De nogensinde hørt, hvorledes det gik den store mr. Silberschmidt i London?"

Det havde jeg naturligvis hørt. Mr. Silberschmidt, sin tids Rothschild (jeg har endog hørt, at bemeldte herre fra begyndelsen var kommis hos Silberschmidt) troede en dag, at han ikke kunne opfylde sine forpligtelser og tog sig selv af dage; hvis han blot havde levet til klokken fire samme dag, så ville han have vidst, at han ejede 400.000 £.

"Sandt at sige, Titmarsh," fortsatte mr. Brough, "så befinder jeg mig i samme kasus som Silberschmidt. Min forrige kompagnon Hoff har udstedt veksler i firmaets navn til et uhyre stort beløb, og jeg har været nødt til at honorere dem; jeg er blevet indviklet i fjorten processer i anledning af det fordømte ingefærøl-selskab, og hele gælden er blevet væltet over på mine skuldre på grund af min bekendte rigdom. Med mindre jeg vinder tid, kan jeg ikke betale, og enden på historien er, at hvis jeg ikke kan skaffe 5000 £ til veje før på lørdag, er vi fallit."

"Hvorledes! West Diddlesex-selskabet skulle gå fallit?" sagde jeg og tænkte på min stakkels moders livrente. "Umuligt! Vor forretning er jo glimrende!"

"Vi må have 5000 £ til på lørdag, og vi er reddet; hvis De kan og vil, så se at skaffe mig dem, og jeg vil give Dem 10.000 £ senere."

Jeg lovede endnu engang at bede mrs. Hoggarty om penge, og det lod til, at hun ikke var uvillig til at lade ham få dem. Jeg sagde dette til ham; og samme dag besøgte han hende, hans kone besøgte hende, hans datter besøgte hende, og Broughs med fire heste forspændte ekvipage sås endnu engang foran vor

bolig. Men mrs. Brough var en dårlig diplomat, og i stedet for at behandle sagen fra et overlegent standpunkt brast hun i gråd, kastede sig på knæ for mrs. Hoggarty og besvor hende at redde hendes elskede John. Denne adfærd opvakte pludselig min tantes mistanke, og i stedet for at låne dem pengene skrev hun til mr. Smithers, at hun straks måtte tale med ham, befalede mig at udbetale hende de 3000 £, som hun havde indskudt, kaldte mig en bedrager og en hjerteløs spekulant og endte med at sige, at jeg var årsag i hendes ruin.

Hvorledes skulle mr. Brough få pengene? Nu skal De høre. Da jeg en dag stod inde i hans værelse, bragte gamle Gates, portneren fra Fulham, ham 1200 £ fra pantelåneren mr. Balls. "Missus" havde sagt, at han skulle bringe sølvtøjet hen til mr. Balls, og da han havde afleveret pengene til mr. Brough, famlede han i sine lommer og trak til sidst en fem punds-seddel frem, som han sagde, hans datter Jane havde sparet sammen i sin kondition, og bad mr. Brough, om han ville give ham en aktie til i selskabet: "Han turde dø på, at det endnu ville gå godt." Og da han havde hørt herren og fruen gå og jamre og klage sig nede i haven og sige, at for nogle lumpne pund ville en af de største formuer i Europa gå tabt, så tænkte han og hans kone, at de ville hjælpe det bedste herskab, der nogen sinde havde levet på Jorden, med hvad de kunne.

Dette var indholdet af Gates' tale, og mr. Brough trykkede hans hånd og tog imod de fem pund, idet han sagde:

"Denne fempunds-seddel, Gates, skal blive det bedste udlæg, De nogensinde i Deres liv har gjort."

Og jeg tvivler ikke om, at det forholdt sig således – men det var i Himlen, at stakkels gamle Gates kom til at hæve renterne

af sit lille bidrag.

Dette var imidlertid ikke alt. Mrs. Broughs søster miss Dough, der havde levet på en spændt fod med direktøren lige fra det øjeblik, han var blevet en stor mand, kom op på kontoret med en fuldmagt og sagde:

"John! – Isabella har været hos mig i morges og sagt, at du trængte til penge; jeg bringer dig derfor mine 4000 £; det er alt, hvad jeg ejer, John, og det er min bøn til Gud, at det må bidrage til at hjælpe dig og min kære søster, der altid har været den kærligste søster imod mig – indtil for nogen tid siden."

Og hun lagde papiret fra sig, og jeg blev kaldt ind for at være vidne; og Brough fortalte mig med tårer i øjnene hvad hun havde sagt, for han bemærkede, at han jo kunne stole på mig. Det var på den måde, jeg kom til at være til stede ved Gates' samtale med sin herre, for han kom lige straks efter. Den brave mrs. Brough! Hvor hun arbejdede for sin mands skyld! Fortræffelige og elskværdige kone! Du havde et trofast hjerte og fortjente en bedre skæbne! Men hvad nytter det at tale således? Konen tror den dag i dag, at hendes mand er en engel, og hun holder tusinde gange mere af ham på grund af hans ulykker.

Om lørdagen blev, som tidligere bemærket, mrs. Pastas forretningsmand betalt.

"Bryd Dem blot ikke om Deres tantes penge, min unge ven Titmarsh. Bryd Dem ikke om, at hun har inddraget sine penge; De er et skikkeligt ungt menneske, og De har aldrig sagt et ondt ord om mig som de andre slyngler dernede. Jeg håber endnu at kunne gøre Deres lykke."

Næste uge da jeg en dag sad og drak te sammen med min kone, mr. Smithers og mrs. Hoggarty, bankede det stærkt på døren, og en herre ønskede at tale med mig. Jeg tog imod ham i dagligstuen. Det var mr. Aminadab fra Chancery Lane; han arresterede mig som aktiehaver i West Diddlesex Assurance-Selskabet, ifølge begæring af von Stiltz, skrædder og klædehandler i Conduit Street.

Jeg lod mr. Smithers kalde ind og bad ham for Guds skyld ikke sige et ord til Mary om det.

"Hvor er Brough?" spurgte mr. Smithers.

"Han?" sagde mr. Aminadab. "Ih, han spiste frokost i Calais i morges."

11. Hvori det viser sig, at en mand kan eje en diamant-brystnål og dog være i stor forlegenhed for at få middagsmad

Hin skæbnesvangre lørdag aften blev jeg altså kørt bort fra mit hyggelige hjem og min søde lille kone, som jeg overlod til mr. Smithers at trøste, så godt han kunne. Han sagde, at jeg på forretningens vegne var nødt til at gøre en rejse, og min stakkels lille Mary pakkede en vadsæk, bandt et tørklæde om min hals og bad min ledsager passe på, at vinduerne var lukket, hvilket den grinende slyngel lovede. Vor rejse var ikke lang; den kostede kun en shilling, og jeg blev sat af i Cursitor Street, Chancery Lane. Huset, vognen holdt foran, var et ud af et dusin, der benyttedes på samme måde.

Intet menneske, han være nok så rig, kan gå forbi disse skumle huse uden at gyse. Vinduerne til gaden var forsynet med jernstænger, og på en smudsig dør var der en skinnende messingplade, hvorpå der stod at læse, at her boede "*Aminadab, Under-Sheriff for Middlesex*". En lille rødhåret jøde åbnede døren og tog imod mig og min bagage.

Så snart vi var kommet inden for døren, låsede han den, og jeg befandt mig foran en anden stor dør, der også var aflåset; vi

gik igennem den og stod i en forstue.

Jeg behøver ikke at beskrive den; den ligner på en prik ti tusinde andre sådanne forstuer i den skumle by London. Der var en smudsig gang og en smudsig trappe, og fra gangen førte der to smudsige døre ind til to smudsige værelser, som havde tykke jernstænger for vinduerne, men alligevel i det hele et udseende af en ubehagelig elegance, som jeg endnu kan blive ganske uhyggelig til mode ved at tænke på. På væggene hang der en mængde skrigende skilderier i forfaldne rammer, (hvor forskellige fra min fætter Michael Angelos [Note 1)] udmærkede præstationer), på kaminen stod der store franske ure, vaser og lysestager, på buffeterne uhyre store bakker af plet fra Birmingham, for mr. Aminadab arresterede ikke blot dem, der ikke kunne betale penge, men han lånte endog til dem, der kunne, og han havde allerede på forretningens vegne solgt og købt disse genstande mangfoldige gange. Det blev bestemt, at jeg skulle have et af gårdværelserne til sovekammer, og mens en smudsig jødepige redte en lille smudsig seng, (ve den, der skulle sove i den), blev jeg budt ind i dagligstuen, hvor mr. Aminadab bad mig ikke at være forknyt og sagde, at nu skulle vi straks spise til middag med et selskab, der lige var ankommet. Jeg brød mig ikke om middagsmad, men jeg var glad over ikke at være alene, indtil Gus, som jeg havde sendt bud efter, kom.

I dagligstuen traf jeg, kl. otte om aftenen, fire herrer, der lige skulle til at gå til bords. Til min forbavselse genkendte jeg mr. B., en rigtig modeherre, der for en halv time siden var ankommet med postbefordring, ledsaget af mr. Lock, en betjent fra Horsham-fængslet. Mr. B. var blevet arresteret på følgende måde: Han var en letsindig, men godmodig ung herre,

og havde underskrevet veksler til et temmelig betydeligt beløb for en af sine venner, et ungt menneske af god familie og uplettet rygte, der havde ladet ham endossere dem, efter mange indstændige bønner og dyre eder. Da den unge mr. B. havde endosseret vekslerne, glemte han med sædvanlig letsindighed det hele, og det må hans ven vist også have gjort; for i stedet for at være i London til den bestemte tid for at betale ham pengene, rejste den omtalte herre udenlands og antydede ikke med et eneste ord til mr. B., at vekslerne ville falde tilbage på ham. Sidstnævnte unge herre lå på den tid syg i Brighton af feber; han blev lige taget ud af sengen af en betjent, og på en regnfuld dag blev han bragt til Horsham-fængslet; da han var kommet lidt til kræfter, blev han ført til London til mr. Aminadabs bolig, hvor jeg traf ham. Det var en bleg, mager, godmodig, men fortabt ung mand; han lå på en sofa, og det var ham, der havde bestilt den middag, som jeg var blevet indbudt til. Det gjorde mig ubeskrivelig ondt at se ham; det var umuligt andet end at bemærke, at hans timer var talte.

Mr. B. har egentlig slet intet at gøre med denne fortælling, men jeg kan ikke lade være at omtale ham, da jeg netop så ham. Han sendte bud efter sin prokurator og sin doktor. Den første ordnede hans anliggender med fogeden, den sidste tog sig af hans andre jordiske affærer; han kom aldrig helt til kræfter mere, og et par uger efter var han død. Skønt denne begivenhed fandt sted for mange år siden, skal jeg aldrig glemme den, så længe jeg lever, og jeg ser tit og ofte årsagen til mr. B.s død ride omkring i parken som en velstående herre, eller hænge ud af vinduet i klubben med en mængde venner og sikkert også med et godt rygte. Mon den mand sover roligt om natten, og mon

han spiser med god appetit? Mon han har udbetalt mr. B.s arvinger den sum, som denne betalte for ham og døde for?

Da mr. B.s historie ikke har noget at gøre med min, og da jeg blot har indflettet den her for moralens skyld, så behøver jeg jo egentlig heller ikke at omtale den middag, som denne herre indbød mig til i arresthuset i Cursitor Street, men jeg gør også dette for moralens skyld, og mine læsere må derfor høre, hvad denne middag bestod af.

Der var fem gæster og tre sølvterriner med suppe, nemlig skildpaddesuppe, oksehalesuppe og kråsesuppe. Dernæst kom der et stort stykke laks, også anrettet på sølv, stegt gås, stegt lammeryg, vilde fugle og al slags dessert. Således kan man leve i et arresthus, når man har lyst til det, og ved det måltid (som jeg ikke rørte en bid af, så bedrøvet var jeg) traf min ven Gus mig, da han efter min opfordring kom for at besøge mig.

Gus, der aldrig før havde været i et fængsel, og som rent tabte modet, da den rødhårede unge Moses åbnede og lukkede de mangfoldige jerndøre for ham, blev aldeles målløs af forbavselse, idet han opdagede mig bag ved en flaske rødvin i et værelse, der strålede af forgyldte lamper; gardinerne var trukket for, så at man slet ikke kunne se jernstængerne for vinduerne, og mr. B., mr. Lock, retsbetjenten fra Brighton, mr. Aminadab og en anden rig herre af samme håndtering og religion som han sad og passiarede så muntert og så lige så hæderlige ud som hvilke som helst andre store mænd i landet.

"Lad ham komme ind," sagde mr. B., "hvis han er en ven af mr. Titmarsh, for jeg har, ta' mig Fanden, nok lyst til at se en rigtig filur. Ved De hvad, mr. Titmarsh, De er en af de mest udspekulerede i hele London; De har overtrumfet selve Brough;

han ser ud, som han havde en ræv bag øret, men de ser ud som den personificerede ærlighed."

"Et rigtigt jern!" sagde Aminadab, idet han blinkede og udpegede mig til sin ven Jehoshaphat.

"Det kan nok være!" sagde Jehoshaphat.

"Han sidder for tre hundrede tusinde pund," sagde Aminadab, "han var Broughs højre hånd, og så er han ikke mere end treogtyve år."

"Deres skål, mr. Titmarsh!" sagde mr. Lock i et udbrud af beundring, "Deres skål, og gid De må have lykken bedre med Dem en anden gang."

"Bah! Han er god nok!" sagde Aminadab. "Lad ham bare være, som han er."

"Hvad skal alt dette sige!" råbte jeg i højeste grad forbavset. "De har jo arresteret mig for 90 £."

"Ja, men De skylder omtrent en halv million –, og det ved De også meget godt … Jeg regner slet ikke de lumpne butiksregninger … Jeg mener Broughs forretning. Det er en slem historie, men den klarer De vel nok. Vi kender Dem, og jeg tør dø på, at når De er sluppet igennem retten, så kommer mrs. Titmarsh nok frem med en pæn lille formue."

"Ja, mrs. Titmarsh har en lille formue," sagde jeg. "Og hvad så?"

De tre herrer brast ud i en skingrende latter, sagde, at jeg var "en snu fyr" – "en ægte filur", og brugte lignende udtryk, som jeg for øvrigt ikke rigtig forstod dengang, men hvis betydning jeg bagefter kunne tænke mig, for de antog mig for at være en udlært skurk og troede, at jeg havde bedraget West Diddlesex-

selskabet og sat pengene fast på min kones navn for at sikre mig dem.

Det var midt i denne samtale, at Gus trådte ind, og da han fik øje på mig, gav han sig til at fløjte.

"Tag plads!" sagde mr. B. "Tag plads og væd fløjten … De er nok den samme, der fløjtede for Moses! … Hejda, Dab, bring en frisk flaske vin til mr. Hoskins!"

Og før Gus rigtig vidste, hvor han egentlig var, sad han og drak Clos-Vougeot for første gang i sit liv.

Efter at måltidet var til ende, gik Gus og jeg ind på mit værelse for at tale om mine affærer. Med hensyn til mit ansvar som aktiehaver i West Diddlesex-selskabet var jeg slet ikke urolig; for skønt sagen i begyndelsen forvoldte mig lidt bekymring, så vidste jeg, at jeg jo slet ikke var aktiehaver, og at min tante desuden havde indkaldt sine aktier, så at jeg følgelig var uden ansvar. Men det var mig meget ubehageligt at tænke på, at jeg skyldte henved hundrede pund bort til handlende, som mrs. Hoggarty for det flestes vedkommende havde anbefalet mig; og da hun havde lovet at være ansvarlig for deres regninger, besluttede jeg at skrive hende til, erindre hende om hendes løfte og på samme tid bede hende om at betale min gæld til mr. Von Stiltz, som var årsag til, at jeg var blevet arresteret, og hvilken gæld jeg havde pådraget mig, rigtignok ikke efter hendes ønske, men efter mr. Broughs.

Jeg skrev derfor til hende og bad hende betale det alt sammen for mig, og jeg glædede mig ved tanken om, at jeg på mandag morgen igen skulle være hos min søde lille kone. Gus tog brevet med sig og lovede at aflevere det i Bernard Street, lige efter kirketid, og at passe på, at Mary ikke skulle få noget at vide om

den pinlige stilling, jeg befandt mig i. Klokken var næsten tolv, da vi skiltes, og jeg prøvede på at sove, så godt det var mig muligt, i den ækle lille seng i mr. Aminadabs bageste stue.

Om morgenen skinnede solen klart, jeg hørte kirkeklokkerne ringe, og jeg længtes ret efter at spadsere min sædvanlige søndagstur med min kone; men der var tre jerndøre imellem mig og friheden og jeg kunne ikke gøre andet end læse mine bønner for mig selv og spadsere frem og tilbage i baggården. Denne gård var akkurat som et bur, med store jerngitre helt omkring, og her var det, at mr. Aminadabs fangne fugle trak frisk luft.

De havde set mig sidde og læse i min bønnebog i vinduet, og de brast alle sammen ud i en skoggerlatter, da jeg kom ud i fugleburet. En af dem brølede Amen, så snart jeg viste mig, en anden kaldte mig et rigtigt hængehoved, og en tredje undrede sig over, at jeg *allerede* gad læse i min bønnebog.

"Hvornår mener De da?" sagde jeg til fyren, der var hestehandler og en rigtig rå person.

"Jeg mener, når De skal hænges, unge skinhellige mand … Men det er altid den samme historie med Broughs folk. Jeg havde engang fire skimler, som jeg ville sælge ham, men han kunne hverken se på dem hos Tattersall eller tale om dem, fordi det var søndag."

"Fordi der findes hyklere," sagde jeg, "så behøver gudsfrygt da ikke at være anset som slet, og når mr. Brough ikke ville handle med Dem på en søndag, så gjorde han kun sin pligt."

De lo endnu mere over denne irettesættelse og anså mig åbenbart for at være en stor forbryder. Jeg var glad over, at Gus og Smithers kom og befriede mig fra deres selskab. De så begge

meget lange ud i ansigtet. De blev ført ind på mit værelse, og uden at jeg havde givet ordre til det, bragte mr. Aminadab en flaske vin og nogle småkager, hvilket jo var meget venligt af ham.

"Drik et glas vin, mr. Titmarsh," sagde Smithers, "og læs dette brev. Det var en net billet, De i morges skrev til Deres tante, og her bringer jeg svaret."

Jeg drak vinen og rystede en lille smule, mens jeg læste følgende:

> Højstærede!
> Hvis De, fordi De vidste, at jeg havde i sinde at efterlade Dem min formue, havde til hensigt at myrde mig for desto hurtigere at komme i besiddelse af den, så bliver De narret. Deres slethed og utaknemmelighed ville have dræbt mig, hvis jeg ikke ved en barmhjertig Himmels nåde havde kunnet søge trøst andre steder.
>
> Næsten i et helt år har jeg levet som en martyr for Dem. Jeg opgav alting – mit lykkelige hjem på landet, hvor enhver havde agtelse for navnet Hoggarty; mit kostbare indbo, mine vine, mit sølvtøj, glas og porcelæn; jeg bragte det alt sammen hertil for at gøre Deres hjem lykkeligt og respektabelt. Jeg fandt mig i alle mrs. Titmarsh's luner og uartigheder, jeg opofrede mig helt og holdent; jeg opgav det bedste selskab i landet, som jeg ellers havde været vant til, for at blive hjemme hos Dem og for om muligt at sætte en pind for al den overdådighed, som jeg vidste til sidst ville blive Deres ruin. Jeg har aldrig i mit liv set sådan en overdådighed; der blev ødslet med smør, som om det havde været snavs, kul fløj om til alle sider, lys blev tændt i

begge ender, te og kød ligeså; slagterens regning her i huset var så stor, at seks familier mageligt kunne have levet af den.

Og nu har De til sidst den frækhed – efter at Deres synder omsider har bragt Dem i fængsel – at bedrage mig for 3000 £, at berøve Deres moder en elendig lille sum, der var den stakkels kones alt (hun vil dog ikke føle sit tab nær så meget som jeg, da hun jo næsten har været tiggefærdig hele sit liv), at pådrage Dem en gæld, som De ikke kan betale, og De vidste meget godt, at Deres jammerlige indtægter var aldeles utilstrækkelige til at tillade Dem på en sådan ekstravagance – og så at komme til mig og forlange, at jeg skal betale Deres gæld! Nej!! Det er mere end nok, at Deres moder må ind under fattigvæsenet og, at Deres kone skal blive nødt til at feje gaden, *jeg* vil dog i det mindste kunne trække mig tilbage med nogle af de behageligheder, som min rang berettiger mig til. Møblerne her i huset tilhører mig, og da jeg formoder, De må synes, at Deres kone meget godt kan sove på gaden, så vil jeg blot sige Dem, at jeg flytter alting bort i morgen.

Mr. Smithers kan fortælle Dem, at jeg havde haft i sinde at efterlade Dem hele min formue, men at jeg i morges i hans nærværelse rev mit testamente i tusinde stykker, og hermed ophæver jeg enhver forbindelse med Dem og hele Deres tiggefærdige familie.

Susan Hoggarty.

P.S. Jeg nærede en slange ved min barm, og *den stak mig*.

Da jeg havde læst dette brev til ende, blev jeg så rasende, at jeg næsten helt glemte den ulykkelige tilstand, jeg var i, og den fuldstændige ødelæggelse, der svævede over mig.

"Hvor det var dumt af Dem, Titmarsh, at skrive det brev," sagde mr. Smithers. "De har lavet en strikke til Deres egen hals – mistet en smuk formue og fraskrevet Dem fem hundrede pund om året. Min klient, mrs. Hoggarty, bragte selv testamentet ned i stuen og kastede det i ilden lige for næsen af os."

"Hvor det var heldigt, at din kone ikke var hjemme," tilføjede Gus. "Hun gik i morges i kirke med doktor Salts familie og sendte bud hjem, at hun blev hos dem hele dagen. Hun er altid gladest, når hun ikke er sammen med mrs. Hoggarty."

"Hun vidste aldrig, fra hvad kant vinden blæste," sagde mr. Smithers. "De skulle også have ventet, til Hendes Nåde var i bedre humør, og have lånt pengene af andre imens. Jeg havde næsten fået hende forsonet med hendes tab i dette fordømte selskab. Jeg viste hende, hvorledes jeg havde reddet hendes øvrige formue fra at falde i kløerne på denne Brough, der ellers ville have opslugt den på et par dage, den slyngel! Og hvis De blot havde overladt det til mig, mr. Titmarsh, så skulle jeg nok have forsonet Dem med mrs. Hoggarty, jævnet alle vanskeligheder for Dem og selv have lånt Dem de lumpne penge."

"Ville De?" sagde Gus, "De er en knop!" Og han greb Smithers' hånd og klemte den så stærkt, at prokuratoren fik tårer i øjnene.

"Ædle mand!" sagde jeg; "låne mig penge, på samme tid som De vidste, i hvilken tilstand jeg befandt mig, og at jeg ikke var i

stand til at betale Dem."

"Ja, min gode ven," sagde mr. Smithers, "se, det er knuden. Jeg sagde, jeg *ville* have lånt Dem pengene, og det ville jeg også have gjort, men rigtignok til mrs. Hoggartys erklærede arving, for der er intet, der glæder Bob Smithers så meget, som at kunne gøre folk en tjeneste. Det ville have været mig en sand glæde at have gjort det, og jeg ville ikke have forlangt andet end en kvittering fra bemeldte fortræffelige dame … De har vel nu ingen sikkerhed at byde."

"Ikke den allerringeste."

"Og uden sikkerhed kan De ikke vente at få penge tillåns … Det kan De naturligvis ikke … De er en mand af verden, mr. Titmarsh, og jeg kan mærke, vi har de samme anskuelser."

"Men der er jo hans kones formue," sagde Gus.

"Kones formue? Bah! Mrs. Sam Titmarsh er umyndig og kan ikke røre en skilling. Nej, nej, nej, jeg kan ikke underhandle med umyndige … Men det er sandt! Deres moder ejer jo et hus og en butik i vor landsby. Skaf mig en sikkerhed i dem."

"Det vil jeg aldrig," sagde jeg. "Min moder har allerede lidt nok for min skyld og har desuden mine søstre at sørge for; De må love mig, mr. Smithers, ikke at sige et ord til hende om den stilling, jeg for øjeblikket befinder mig i."

"De taler som en mand af ære," sagde mr. Smithers, "og De kan stole på mig. Jeg vil gøre endnu mere. Jeg vil gøre Dem bekendt med et hæderligt firma her, mine agtværdige venner messrs. Higgs, Biggs og Blatherwick, som jeg er vis på vil gøre, hvad de kan, for at tjene Dem … Og hermed vil jeg sige Dem farvel."

Med disse ord tog mr. Smithers sin hat og gik. Senere erfarede jeg, at han efter en samtale med min tante forlod London samme aften.

Jeg bad min trofaste Gus om så snart som muligt at fortælle det hele til min kone, da jeg var bange for, at min tante ellers skulle gøre det. En time efter kom han åndeløs løbende tilbage og fortalte, at mrs. Hoggarty havde pakket alle sine kasser og kufferter og var kørt sin vej. Da vi vidste, at min stakkels lille Mary ikke kom tilbage før om aftenen, blev Hoskins hos mig hele dagen og gik først bort klokken ni om aftenen for at meddele hende den bedrøvelige efterretning.

Klokken ti hørtes der en stærk ringen på den yderste dør, og et øjeblik efter lå min stakkels lille pige i mine arme. Gus Hoskins sad i en krog og hulkede, og jeg gjorde mit bedste for at trøste hende.

Næste morgen blev jeg beæret med et besøg af mr. Blatherwick, som, da han hørte, at jeg kun havde tre guineas i lommen, rent ud sagde mig, at prokuratorer kun levede af honorarer. Han rådede mig til at forlade Cursitor Street, da opholdet der var meget kostbart. Mens jeg sad og melankoliserede, kom min kone. (Det var med nød og næppe, vi havde fået hende til at forlade mig den foregående aften).

"De rædsomme mennesker kom allerede klokken fire i morges," sagde hun; "fire timer, før det blev lyst."

"Hvilke rædsomme mennesker?" spurgte jeg.

"Din tantes mennesker," sagde hun, "for at flytte møblerne; de pakkede dem alle sammen ned, før jeg gik. Og jeg lod dem bære det alt sammen bort, jeg var alt for bedrøvet til at se efter,

hvad der var vort, og hvad der var hendes. Den afskyelige mr. Wapshot var med. Da jeg gik, stod han og så efter det sidste læs. – Jeg tog blot dine klæder med," tilføjede hun, "og noget af mit eget tøj, og nogle af dine bøger, og nogle enkelte ting, som jeg har anskaffet til … til den lille. Tjenestefolkenes løn blev betalt ved juletid, og nu betalte jeg dem resten. Og ligesom jeg ville til at gå, kom postbuddet og bragte mig mine penge for det sidste halve år – 35 £, kære Sam. Er det ikke dejligt?"

"Vil De betale Deres regning, mr. HvadhedderDe!" råbte mr. Aminadab og rev døren op. (Jeg formoder, han havde talt med mr. Blatherwick). "Jeg skal bruge værelset til en herre, og jeg antager desuden, det er alt for dyrt for sådan en person som Dem." Med disse ord præsenterede han mig en regning på tre guineas for to dages kost og logi i hans væmmelige hus.

Der var ligefrem opløb for at se på mig, da jeg gik ud af døren, og hvis jeg havde været alene, ville det have generet mig betydelig; men som sagerne nu stod, tænkte jeg kun på min lille søde kone, der lænede sig tillidsfuldt på min arm og smilede ligesom solen op til mig. – Det var også hende, der bragte solskin ind i Fleet-fængslet. Hun var som en engel sendt fra Himlen. Jeg havde elsket hende før, og det er saligt at elske, når man er ung og håbefuld, og når alting er smil og solskin; men er man ulykkelig, så ved man egentlig først, hvad det vil sige at være elsket af en øm og hengiven kvinde!

Jeg erklærer herved, at af alle de glade og lykkelige øjeblikke, som kærlighed har skænket mig, var dette det allerlykkeligste – dette øjeblik, da jeg med min hustrus hoved på min skulder kørte ned ad Holborn til fængslet. Tror De, jeg brød mig om

politibetjenten, der sad over for mig? Nej! Ved Gud, nej! Jeg kyssede hende, og trykkede hende, og græd med hende. Men før vi nåede vort bestemmelsessted, havde hun tørret sine øjne, og hun steg lige så rødmende og lykkelig ud af vognen, da den holdt foran fængselsdøren, som om hun var en prinsesse, der skulle til hofbal hos dronningen.

12. Hvori heltens tantes diamant gør bekendtskab med heltens onkel

Det store Middlesex-selskabs fallit blev hurtigt et stående tema i alle bladene, og enhver, der havde haft noget med det at gøre, blev snart af offentligheden udpeget som en kæltring og en æreløs spekulant. Der blev fortalt, at Brough var stukket af med en hel million, at stakkels lille jeg havde sendt hundrede tusinde pund til Amerika og kun ventede på at blive frikendt for retten for at ende mine dage som en hovedrig mand. Denne mening deltes også af enkelte i fængslet, og det skaffede mig mærkværdigt nok en vis anseelse – som jeg for øvrigt ikke brød mig det mindste om at benytte mig af. Mr. Aminadab, der jævnligt aflagde besøg i Fleet-fængslet, fortalte imidlertid gentagne gange, at jeg var en højst ynkelig person, et rent redskab i Broughs hånd, og at jeg ikke havde reddet en eneste skilling. Meningerne var desuagtet delte, og i slutternes øjne gik jeg for at være en ægte gavtyv, der kun påtog sig mine af at være fattig for desto lettere at vildlede den offentlige mening.

Messrs. Abednego og søn blev heller ikke skånet, og jeg må også sige, at deres adfærd over for mr. Brough aldrig har været mig rigtig klar. Af bøgerne blev det bevist, at der af selskabet var blevet udbetalt mr. Abednego betydelige pengebeløb; men han fremlagde dokumenter, der var undertegnet af mr. Brough, efter hvilke såvel Brough som West Diddlesex-selskabet skyldte

ham et endnu større beløb. Den dag, jeg blev forhørt, var mr. Abednego og de to herrer fra Houndsditch til stede for at aflægge ed, og de gjorde et forskrækkeligt spektakel. Men messrs. Jackson & Packson fremførte som vidne imod dem selve irlænderen, der sagdes at have været årsag til ilden, og der fortaltes mig, at prokuratorerne slog på, at de havde tilstrækkeligt bevis mod dem til at få dem hængt, hvis de vedblev deres påstand. Efter denne erklæring forsvandt de med det samme, og der blev aldrig mere hørt tale om deres tab. Jeg er næsten tilbøjelig til at tro, at vor direktør havde fået penge af Abednego – havde givet ham aktier som sikkerhed og pludselig var blevet nødt til at indløse disse aktier med rede penge, og at han derved havde fremskyndet såvel sin egen som hele selskabets ruin. Det er unødvendigt her at omtale, hvilken masse selskaber Brough var indviklet i. Det, stakkels mr. Tidd havde anbragt sine penge i, gav ikke mere end to pence af hvert pund, og det var det største udbytte, som noget af dem betalte.

Det var en opbyggelig scene, da jeg blev ført fra Fleet-fængslet til fallit-retten for at fremlægge mit vidnesbyrd som forhenværende første bogholder i West Diddlesex-selskabet. Min stakkels lille kone, der meget snart ventede sin nedkomst, og min trofaste ven Gus Hoskins insisterede på at ville ledsage mig til Basinghall Street. De skulle blot have set det opløb, der var, og den støj, der blev gjort, da jeg blev ført derhen!

"Mr. Titmarsh," sagde dommeren og lagde en særegen betoning på Tit – "mr. Titmarsh, De har været mr. Broughs første fuldmægtig og har haft aktier til et betydeligt beløb i selskabet?"

"Det var kun nominelt," svarede jeg.

"Ja naturligvis, kun nominelt," vedblev han og vendte sig med et ondskabsfuldt smil om til sin kollega, "og det må være Dem en stor trøst at vide, at De har haft del i hele plynd… fordelen ved spekulationen, og at De nu kan redde Dem ud af tabet ved at sige, at De kun har været en nominel aktiehaver."

"Den infame skurk!" lød en stemme fra forsamlingen; det var den opbragte pensionerede kaptajn og forhenværende aktiehaver, kaptajn Sparr.

"Stille i retten!" vedblev dommeren, og i al den tid sad Mary bleg som et lig og så i ængstelig spænding snart på ham og snart på mig, mens Gus derimod var så rød som en kalkunsk hane.

"Mr. Titmarsh, jeg har været så heldig at se en fortegnelse over Deres gæld og erfarer deraf, at De skylder den store skrædder mr. Stiltz et betydeligt beløb, ligeledes den bekendte juveler mr. Polonius, ligeledes flere moderne modehandlere og modehandlerinder. – Og alt det har De indladt Dem på, mens De kun havde en gage af 200 £ om året. Jeg må tilstå, at De, eftersom De er så ung, virkelig har brugt Deres tid godt."

"Har dette noget at gøre med selve sagen?" spurgte jeg. "Skal jeg her give en beretning om min private gæld, eller skal jeg tale om, hvad jeg ved om selskabets affærer? Hvad min part i det angår, så har jeg en moder og mange søstre."

"Den fordømte skurk!" brølede kaptajnen igen.

"Få den karl til at tie stille!" råbte Gus med skingrende stemme, hvorpå forsamlingen brast i latter, hvilket gav mig mod til at fortsætte.

"Da min moder for fire år siden arvede en lille formue på 400 £, rådførte hun sig med sin prokurator, mr. Smithers, om

hvorledes hun skulle anbringe denne sum, og da West Diddlesex-selskabet netop var blevet oprettet på den tid, blev der købt en livrente i det, og jeg blev ansat som fuldmægtig. De har lov til at antage mig for at være en forvorpen forbryder, fordi jeg bestilte klæder hos mr. von Stiltz, men De kan dog næppe tro, at jeg, en ung fyr på nitten år, vidste besked om det selskabs affærer, i hvis tjeneste jeg blev antaget som tyvende fuldmægtig, og hvor min egen moder så at sige betalte for min plads. De renter, som selskabet kunne byde, var så fristende, at en af mine rige slægtninge købte en hel del aktier i det."

"Hvem fik Deres slægtning forledet til det, om jeg tør være så fri at spørge?"

"Det var mig, der skrev brevet," sagde jeg rødmende. "Men betænk, min slægtning var tres år og jeg enogtyve. Min slægtning var flere måneder om at betænke sig og rådførte sig som sagt med sin prokurator, før hun bestemte sig. Jeg henvendte mig til hende på opfordring af mr. Brough, der selv dikterede brevet, og som jeg virkelig dengang anså for at være lige så rig som Rothschild."

"Deres slægtning indsatte pengene i Deres navn, og hvis jeg ikke husker fejl, så sprang De, mr. Titmarsh, på én gang over tolv af deres kammerater som en belønning for den tjeneste, De ydede selskabet?"

"Det er ganske rigtigt," og idet jeg gjorde denne tilståelse, begyndte stakkels Mary at tørre sine øjne, og Gus' øren (jeg kunne ikke se hans ansigt) så ud som to glødende stykker kul. – "Det er ganske rigtigt, og som sagen nu forholder sig, så fortryder jeg af ganske hjerte, hvad jeg dengang gjorde. Men dengang troede jeg at kunne tjene både min tante og mig selv

på samme tid, og De må huske på, hvor højt vore aktier dengang stod."

"Nuvel, da De skaffede denne sum til veje, kom De på en meget fortrolig fod med mr. Brough. De blev optaget i hans familie, og fra tredje fuldmægtig avancerede De meget snart til første, i hvilken stilling De befandt Dem, da Deres værdige principal forsvandt?"

"De har ingen ret til at udspørge mig om sligt, men da der her er over hundrede af vore aktiehavere til stede, er jeg ikke uvillig til at sige alt," bemærkede jeg, idet jeg trykkede Marys hånd. "Ja, jeg var første fuldmægtig, men hvorfor? Fordi de andre forlod kontoret … Ja, jeg blev optaget i mr. Broughs familie, men hvorfor? Fordi min tante havde flere rede penge … Nu står det klart for mig, men dengang forstod jeg det ikke; og beviset på, at det var min tantes penge og ikke mig, mr. Brough trængte til, er, at da mr. Brough kom til byen, tvang han hende til at forlade mig og tage ud til Fulham, mens han ikke inviterede mig eller min kone en eneste gang derud. Og han havde også fået resten af hendes penge, hvis hendes prokurator derude fra ikke havde forhindret det … Før hele historien gik fallit, og så snart som hun hørte, den begyndte at blive lidt usikker, inddrog hun sine aktier og disponerede over dem på anden måde. Her har De hele sandheden, mine herrer, så vidt som den angår mig. For at skaffe sin eneste søn et levebrød satte min moder sin lille kapital i selskabet – nu er den gået tabt. Min tante indskød større summer, der engang i tiden skulle have tilhørt mig, de er også gået tabt, og efter fire års forløb står jeg nu her som en vanæret og ødelagt mand. Mon

nogen af de tilstedeværende, hvor meget han end kan have tabt ved selskabets fallit, er værre stillet end jeg?"

"Mr. Titmarsh," sagde dommeren i en langt venligere tone, og idet han kastede blikket på en bladreferent, der sad tæt ved os, "Deres forklaring kommer rimeligvis ikke i bladene, for, som De selv sagde, det er jo en aldeles privat sag, De ikke havde behøvet at omtale, undtagen af Deres egen fri vilje, og som derfor også kan betragtes som en fortrolig meddelelse til os og de tilstedeværende herrer. Men hvis den alligevel *kunne* komme frem for offentligheden, kunne det måske være gavnligt, da den ville bidrage til at *advare* folk, hvis folk vil lade sig advare, mod den dårskab at sætte penge i et sådant foretagende som det, De har været indviklet i. Det fremgår jo tydeligt, af hvad De har fortalt, at De selv er blevet bedraget fuldt så groft som nogen af de tilstedeværende. Men hvis De ikke havde set så meget på Deres fordel, så tror jeg ikke, De var gået således i fælden, og De havde da bevaret Deres slægtnings penge og engang i tiden arvet dem, som De selv før sagde. Så snart folk vil have høje renter, er det, ligesom deres dømmekraft aldeles taber sig, og når de ønsker store fordele, tror de, de er sikre på dem, og tager hverken hensyn til advarsler eller til sund fornuft. Foruden hundrede af skikkelige familier, der er blevet ruinerede, fordi de havde tillid til dette foretagende, og som man kan have den største medlidenhed med, er der hundrede andre, der har indladt sig i det, ikke for indskuddets skyld, men for at spekulere, og disse fortjener i sandhed deres skæbne. Så længe renterne bliver betalt, er der ingen, der spørger om noget, og mr. Brough kunne have opsamlet aktionærernes penge på gader og stræder, uden at de havde gjort sig den mindste

ulejlighed med at tænke over sagen … Men hvad nytter det at tale om sligt?" sagde dommeren lidenskabeligt, "her er bedrageren opdaget, og tusinder er blevet holdt for nar, men hvis en anden svindler træder op på brædderne i morgen, ville tusinde andre ofre om et par år sidde omkring dette samme bord, og således vil det gå, så længe verden består. Lad os imidlertid nu skride til forretningerne, mine herrer, og undskyld denne lange prædiken."

Efter at have afgivet beretning om alt, hvad jeg vidste, hvilket for øvrigt var meget lidt, blev andre, der var indviklet i sagen, også forhørt, og jeg gik tilbage til fængslet med min stakkels lille kone under armen. Vi passerede en masse mennesker på vor vej ud, og mit hjerte blødte, da jeg imellem en snes andre opdagede stakkels Gates, Broughs portner, der havde overdraget hver skilling, han ejede, til sin herre, og som nu stod blottet for alt med sine ti børn. Kaptajn Sparr stod der også, men han lod til at være meget uvenlig stemt imod mig, og imedens Gates ærbødigt tog sin hat af, som om jeg var en lille konge, kom kaptajnen hen imod mig og truede mig med sin stok, idet han med høje skældsord sagde, at jeg var Broughs medskyldige.

"Sådan en glathaget slyngel," råbte han. "Hvad ret har han til at ødelægge en engelsk gentleman som jeg?"

Og atter truede han med sin stok. Men denne gang tog Gus ham i kjolekraven, puffede ham tilbage, og sagde: "Ser han ikke denne dame, tølper; hold sin mund!"

Og da han så, hvilken tilstand min kone befandt sig i, rødmede kaptajn Sparr af skamfuldhed og tilføjede, idet han trådte tilbage:

"Det gør mig ondt for hende, at hun er gift med sådan en døgenigt," hvorpå min kone og jeg forlod retssalen og gik tilbage til vort sørgelige værelse i fængslet.

Det var et bedrøveligt sted for den lille stakkel at skulle ligge syg i, og jeg længtes efter, at nogen af vor familie skulle komme og være hos hende i den tid. Men hendes bedstemoder kunne ikke forlade den gamle løjtnant, og min moder skrev, at da mrs. Hoggarty jo var hos os, ville hun hellere blive hjemme hos pigebørnene. "Hvilken lykke for dig," skrev hun videre, "at du midt i al din modgang har din tantes gavmilde pung at ty til."

Min tantes gavmilde pung! Jo jeg takker! Hvor mon mrs. Hoggarty for øvrigt var? Det var åbenbart, at hun ikke havde skrevet til nogen af sine venner på landet, eller at hun selv var taget derud, som hun truede med.

Men da min moder allerede havde mistet så mange penge ved mit uheld, og da hun havde ondt nok ved at komme ud af det med sine små indtægter, når alle mine søstre var hjemme, og da hun ganske sikkert ville have solgt sit sidste stykke for at hjælpe os, hvis hun havde vidst, hvorledes vi egentlig sad i det, besluttede Mary og jeg at lade hende være uvidende om, hvor sørgeligt vi i grunden havde det. Ja, Gud skal vide, vi havde det sørgeligt og glædesløst. Gamle løjtnant Smith havde heller ikke andet end sin lille pension og sin gigt, så fra den kant kunne vi heller ikke vente naget.

Denne periode af mit liv og dette frygtelige fængsel står for min erindring som en feberfantasi. Hvilket forfærdeligt sted! – ikke så meget på grund af det sørgelige ved det, men snarere på grund af det livlige, der var ved det, for de lange fængselsgallerier var, mindes jeg, fulde af liv og en slags alvorlig

travlhed. Hele dagen og hele natten igennem klaprede døre op og i, og man hørte høje stemmer, eder, fodtrin og latter. Lige ved siden af os var der en mand, der i smug solgte gin, og her holdtes der fra morgen til aften de afskyeligste drikkegilder; der blev sunget viser – slemme var de undertiden –, men min stakkels lille kone forstod som oftest ikke deres gemenheder. Hun gik næsten aldrig ud før om aftenen, hele dagen igennem sad hun og syede på små kjoler og huer til den forventede lille – og hun påstår endnu den dag i dag, at hun slet ikke følte sig så ulykkelig. Men den indeklemte luft var ikke god for hende, der havde været vant til den friske luft på landet, og hun blev med hver dag blegere og blegere.

Uden for vort vindue var gården, og der tog jeg hver dag et par timers motion; i begyndelsen generede jeg mig for det, men senere gjorde jeg det med megen fornøjelse. Det var et underligt sted! Der var et aristokrati der, lige så godt som andre steder; iblandt andre var der en søn af lord Deuceace; og flere af de andre fanger var så beærede ved at spadsere med ham og talte med så megen sagkundskab om hans familie, som om de havde været kavalerer fra Bond Street.

Stakkels Tidd var en af dem. Af hele sin formue havde han ikke andet tilbage end en toiletkasse og en blomstret slåbrok, ja og så et par smukke knebelsbarter, som den stakkels synder var nok så stolt af. Skønt han af og til forbandede sin ulykkelige skæbne, var han dog, så vidt jeg kunne se, lige så lykkelig, når hans venner bragte ham en guinea, som han havde været i den korte tid, han optrådte som løve ude i byen. Jeg har ved badesteder set dandyer drive omkring, mens de lorgnetterede damerne og ventede på dampskibe og diligencer med en iver,

som om deres liv var afhængigt af det; og mens de hele dagen spankulerede frem og tilbage på promenaden i små korte frakker. Sådanne fyre havde vi også i fængslet; lige så lapsede, lige så naragtige, men kun lidt mere lurvede – dandyer med uredt skæg og huller på albuerne.

Jeg turde ikke vove mig over på den såkaldte fattige side i fængslet – jeg *turde* ligefrem ikke. Men vort lille forråd af penge var snart opbrugt, og mit hjerte stod næsten stille ved tanken om, hvorledes det skulle gå min stakkels lille kone, og på hvad for et slags leje vort barn skulle blive født. Den gode Gud og min trofaste ven Gus Hoskins lettede imidlertid den sten fra mit hjerte.

Den prokurator, som mr. Smithers havde anbefalet mig til, lod mig vide, at jeg kunne få tilladelse til at leve udenfor fængslet, men efter fængslets regler, når jeg kunne skaffe sikkerhed til fængselsdirektøren for, hvad det ville koste at holde mig på den måde; men skønt jeg så mr. Blatherwick stift i ansigtet, tilbød han dog ikke at gå i kaution for mig, og jeg kendte ingen, der ville gøre det. Der var imidlertid én, som jeg ikke kendte, og det var gamle mr. Hoskins, læderhandleren i Skinner Street, en godmodig tyk mand, der kom med sin tykke kone for at besøge mrs. Titmarsh; og skønt samme dame påtog sig en meget beskyttende mine over for mrs. Titmarsh – hendes mand havde nemlig god udsigt til at blive borgmester, ja måske lordmayor i verdens første by – så havde hun dog megen medfølelse med os, og hendes mand vimsede frem og tilbage, til han havde skaffet den fornødne tilladelse, og der blev altså indrømmet mig en betinget frihed.

Det var en let sag for os at finde et logi. Min gamle værtinde mrs. Stokes sendte Jemima hen til os for at lade os vide, at hendes første sal var til tjeneste; og da vi var flyttet derind, og jeg efter den første uge ville betale min regning, sagde den skikkelige kone med tårer i øjnene, at hun ikke trængte til penge endnu, og at hun vidste, jeg havde nok at bruge dem til selv. Jeg tog imod hendes venlige tilbud, for jeg havde oprigtig talt ikke mere end fem guineas tilbage, og jeg burde egentlig ikke have lejet så dyr en lejlighed, men min kones nedkomst var nær forestående, og jeg kunne ikke tåle at tænke på, at hun i den tid skulle savne pleje eller hygge.

Min stakkels lille kone, der hver dag havde besøg af Hoskins' søstre – nogle rigtig nette og elskværdige piger – kom sig godt nu, da hun ikke længere levede i den afskyelige fængselsluft og kunne gå sig en tur hver dag. Hvor vi var glade, når vi gik frem og tilbage i Bridge Street og på Chatham Place! Og dog var jeg ikke andet end en stodder, og jeg skammede mig undertiden over at være så lykkelig.

Med hensyn til selskabets forpligtelser var mit sind nu aldeles lettet, for kreditorerne kunne kun falde over direktørerne, og dem var det ikke let at få fat i. Mr. Brough var på den anden side Kanalen, og til den herres ros må jeg dog her tilføje, at skønt det hed sig, at han var løbet bort med hundrede tusinde pund, sad han på et tagkammer i Boulogne med så godt som ikke en skilling i lommen og måtte igen til at tænke på at bane sig en vej i livet. Mrs. Brough, den skikkelige, elskværdige kone, holdt trofast ved ham og forlod kun Fulham med de klæder, hun gik og stod i, og skønt miss Belinda skændte og brummede, var hun dog ikke bedre faren.

Med de andre direktører hang det således sammen, at da der i Edinburgh blev gjort forespørgsler angående mr. Mull, viste det sig, at der var en herre af det navn, som havde opholdt sig der indtil år 1800, men senere havde trukket sig tilbage til øen Skye, og da man henvendte sig til ham, vidste han ikke mere om West Diddlesex-selskabet end dronning Anne. General Dionysius O'Halloran havde pludselig forladt Dublin og var vendt tilbage til republikken Guatemala. Mr. Shirk kom ind i fallitretten.

Mr. Macraw, parlamentsmedlemmet, havde ikke en eneste guinea i verden, undtagen hvad han fik for at være repræsentant, og den eneste, man kunne henholde sig til, var mr. Manstraw, en velhavende skibsleverandør i Chatham.

Han faldt imidlertid ud til at være en lille ubetydelig skibs- og ekviperingshandler, og værdien af hele hans lager beløb sig omtrent ikke til mere end 10 £. Mr. Abednego var den anden direktør, og vi ved jo allerede, hvad der blev af ham.

"Da der nu ikke længere er nogen fare fra West Diddlesex-kanten," sagde gamle mr. Hoskins, "så synes jeg, De skulle se at arrangere Dem med Deres kreditorer, og hvem kan bedre påtage sig dette end den smukke lille mrs. Titmarsh, hvis søde øjne absolut må formilde den mest hårdhjertede skrædder eller modehandlerinde på denne Jord?"

Da jeg var af samme mening, kørte min lille kone en smuk februar formiddag afsted med Gus for at aflægge en visit hos de omtalte mennesker; hun trykkede min hånd og bad mig være ved godt mod. Hvor lidet anede jeg for et år siden, at den brave Smiths datter skulle optræde som supplikant hos skræddere og manufakturhandlere! Men hun – Gud velsigne hende for det –

hun følte intet til den skamfuldhed, der var nær ved at knuse mig, eller i alt fald *sagde* hun, at hun ikke følte den, og hun tvivlede ikke et øjeblik på, at hendes ekspedition ville få et heldigt udfald.

Først om eftermiddagen kom hun tilbage, og mit hjerte bankede af forventning. Jeg kunne straks se på hendes ansigt, at hun ikke havde haft held med sig. I nogen tid sagde hun ikke et ord, men var så bleg som et lig, og hun græd, da hun kyssede mig.

"Tal De, mr. Augustus," sagde hun til sidst hulkende, og Gus fortalte mig nu de nærmere omstændigheder ved denne uheldsvangre dag.

"Hvad mener du, Sam; din ondskabsfulde tante, efter hvis ønske du har bestilt alle disse ting, har skrevet til alle de handlende og sagt, at du var en svindler og en bedrager, at det er usandhed, når du siger, at *hun* har bestilt disse varer, at hun vil dø på og aflægge ed på Bibelen på, at hun aldrig i sit liv har gjort det, og at de udelukkende må henholde sig til dig for at få deres regninger betalt. Ikke en eneste af dem ville høre tale om at lade dig slippe, og Mantalini, den slyngel, var så uforskammet, at jeg gav ham en vældig ørefigen, og jeg havde med fornøjelse slået ham ihjel, hvis ikke stakkels Mary – om forladelse: mrs. Titmarsh – var besvimet; jeg måtte da se at få hende bragt ned i vognen, og her er hun, så syg som hun kan være."

Den nat måtte den utrættelige Gus løbe efter doktor Salts, og næste morgen blev vor lille dreng født; jeg vidste ikke, om jeg skulle le eller græde, da de viste mig den lille usle dreng, men Mary erklærede, at hun var den lykkeligste kone i verden, og

hun glemte alle sine sorger over det lille barn, som hun påstod var det yndigste, man kunne tænke sig, og hun var vis på, at lady Tiptoffs – efter hvad vi så i avisen, havde ladyen nemlig samme dag fået en lille, der naturligvis lå på silke og fløjl i Grosvenor Square –, langt fra var så yndigt som hendes søde lille Gus; hvem skulle vi også opkalde barnet efter, hvis det ikke skulle være efter vor kære trofaste ven? Vi havde et lille selskab, da drengen blev døbt, og jeg forsikrer Dem for, at vi var så muntre som muligt, da vi sad omkring vort tarvelige lille tebord.

Den unge moder havde det gudskelov godt, og det var et herligt syn at se hende med barnet ved sit bryst. Barnet var i grunden svagt, men det kunne hun ikke se, og vi var meget fattige, men hvad brød hun sig om det. Hun havde ikke tid til at være bedrøvet, som jeg var det ved tanken om, at jeg nu havde den sidste guinea i lommen; og når den nu var givet ud? … Ak! mit hjertes slag standsede ved at tænke på, hvad der da ville ske, og jeg bad om styrke til at bære, hvad der måtte blive mig tilskikket. Og dog var jeg midt i alle mine bekymringer glad over, at "begivenheden" var overstået, og at min kære lille kone igen var rask og i det mindste legemlig stærk til at gå fremtiden i møde.

Jeg sagde til mrs. Stokes, at hun måtte lade os få et billigere værelse, et kvistkammer, der kun kostede nogle få shillings; og uagtet den skikkelige kone bad mig om blot at blive, hvor jeg var, syntes jeg dog, at det ville være uret nu, da min kone var rask, at berøve min gode værtinde en af hendes vigtigste indtægter; til sidst lovede hun mig da et kvistværelse og lovede

tillige at indrette det så hyggeligt som muligt, og lille Jemima glædede sig over al måde til at pleje min kone og det lille barn.

Værelset blev altså gjort i stand; jeg var lidt ængstelig for at sige det til Mary, men da jeg endelig efter mange omsvøb kom frem med det, bemærkede hun blot: "Ikke andet," og med et af sine sødeste smil greb hun min hånd og sagde, at hun og Jemima nok skulle holde det lille værelse rigtig ordentligt og hyggeligt.

"Og jeg skal selv lave maden til dig, for du husker jo nok, at du engang sagde, at jeg lavede de bedste buddinger i verden."

Gud velsigne hende! Jeg tror virkelig, at nogle kvinder ligefrem elsker fattigdom; men jeg fortalte rigtignok ikke til Mary, til hvilken grad jeg var fattig; heller ikke hvor meget der var gået til for at betale prokuratoren, opholdet i fængslet, og doktoren af de penge, hun havde med til mig i Fleet-fængslet.

Det stod imidlertid ikke skrevet i skæbnens bog, at hun og det lille barn skulle dele det lille kvistværelse. Vi skulle forlade vort logis mandag morgen, men lørdag aften fik barnet pludselig et anfald af krampe, og hele søndag bad og vågede den stakkels moder over det; det var imidlertid Guds vilje, at vi ikke skulle beholde vor lille skat, og natten mellem søndag og mandag døde det ved sin moders bryst. Amen! Vi har senere fået andre børn, sunde og lykkelige børn, og erindringen om dette lille væsen er næsten helt udslettet af faderens hjerte; men jeg tror ikke, der går en dag, uden at moderen tænker på sin førstefødte, som hun kun fik lov til at beholde en kort tid, og mangen gang har hun ført sine småpiger ud til den lille grav i Saint Bride, og hun går altid med en lille lok guldgult hår om halsen, som hun klippede af det lille barns hoved, da det lå

smilende i sin kiste. Det er hændtes, at jeg engang imellem har glemt barnets fødselsdag, men hun har aldrig glemt den, og ofte midt i en eller anden samtale kan jeg mærke, at hun tænker på barnet, idet hun gør en eller anden hentydning, der i høj grad rører mig.

Jeg vil ikke forsøge på at beskrive hendes sorg. Sligt er for helligt til at tale om, og det tilkommer ingen at skrive om det og lægge det frem for alles øjne. Jeg ville ikke engang have omtalt barnets død, hvis den ikke havde været anledning til en stor jordisk velsignelse for os, hvilket min kone også med tårer, men dog med taknemmelighed, indrømmer.

Mens min kone sad og græd over sit barn, var der andre følelser, der rørte sig i mig ved siden af sorgen over at have mistet det; og jeg har ofte tænkt på, hvilket herredømme trang kan udøve, og af erfaring har jeg lært at være taknemlig over det *daglige brød*. At vi hver dag beder om det og om ikke at blive ledet i fristelse, er en viselig anordning. Husk på det, I rige, og betænk jer vel på at jage en tigger fra jeres dør.

Dér lå det lille barn i sin vugge og med det sødeste smil på sit lille ansigt (jeg tror bestemt, englene i Himlen må have været glade over at modtage et sådant smil), og det var først dagen efter, da min kone tog sig en smule hvile, og jeg sad og vågede ved siden af det, at vor tilstand var mig rigtig bevidst, og jeg tænkte med smerte på, at jeg ikke engang havde så meget tilbage, at jeg kunne få det lille væsen begravet, og jeg græd fortvivlelsens tårer over det. Nu måtte jeg til sidst ty til min stakkels moder; det var blevet mig en hellig pligt, og jeg satte mig til at skrive ved siden af det lille barn og fortalte hende, hvorledes det stod til. Men, Gud være lovet, jeg fik aldrig brevet

afsendt, for da jeg gik hen til skrivebordet for at forsegle det ulykkelige brev, faldt mine øjne på diamantnålen, der lå i skrivebordsskuffen, og som jeg helt havde glemt.

Jeg så ind i sovekammeret – min stakkels kone sov; hun havde våget tre nætter og tre dage og var faldet i søvn af lutter udmattelse og overanstrengelse; jeg skyndte mig afsted til en pantelåner med diamanten, fik syv guineas på den og ilede med denne sum hjem til vor værtinde, idet jeg bad hende sørge for alting. Min kone lå endnu og sov, da jeg kom tilbage, og da hun vågnede, fik vi hende overtalt til at gå ned i værtindens dagligstue, mens de nødvendige forberedelser blev gjort, og det lille barn blev lagt i kisten.

Næste dag, da alt var forbi, leverede mrs. Stokes mig tre guineas tilbage af de syv, jeg havde givet hende, og jeg kunne da ikke lade være med at udgræde min sorg for hende og fortælle hende, at det var mine allersidste penge; når de var opbrugt, vidste jeg slet ikke, hvad der skulle blive af den sødeste kone, der nogensinde har levet.

Min kone var underneden bos værtinden. Stakkels Gus, der var hos mig, og som var umådelig bevæget, tog mig under armen og spadserede en lang tur med mig, idet han gjorde sit bedste for at trøste mig.

Da vi kom hjem, var det aften. Den første, jeg så, var min kære moder, der hulkende kastede sig om min hals og bebrejdede mig, at jeg ikke havde talt til hende om alle mine forlegenheder. Hun anede ikke det mindste om det, men da hun ikke havde hørt fra mig, siden jeg skrev om den lille drengs fødsel, blev hun urolig over min lange tavshed. Hun havde mødt mr. Smithers på gaden og spurgt, om han vidste noget

om mig, hvorpå han efter nogle omsvøb havde sagt, at han nok troede, hendes svigerdatter havde haft det temmelig ynkeligt, mens hun lå, at mrs. Hoggarty havde slået hånden af os, og at jeg var i fængsel. Denne efterretning bragte straks min stakkels moder til at tage afsted for at se til os, og hun kom nu lige fra fængslet, hvor de havde sagt hende min adresse.

Jeg spurgte hende, om hun havde set min kone, og hvorledes hun syntes, hun havde det. Til min forbavselse sagde hun, at Mary var gået ud med værtinden, da hun kom. Klokken blev otte – den blev ni, og hun var endnu ikke kommet hjem.

Klokken ti kom – ikke min kone, men mrs. Stokes tilligemed en herre, der tog mig i hånden og sagde:

"Mr. Titmarsh, jeg ved ikke, om De erindrer mig? Mit navn er Tiptoff. Jeg har et brev til Dem fra mrs. Titmarsh og en hilsen fra min kone, der er inderlig bedrøvet over den sorg, De har haft, og beder Dem endelig ikke være urolig, fordi mrs. Titmarsh ikke er kommet tilbage. Hun har været så venlig at love at blive hos lady Tiptoff i nat, og jeg håber ikke, De har noget imod det, når De hører, at det er for at være en syg moder og et sygt barn til nytte og trøst."

Efter at have sagt endnu nogle ord forlod mylord os. I min kones brev stod der kun, at mrs. Stokes kunne fortælle mig det alt sammen.

13. Hvori det bevises, at en god og kærlig hustru er den bedste diamant, en mand kan bære i sit bryst

"Mrs. Titmarsh," sagde mrs. Stokes, "før jeg fortæller Dem, hvorledes det alt sammen gik til, så må jeg have lov at sige, at engle er meget sjældne, og at det er en stor ting at have en, endsige to i den samme familie. Både Deres søn og Deres svigerdatter hører til den slags, ja min tro, det gør de."

Min moder svarede, at hun også takkede Gud for os begge to, og mrs. Stokes vedblev:

"Da begra… jeg mener, da gudstjenesten var forbi i morges, kom Deres svigerdatter ned i min ringe stue, og hun græd og fortalte mig tusinde småhistorier om den lille engel, der nu er borte. Gud nåde os! Han levede kun en måned, og hvem skulle have troet, han kunne have gjort så meget i den korte tid. Men en moders øje ser skarpt, og jeg har også selv haft sådan en lille Guds engel, og han hed Anthony og var født før Jemima og ville nu have været tre og tyve år. Men det er nok ikke værd, jeg fortæller om ham, men holder mig til, hvad her er foregået. Mrs. Titmarsh blev altså inde hos mig, mens mr. Samuel talte med sin ven mr. Hoskins, og den stakkels lille kone ville såmænd ikke smage en eneste bid, skønt vi havde det rigtig pænt; og da vi havde spist, fik jeg hende med nød og næppe til

at tage et lille glas vin og dyppe et stykke ristet brød i det; det var den første mundfuld, hun havde smagt i mange, mange timer. Hun ville heller ikke tale, og jeg syntes også, det var bedst ikke at forstyrre hende, og hun sad og så på mine to mindste børn, der legede på gulvet. Og ligesom mr. Titmarsh og hans ven Gus gik ud, bragte drengen avisen. Den kommer altid imellem klokken tre og fire, og jeg gav mig til at læse i den. Men jeg kunne ikke læse ret meget, fordi jeg hele tiden kom til at tænke på mr. Sams bedrøvede ansigt, da han gik ud, og på den sørgelige historie, han fortalte mig om sine sidste penge, og jeg så derfor af og til op fra avisen og bad mrs. Titmarsh ikke tage således på veje, og jeg fortalte hende om min lille søde Anthony.

"Ak ja!" sagde hun hulkende, "men De har andre børn, mrs. Stokes, han var min eneste," og hun kastede sig tilbage i stolen og græd, som om hendes hjerte skulle briste; og jeg vidste, det ville lette hende at græde ud, derfor tog jeg igen fat på min avis – det var *Morning Post* – den læser jeg altid, for jeg holder nok af at høre, hvorledes det går til i West End.

Det første, mine øjne faldt på, var dette: *En vel anbefalet patteamme ønskes straks. Man henvender sig nr. –, Grosvenor Square.* – 'Du gode Gud!' udbrød jeg. 'Det må være lady Tiptoff, der er syg;' jeg vidste nemlig godt, hvor Hendes Nåde boede, og at hun havde fået en lille samme dag som mrs. Titmarsh; Hendes Nåde vidste for den sags skyld også godt, hvor jeg boede, hun har jo engang været her i visit.

Jeg fik pludselig en idé. 'Bedste mrs. Titmarsh,' sagde jeg, 'De ved vist nok, både hvor fattig og hvor god deres mand er.'

'Javist,' sagde hun lidt forundret.

'Min bedste,' sagde jeg og så stift på hende, 'lady Tiptoff, der er en bekendt af ham, trænger til en amme til sin lille søn lord Poynings. Vær nu en flink kone og søg den plads, måske kan De få erstatning for den lille engel, som Gud har taget til sig.'

Hun begyndte at ryste og rødme, og så fortalte jeg hende, hvad De, mr. Sam, forleden sagde til mig om Deres pengeaffærer, og så snart hun hørte det, snappede hun sin hat og sagde: 'Følg med'; og fem minutter efter gik vi med hinanden under armen til Grosvenor Square, – den friske luft gjorde hende ingen skade, mr. Sam, og på hele vejen græd hun kun eneste gang, og det var, da hun så en barnepige med et lille barn på armen.

"En stor fyr i liberi åbnede døren for os og sagde: 'De er den femogfyrretyvende om den plads, men må jeg først få at vide, om De er fra Irland?'

'Nej,' sagde mrs. Titmarsh.

'Det er godt,' sagde herren i de plysses benklæder, 'jeg kan forresten høre det på Dem. Vær så god at gå denne vej. Der er nogle andre kandidater deroppe, men jeg har vist fireogfyrre bort, fordi de var fra Irland.'

Vi gik oven på, over meget bløde tæpper, og kom ind i en stue, hvor en gammel dame bad os tale meget sagte, da Hendes Nåde kun lå to stuer derfra. Og da jeg spurgte, hvorledes Hendes Nåde og barnet befandt sig, sagde den gamle dame, at de havde det ret godt, men doktoren sagde, at lady Tiptoff var alt for svag til at blive ved at amme, og derfor var det nødvendigt at søge en amme.

Der stod et andet ungt fruentimmer i stuen – en høj, smuk person – og hun så temmelig vredt og foragteligt på mrs.

Titmarsh og mig og sagde: 'Jeg har en anbefalingsskrivelse med fra hertuginden, hvis datters amme jeg har været, og jeg tør nok sige, mrs. Blenkinsop, at lady Tiptoff skal lede længe, før hun finder min lige. Fem fod og seks tommer høj, har haft kopper, er gift med en korporal i Livgarden, er sund, stærk og moralsk og drikker kun vand. Om Hendes Nåde havde fået seks børn, så havde jeg haft nok til dem alle sammen.'

Idet konen stod og holdt denne tale, kom der en lille herre i sorte klæder ind fra den anden stue; han gik så sagte, som om han trådte på fløjl. Konen gjorde et lille kniks for ham, og idet hun lagde armene på sit brede svære bryst, begyndte hun forfra på sin tale. Mrs. Titmarsh rejste sig ikke, men bøjede blot hovedet lidt; det var nu slet ikke gode manerer efter min mening, for herren var åbenbart apotekeren. Han så stift på hende og sagde: 'Søger De også pladsen, min gode kone?'

'Ja,' svarede hun og blev ganske rød.

'De ser lidt svag ud. Hvor gammelt er Deres barn? Hvor mange børn har De? Har De Deres anbefalinger med?'

Deres kone svarede ikke et ord, derfor trådte jeg til og sagde: 'Denne dame har nylig mistet sit første barn og har aldrig været i tjeneste før, da hun er datter af en søofficer; De må derfor undskylde, at hun ikke var så høflig at rejse sig op, da De kom ind.'

Doktoren satte sig derfor ned og begyndte at tale meget venligt med hende. Han sagde, han var bange for, det ikke kunne blive til noget, da mrs. Horner havde sådanne udmærkede anbefalinger fra hertuginden af Doncaster, en slægtning af lady Tiptoff; i samme øjeblik kom Hendes Nåde i

egen høje person, og hun så så nydelig ud i en elegant kniplings-morgenkappe og en yndig musselins *robe-de-sham*.

Der kom en amme ud af den samme stue som Mylady, og mens Mylady talte med os, gik ammen frem og tilbage i stuen ved siden af med noget på armen.

Først talte Mylady med mrs. Horner og derpå med mrs. Titmarsh, men det var slet ikke høfligt af mrs. Titmarsh, at mens Mylady talte til hende, så hun hele tiden ind i den anden stue – så af alle kræfter på barnet derinde. Mylady spurgte om, hvad hun hed, og om hendes anbefalinger; og da hun ikke svarede, tog jeg ordet og sagde, at hun var gift med den elskværdigste mand under solen, at Hendes Nåde kendte hendes mand og havde en dag selv holdt uden for hans bolig med en dyreryg. Derpå så lady Tiptoff ganske forbavset ud, og nu fortalte jeg hende det hele, at De havde været fuldmægtig hos Brough og at den skurk havde bragt Dem til bettelstaven.

'Stakkels unge kone!' sagde Mylady.

Mrs. Titmarsh sagde endnu ikke et eneste ord, men stirrede uafbrudt på barnet, og den store grenader, mrs. Horner, så vredt på hende.

'Stakkel!' sagde Mylady igen og tog meget venligt mrs. Titmarsh's hånd. 'Hun er vist meget ung. Hvor gammel er De, min kære?'

'Fem uger og to dage,' svarede Deres kone hulkende.

Mrs. Horner brast i latter, men Mylady havde tårer i øjnene; hun vidste jo, hvad den lille stakkel tænkte på.

'Stille, kone!' sagde hun vredt til det store grenader-fruentimmer, og på samme tid begyndte barnet i den anden stue at græde.

Så snart Deres kone hørte denne lyd, sprang hun op fra sin stol, gjorde et par skridt fremad, tog med begge sine hænder til sit bryst og sagde: 'Barnet – barnet – lad mig få det!' Og derpå gav hun sig til at græde.

Mylady stod et øjeblik og så på hende, så løb hun ind i den anden stue og kom tilbage med barnet, som hun gav til mrs. Titmarsh, og barnet klyngede sig ind til hende, lige som om det kendte hende, og det var et yndigt syn at se Deres søde lille frue med barnet ved brystet.

Hvad tror De, Mylady gjorde, da hun så det? Hun slog armene om Deres kones hals og kyssede hende.

'Min kære lille kone,' sagde hun, 'jeg er vis på, De er lige så god, som De er smuk; De skal beholde barnet, og jeg er Gud inderligt taknemmelig, fordi han førte Dem herhen.'

Ja, det sagde hun, og doktor Bland, der stod ved siden af, sagde: 'Det er Salomons anden dom!'

'Ja, så trænger De vel ikke til *mig*?' sagde den store kone og nejede igen.

'Nej, aldeles ikke,' svarede Mylady fornemt, og grenaderen gik sin vej; og så fortalte jeg fra ende til anden alt, hvad der var hændtes Dem, og mrs. Blenkinsop bad mig blive til te, og jeg så det nydelige værelse, som mrs. Titmarsh skal have ved siden af lady Tiptoffs, og da Mylord kom hjem, ville han absolut køre mig hjem, for han sagde, han måtte også selv gøre Dem en undskyldning, fordi Deres kone ikke kom tilbage."

Jeg kunne ikke lade være i mit stille sind at sætte denne besynderlige begivenhed, der midt i vor sorg og nød var kommet over os som en sand trøst, i forbindelse med den omstændighed, at siden diamantnålen ikke længere befandt sig

i vort hus, var der kommet mere held til familien. Måske der findes nogle blandt mine læsere, der ville kalde mig en fej og ussel karl, fordi jeg tillod min kone at tage tjeneste, min kone, der var opdraget som en dame og selv burde have haft mange tjenestefolk under sig; men jeg tilstår, jeg havde ikke et øjebliks betænkelighed ved det eller følte mig i mindste måde krænket. Når man elsker et menneske, er det da ikke en glæde at føle sig taknemmelig over for det? Og dette følte jeg. Jeg var stolt og lykkelig ved den tanke, at min kære kone kunne arbejde og tjene brødet til sig selv og mig, nu da ulykken gjorde mig ude af stand til det.

Og i stedet for nu her at henfalde i betragtninger over fængselsdisciplin i almindelighed. vil jeg anbefale mine læsere at gennemlæse det udmærkede kapitel af mr. Pickwicks liv, der behandler dette tema, og som tydeligt beviser, hvor dumt det er at berøve skikkelige mennesker evnen til at arbejde, netop i det øjeblik, da de mest kan trænge til det. Hvad kunne jeg bestille? Der var et par andre herrer i fængslet, som kunne arbejde (det var litterære folk – den ene skrev sin "Rejse i Mesopotamien" og den anden sine "Skitser fra Almacks" i fængslet), men al den beskæftigelse, jeg kunne finde, var at gå op og ned i Bridge Street, stirre op til borgmester Waithmans vinduer og på den sorte mand, der fejede gaden. Jeg gav ham aldrig noget, men jeg misundte ham hans bestilling og hans kost og de penge, der hele tiden faldt ned i hans gamle hat. Jeg havde ikke engang lov til at føre en kost.

To eller tre gange – for lady Tiptoff ønskede ikke, at hendes lille dreng for ofte skulle indånde den dårlige luft i Salisbury Square – kom min lille Mary rullende i den elegante vogn for at

besøge mig. Hvor vi var glade, når vi således mødtes! Og – for at sige den rene sandhed – et par gange, når ingen så det, sprang jeg ind i vognen til hende og kørte en tur med; og når jeg havde kørt hende hjem, sprang jeg ind i en anden vogn og kørte tilbage igen. Men jeg gjorde det kun to gange, for det var et farligt vovestykke, der kunne have bragt mig i fortræd, og det kostede desuden tre shillings fra Grosvenor Square til Ludgate Hill.

Her holdt min kære moder mig altid med selskab, og en skønne dag læste vi til vor forbavselse i avisen, at mrs. Hoggarty havde giftet sig med præsten Grimes Wapshot. Min moder, der aldrig havde kunnet lide mrs. Hoggarty, sagde, at hun nu altid ville angre, at hun havde tilladt mig at tilbringe så meget af min tid hos dette afskyelige, utaknemmelige fruentimmer, og hun tilføjede, at det var en retfærdig straf både over hende selv og mig, fordi vi havde tilbedt uretfærdighedens mammon og tilsidesat vore naturlige følelser for en smudsig fordels skyld. Amen! sagde jeg, dette er altså enden på alle vore smukke planer! Min tantes penge og min tantes diamant var årsagen til min ruin. Gudskelov, begge dele nu rent er forsvundet! Jeg håber, den gamle dame må blive lykkelig, og jeg tilstår, at jeg ikke misunder Hans Velærværdighed præsten Grimes Wapshot. – Vi slog altså mrs. Hoggarty helt ud af tankerne og gjorde os det så hyggeligt og godt, som det var os muligt.

Rige og fornemme folk har ikke nær så megen hast med at få deres børn gjort til kristne som vi fattige, og lille lord Poynings blev ikke døbt før i slutningen af juni måned. En af fadderne var hertug, og den anden var mr. Edmund Preston, og den elskværdige lady Jane Preston, som jeg tidligere har omtalt, var

gudmoder. Både hun og hendes søster holdt overmåde meget af min kone og var meget venlige imod hende. Der var da forresten ingen i hele huset, han være høj eller ringe, der ikke holdt af den søde kærlige lille kone, og selv tjenerne var lige så ivrige i at opvarte hende, som om det havde været Hendes Nåde selv.

"Hør, ved De hvad," sagde en af dem, "jeg skal sige Dem, min ven Tit, jeg er konneschieur og forstår mig på den slags, og hvis jeg nogensinde i mit liv har set en dame, så er det skam mrs. Titmarsh. Jeg kan ikke være familiær med hende, jeg har prøvet på det; men ..."

"Har De?" sagde jeg.

"Se nu ikke så fornærmet ud; jeg siger jo, jeg kan ikke være så familiær med hende, som jeg f. eks. er med Dem. Der er noget ved hende, et vist schønneskva, som indgyder mig ærbødighed! Om det så er Mylords kammertjener, der har gjort lige så megen lykke som nogen gentleman i Europa, så siger han, at han vil være fordømt, om ..."

"Mr. Charles," sagde jeg, "sig til Mylords kammertjener, at hvis han ønsker at beholde sin plads og sine lemmer, så understår han sig ikke til at henvende et eneste ord til den dame, andet end hvad en tjener ville sige i sit herskabs nærværelse; og læg vel mærke til, at jeg er en gentleman, skønt jeg er fattig, og at jeg er parat til at myrde den første, der fortrædiger hende."

Mr. Charles svarede ikke andet på denne tiltale end: "Å!"

Men ved at brovte af mit eget mod glemmer jeg rent at fortælle om den store lykke, min kones opførsel forskaffede mig.

På dåbsdagen tilbød mr. Preston hende først en fempundsseddel, derpå tyve pund, men hun afslog begge dele; derimod afslog hun ikke en foræring, som de to damer gjorde hende, og det var *min udfrielse af Fleet-fængslet*. Lord Tiptoffs prokurator betalte alle mine regninger, og denne lykkelige dåbsdag gjorde mig til en fri mand. Hvorledes skal jeg beskrive vor glæde på denne dag og den muntre middag, vi havde på Marys værelse, da både lord og lady Tiptoff kom op til os og trykkede mig i hånden.

"Jeg har talt med mr. Preston," sagde Mylord; "det er den herre, som De engang var oppe at skændes med, og han har tilgivet Dem, skønt han åbenbart havde uret, og har lovet at gøre noget for Dem. Vi skal nu aflægge et lille besøg hos ham i Richmond, og De kan stole på, mr. Titmarsh, han skal nok blive ved at have Dem i erindring."

"Han vil i alt fald ikke glemme mrs. Titmarsh," sagde Mylady, "for Edmund er umådelig forelsket i hende," og Mary blev rød, og jeg lo, og vi var alle rigtig glade. Og nogen tid efter kom der et brev til mig fra Richmond, hvori der stod, at jeg var blevet fjerde fuldmægtig i Indregistrerings- og Forseglingsdepartementet med en gage af 80 £ om året.

Her burde min historie vist ende, for nu var jeg endelig blevet lykkelig, og jeg har, Gud være lovet, aldrig siden vidst, hvad mangel ville sige; men Gus vil endelig have, at jeg skal fortælle, af hvilken grund jeg opgav pladsen i det ovennævnte departement. Den fortræffelige lady Jane Preston er for længe siden død og borte, og det er mr. Preston også – han døde af apopleksi – og der er ikke noget ondt i, at jeg fortæller det.

Sagen var, at mr. Preston var blevet forelsket i Mary, og det langt alvorligere, end nogen af os anede; jeg tror virkelig, han indbød sin svoger og hans familie til Richmond, blot for at han kunne få lejlighed til at gøre kur til den lille drengs amme. En dag var jeg taget uventet dertil for at takke ham for min ansættelse og var af mr. Charles blevet vist ned i lunden, der strakte sig langs floden. Der traf jeg til min forbavselse mr. Preston på knæ midt i grusgangen, og foran ham stod Mary med den lille lord på armen.

"Yndigste væsen!" sagde mr. Preston, "du må høre på mig, så skal jeg gøre din mand til konsul i Timbuktu. Han skal *aldrig* få det at vide, det kan du stole på; han *kan* aldrig få det at vide. O! Se ikke således på mig. Dine øjne dræber mig."

Da Mary fik øje på mig, brast hun i latter og løb over græsset hen til mig; Mylord gjorde et højt udråb og strakte sin lille tykke hånd ud. Mr. Preston, som var meget svær, rejste sig temmelig langsomt, og da han opdagede mig, så han ligeså ildsprudende ud som Ætna, gjorde et skridt tilbage og mistede fodfæstet; han rullede et par gange rundt og til sidst ned i vandet. Det var ikke dybt, og han kom hurtigt op igen lige så forskrækket som rasende.

"Forbandede, utaknemmelige slyngel!" sagde han. "Hvad står De der og griner af?"

"Jeg venter på Deres ordre til at rejse til Timbuktu," sagde jeg og var nær ved at dø af latter; det var lord Tiptoff og hans selskab, der kom ned til os i haven, også.

"Du gamle synder," sagde Mylord, idet hans svoger kom op af skråningen fra vandet. "Bliver dit hjerte da bestandig ved at

være så brændbart, du romantiske, apoplektiske, umoralske menneske?"

Mr. Preston gik sin vej, han var ganske blå af vrede, og i en hel måned efter den historie mishandlede han sin kone.

"I ethvert tilfælde," sagde Mylord, "har Titmarsh fået en ansættelse igennem vor vens ulykkelige forelskelse i hans kone, og mrs. Titmarsh har kun lét af ham. Der er aldrig noget så galt, uden at der dog kommer noget godt ud af det."

"Men jeg vil, med al respekt for Dem, Mylord, ikke nyde godt af det. Jeg har i de sidste par år erfaret, hvad det vil sige at stå på en venskabelig fod med uretfærdighedens mammon, og at der intet godt kommer ud af et sådant venskab, i det mindste ikke for skikkelige folk. Man skal aldrig kunne sige, at Sam Titmarsh fik en ansættelse, fordi en fornem herre var forelsket i hans kone, og var stillingen end ti gange så fordelagtig, så ville jeg, hver gang jeg trådte ind af kontordøren, rødme ved tanken om, ved hvilke nedværdigende midler jeg havde opnået den. De har forskaffet mig min frihed, Mylord, og jeg kan, Gud være lovet, arbejde. Jeg kan let igennem mine venner få en plads som kontorist, og med den, i forening med min kones lille formue, kan vi nok slå os igennem verden."

Denne temmelig lange tale holdt jeg med megen ilterhed, for jeg syntes aldeles ikke om, at mylord skulle tro mig i stand til at ville spekulere i min kones skønhed. Han blev først ganske rød i hovedet og så meget vred ud, men til sidst rakte han mig hånden og sagde:

"De har ret, Titmarsh, og jeg har uret; De er imellem os sagt et rigtig retskaffent menneske; De skal ikke komme til at tabe noget ved det."

Det gjorde jeg i sandhed heller ikke; jeg er i dette øjeblik lord Tiptoffs hushovmester og højre hånd. Og er jeg ikke en lykkelig fader? Og er min kone ikke afholdt og agtet af alle mennesker? Og er Gus Hoskins ikke min svoger og sin fortræffelige faders kompagnon i læderforretningen, og er han ikke til stor glæde for alle sine nevøer og niecer, fordi han er så morsom og så fuld af narrestreger?

Hvad mr. Brough angår, så ville denne herres historie kunne fylde et helt bind. Siden han forsvandt fra skuepladsen i London, er han blevet bekendt på fastlandet, hvor han har spillet en masse forskellige roller og kendt mange lykkens omskiftelser. En ting må vi i det mindste beundre hos manden, og det er hans uforfærdede mod; og jeg kan ikke lade være at tro, hvilket jeg vist også tidligere har bemærket, at der dog må være noget godt ved ham, når man betænker, hvor trofast hans familie hang ved ham. Sagen Roundhand contra Tidd er endnu i frisk minde; det har altid været mig en gåde, hvorledes Bill Tidd, med det poetiske sving, kunne indlade sig med sådan en tyk, grim og simpel kone som mrs. Roundhand, der var gammel nok til at kunne være hans moder.

Så snart det var begyndt at gå os godt, gjorde mr. og mrs. Grimes Wapshot forsøg på at blive forsonet med os, og mrs. Wapshot forklarede mig hele mr. Smithers nederdrægtige opførsel i den Brough'ske affære.

Smithers havde også forsøgt på at gøre mig sin opvartning, da jeg engang var taget ned til Somersetshire, men jeg bed ham meget kort af.

"Det var ham," sagde mr. Wapshot, "der forledede mrs. Wapshot (dengang mrs. Hoggarty) til at købe aktier i West

Diddlesex-selskabet, og han gjorde sig naturligvis en betydelig fordel ved det. Men så snart han opdagede, at mrs. Hoggarty var faldet i kløerne på mr. Brough, og at han ville gå glip af indtægterne ved de processer, hun førte med sine fæstere, og ved bestyrelsen af hendes landejendomme, besluttede han at redde hende fra denne skændige Brough og tog i den anledning ind til byen. Han gav også," tilføjede mr. Wapshot, "sin ondskabsfulde bagtalelse luft imod mig, men Himlen var så nådig at gøre hans nedrige planer til intet. I de forhandlinger, der fulgte på Broughs fallit, kunne Smithers ikke deltage, da hans egen del i selskabets omsætninger derved ville være kommet for lyset. Under hans fraværelse fra London blev jeg Deres tantes lykkelige ægtemand. Men skønt jeg, min kære Titmarsh, har haft den glæde at føre hende nærmere til nåden, så kan jeg dog ikke fordølge for Dem, at mrs. Wapshot har fejl, som al min præstelige omsorg ikke har været i stand til at få bugt med. Hun er meget påholdende, ja, *meget* påholdende, og jeg kan heller ikke gøre den barmhjertige brug af hendes formue, som jeg i egenskab af gejstlig burde gøre, for hun har sat hver eneste skilling fast, og hun giver mig kun en halfcrown om ugen i lommepenge. Hun har desuden et meget heftigt sind. I de første år af vort ægteskab kæmpede jeg med hende, ja jeg straffede hende, men jeg må tilstå, hendes udholdenhed var mig for stærk. Jeg forholder mig nu ganske passiv, jeg er så blid som et lam, og hun leder mig, som hun vil."

Mr. Wapshot endte denne tale med at låne en halfcrown af mig (det var i Somerset-cafeen på Strand, hvor han i året 1832 kom ind for at træffe mig), hvorpå han gik over i et gin-udsalg;

og derfra kom han en halv time efter aldeles beruset og ravede ned ad gaden.

Året efter døde han; hans enke, der kaldte sig mrs. Hoggarty-Grimes-Wapshot til *Castle Hoggarty*, sagde, at ved denne helgens grav glemte hun al jordisk vrede, og hun tilbød for fremtiden at bo hos os og betale os en rigelig godtgørelse. Men min kone og jeg afslog i al ærbødighed dette tilbud, og hun forandrede derfor endnu engang sit testamente, som hun for anden gang havde opsat til fordel for os, kaldte os nogle utaknemmelige skarn og nogle elendige stoddere og efterlod hele sin formue til de irske Hoggarty'er. Men da hun så en dag mødte min kone sammen med lady Tiptoff, og da hun hørte, vi havde været med til det store bal i Tiptoff Castle, og at jeg var blevet en rig mand, forandrede hun igen sin bestemmelse, lod mig kalde til sig, da hun lå på sit dødsleje, og efterlod mig ejendommene i Slopperton og Squashtail tillige med alt, hvad hun havde lagt op i de sidste femten år. Fred med hendes sjæl! Hun efterlod mig dog en ganske køn lille formue.

Uagtet jeg ikke selv er nogen litterært dannet mand, siger min fætter Michael (der, når han trænger til penge, i reglen kommer og tilbringer et par måneder hos os) altid, at mine optegnelser meget godt kunne være til nytte for det store publikum (dermed mener han vist sig selv). Hvis det virkelig skulle være tilfældet, så er det mig en glæde at kunne tjene både det og ham, og idet jeg hermed tager afsked, opfordrer jeg alle og enhver, der gennemlæser disse blade, til at være forsigtige med deres penge, hvis de har nogle; til at være endnu forsigtigere med deres venners penge; at huske på, at store fordele afføder stor risiko, og at de store og dygtige kapitalister

her i landet ikke vil lade sig nøje med fire procent af deres penge, hvis de med sikkerhed kan få mere; men frem for alt pålægger jeg enhver aldrig at indlade sig på nogen spekulation, hvis ledelse ikke ligger fuldkommen klar for, og hvis agenter ikke er fuldstændig hæderlige og loyale.

Om "Historien om Samuel Titmarsh"

Forfatter: William Makepeace Thackeray (1811-1863).
Org.udgave: *The History of Samuel Titmarsh and the Great Hoggarty Diamond*, i *Frasers Magazine* september-december 1841 med "Michael Angelo Titmarsh" som forfatter og illustrator; bogudgave Bradbury & Evans, London 1849.
Denne udgave baseret på: W. M. Thackeray: *Historien om Samuel Titmarsh*. Oversat af Robert Watt. Peter Blochs Forlag, København 1874.
Oversætter: Robert Watt (1837-1894).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Forside: Efter illustration af Hugh Thomson (1860-1920) fra udgaven Wells Gardner, Darton & Co., London 1902: *"Such a waving of hands and handkerchiefs"*.

ISBN 978-87-7628-187-8
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-428-3 (Ølstykke 2015).

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Michael Angelo: En del af sine tidligste humoristiske arbejder – også førsteudgaven af nærværende roman – undertegnede Thackeray med navnet Michael Angelo Titmarsh.